



TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohkan

FYLKESRÅDETS ÅRSBERETNING 2009

Analyse av regnskap 2009



1	Innledning.....	5
1.1	Likestilling.....	6
1.2	Anskaffelser.....	9
2	Driftsregnskapet	10
2.1	Netto driftsutgifter og avvik per sektor	10
2.2	Driftsresultat	12
2.3	Netto driftsresultat i 2009	14
2.4	Skatt og rammetilskudd i 2009	16
2.5	Finansforvaltningen	17
2.6	Kompensasjon av merverdiavgift (mva)	19
2.7	Pensjon.....	21
3	Investeringsregnskapet	23
4	Balansen	27
5	Økonomisk oppfølging i 2009.....	34
6.	Politiske styringsorganer, sektor 00	39
6.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 00	39
6.2	Avviksanalyse.....	39
7.	Kontrollorganer, sektor 01	41
7.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 01	41
7.2	Avviksanalyse.....	41
8.	Administrasjon, fellesutgifter, bygg og eiendomsvirksomhet, sektor 10.....	42
8.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 10	42
8.2	Avviksanalyse.....	42
8.3	Kommentarer til aktivitet i 2009	43
9.	Fylkesrådsleders kontor, sektor 15	47
9.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 15	47
9.2	Avviksanalyse.....	47
9.3	Kommentarer til aktivitet i 2009	48
10.	Utdanning, sektor 20	50
10.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 20.....	50
10.2	Avviksanalyse	51
10.3	Kommentarer til aktiviteten i 2009	53
11.	Tannhelse, sektor 40.....	56
11.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 40.....	56
11.2	Avviksanalyse	56
11.3	Kommentarer til aktivitet i 2009.....	58
12.	Kultur, sektor 50.....	60
12.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 50.....	60
12.2	Avviksanalyse og kommentarer til aktivitet i 2009	61
13.	Miljø og samferdsel, sektor 60.....	68
13.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 60.....	68
13.2	Avviksanalyse	68
13.3	Kommentar til Miljø og Samferdsels aktivitet i 2009	70
14.	Næring, sektor 70	71
14.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 70.....	71
14.1	Avviksanalyse	71
14.2	Kommentarer til aktivitet i 2009.....	72
14.3	Særskilt rapportering - statlige virkemidler	75
15	Sektorovergripende poster, sektor 90.....	79
15.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 90.....	79

15.2	Avviksanalyse	80
------	---------------------	----

1 Innledning

I samsvar med forskrift om årsregnskap og årsberetning § 10 framlegges fylkesrådets årsberetning for 2009-regnskapet. I samsvar med forskriften skal også kontrollutvalget avgi uttalelse om årsregnskapet til fylkestinget, før årsregnskapet vedtas. I henhold til kommunelovens økonomiregler, skal fylkesrådets årsberetning fremmes for fylkestinget samtidig med at årsregnskapet skal behandles.

Fylkesrådet ønsker å belyse følgende i denne årsberetningen:

- Troms fylkeskommunes økonomiske status for 2009 med analyse av regnskapet
- Beskrivelse av driftsregnskapsresultatet innenfor hver sektor
- Aktivitetsbeskrivelse innenfor hver sektor

Fylkesrådet har i årsberetningen fokusert på de regnskapsresultatene som gjenspeiler fjorårets aktiviteter og som har betydning for økonomistyring. Sektorene har i samarbeid med økonomisenteret analysert regnskapsresultatet for 2009. I tillegg ønsker fylkesrådet å informere fylkestinget om hvordan bevilgningen til sektorene i 2009 faktisk er disponert slik at beretningen også omfatter en kort beskrivelse av aktiviteten i hver enkelt sektor.

Troms fylkeskommunes driftsregnskap er avlagt i balanse med et regnskapsført overskudd på 4,5 mill. kroner. Overskuddet framkommer etter at det er satt av 43,6 mill. kroner til disposisjonsfond i tråd med budsjettoppfølgingen pr november 2009 som ble behandlet av fylkestinget i desember. I realiteten er dermed overskudd 48,1 mill. kroner. Korrigert netto driftsresultat¹ i prosent av brutto driftsinntekter er 3,5 prosent. Dette er på nivå med det nivået som er anbefalt av Teknisk beregningsutvalg for kommunesektoren og Kommunal- og regionaldepartementet.

Utdanningssektoren har et merforbruk på 10,8 mill. kroner i 2009 noe som utgjør 1,3 prosent av driftsbudsjettet. De øvrige sektorene er i balanse eller har et mindreforbruk. Samferdsel har et mindreforbruk på 10,9 mill. kroner. Avviket utgjør om lag 2,4 prosent av driftsbudsjettet.

Investeringsregnskapet ble gjort opp med et udekket beløp på 12,413 mill. kroner som blant annet skyldes at budsjetterte tilskudd fra andre (kommuner og staten) ikke forelå ved avslutning av regnskapet. Det udekkete beløpet vil bli dekket i 2010 ved inntektsføring av de aktuelle tilskuddene.

Regnskapsresultatet for 2009 viser at Budsjett 2010 og Økonomiplan 2010-2013 er basert på realistiske forutsetninger. Overskuddet i 2009 kommer som følge av engangsinntekter og noe økning i frie inntekter som videreføres. De inntektene som videreføres ligger allerede inne i vedtatt økonomiplan for 2010-2013. Utdanningssektoren fikk en tilleggsbevilgning på 13 mill. kroner i budsjettoppfølgingen pr 30.4 slik at det reelle merforbruket er om lag 24 mill. kroner i 2009. Det ser ut til at flere skoler og utdanningsetaten har hatt fokus på økonomistyring og strammet inn forbruket slik at man har klart å få ned merforbruket fra det prognostiserte nivå på vel 30 mill. kroner til 24 mill. kroner. Det er imidlertid grunn til å understreke at dersom vi skal ha en kvalitativ god videregående skole med mulighet for utvikling er nok det varslede behovet i økonomiplanen for styrking av rammen (enten økning

¹ Netto driftsresultat er korrigert for bruk og avsetning av bundne fonds. For nærmere forklaring se kapittel 2.3.

i budsjett eller konkrete kostnadsreducerende tiltak) til videregående opplæring på 30 mill. kroner å anse som et minimum selv om merforbruket i 2009 i forhold til opprinnelig budsjett er 24 mill. kroner.

1.1 Likestilling

I følge likestillingsloven § 1a tredje ledd skal virksomheter som i lov er pålagt å utarbeide årsberetning redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten. Det skal også redegjøres for gjennomførte og planlagte tiltak.

Ansatte

Troms fylkeskommune har 1827 årsverk der 43 prosent er menn og 57 prosent er kvinner².

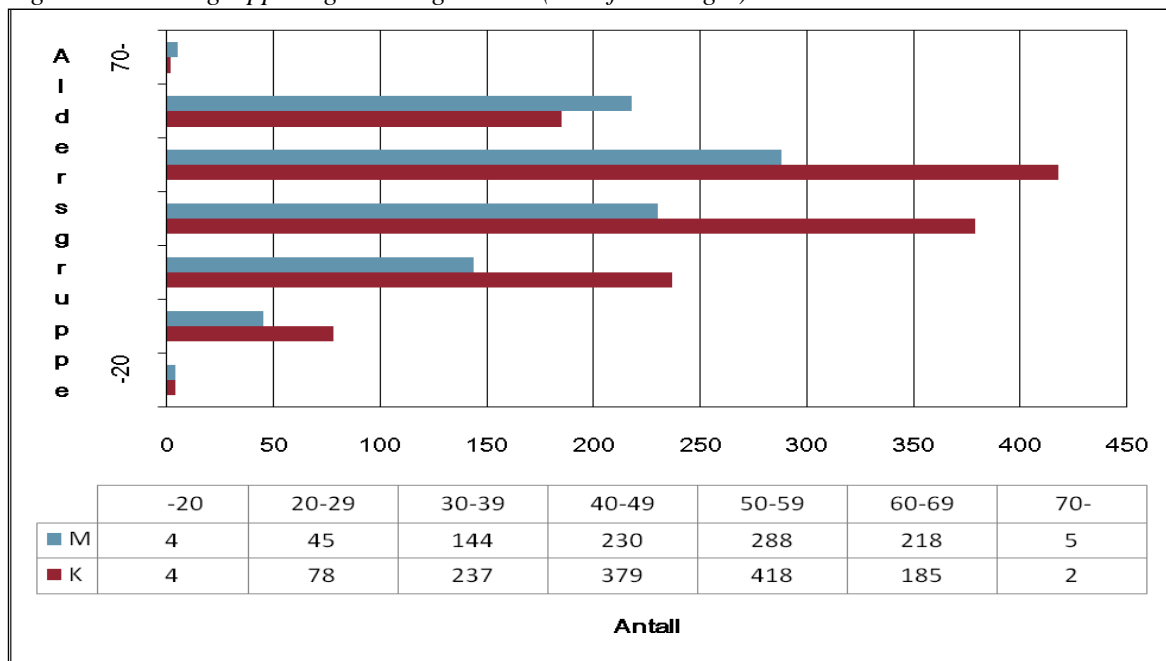
Tabell 1.1. Årsverk og kjønnsfordeling i etatene.

Ansatte (inkl. ledere)	Årsverk kvinner	Årsverk menn	Årsverk totalt	Andel menn
Utdanningsetaten inkl skolene	738,65	650,22	1388,87	46,8 %
Tannhelsetjenesten	196,23	43,61	239,84	18,2 %
Kulturetaten	34,50	10,40	44,90	23,2 %
Miljø- og samferdselsetaten	5,20	14,71	19,90	73,9 %
Næringsetaten	8,30	10,00	18,30	54,5 %
Fylkesrådsleders kontor	7,50	10,00	17,50	57,1 %
Bygg og eiendomssenteret	15,07	19,50	34,57	56,4 %
Øvrig administrasjon	42,30	21,65	63,95	33,9 %
TFK Totalt	1 047,74	780,09	1 827,82	42,7 %

Med unntak av aldersgruppen over 60 år er kvinner i flertall.

² Antall årsverk, stillingsandeler, kjønnsfordeling og lønnsnivå er per mars 2010.

Figur 1.1. Aldersgruppering menn og kvinner(inkl. folkevalgte)



Ledere

I øverste etatsledelse er tre av åtte etatssjefer kvinner. Av 16 videregående skoler har 4 skoler kvinnelig rektor. Av senterlederne i sentraladministrasjonen er tre av fem ledere kvinner.

Arbeidstid

Kvinner har i gjennomsnitt noe lavere stillingsandel enn menn i alle sektorer.

Tabell 1.2. Gjennomsnittlig stillingsandel kvinner og menn

Gjennomsnittlig stillingsandel	Antall	Kvinner	Antall	Menn
Pedagogisk personale eks. leder	511	86,2 %	526	87,5 %
Pedagogiske ledere eks. rektor og ass. rektor	25	95,5 %	43	97,7 %
Tannhelsepersonale eks. tannlegene	146	87,5 %	1	100,0 %
Tannlegene	46	88,4 %	35	90,9 %
Kap 4B inkl. lærlingene og tannhelse	522	78,8 %	138	81,9 %

Lønn

Hovedtariffavtalen har tre ulike systemer for fastsetting av lønn. I kapittel 3 og 5 skjer all lønnsregulering lokalt. I kapittel 4 skjer lønnsreguleringen ved en kombinasjon av sentrale og lokale forhandlinger, der hovedvekten er på sentrale forhandlinger.

Tabell 1.3. Gjennomsnittlig lønnsnivå kvinner og menn pr mars 2010

Gjennomsnittlig lønnsnivå	Antall kvinner	Kvinner	Antall menn	Menn	Kvinneres lønn i % av menns
Kap. 3 Alle	56	602 982	84	610 687	98,7 %
Kap. 3 Toppledelse	3	758 000	5	760 000	99,7 %
Kap. 3 Rektorer	5	672 600	12	667 250	100,8 %
Kap. 3 Ped.ledere	25	564 240	43	563 575	100,1 %
Kap. 4 Pedagogisk	507	424 245	526	426 757	99,4 %
Kap. 4 Andre	513	319 110	135	325 642	98,0 %
Kap. 5 Tannleger	46	572 065	35	613 471	93,2 %
Kap. 5 Ledere	22	454 182	10	453 096	100,2 %
Kap. 5 Andre	87	432 557	92	438 703	98,6 %

Gjennomførte og planlagte tiltak

Det har ikke vært gjennomført spesielle likestillingstiltak 2009, og det er ikke planlagt noen tiltak i forhold til likestilling i virksomheten.

1.2 Anskaffelser

Det ble i 2009 utarbeidet en strategiplan for innkjøpstjenesten. Planen fastslår tre hovedmål for innkjøpstjenesten og vil i stor grad vedrøre all innkjøpsvirksomhet i fylkeskommunen.

Strategiplanen er meget aktuell i forhold til regelverk, sentralt styrte pålegg og føringer samt fylkeskommunes egne politiske beslutninger. Strategidokumentet beskriver også hvilke tiltak og aktiviteter som skal iverksettes for å nå målene.

De tre målene er:

- Innkjøpstjenesten skal bidra til- og påse at fylkeskommunens anskaffelser skjer innenfor gjeldende regelverk, reglement og rammer.
- Innkjøpstjenesten skal i all sin anskaffelsesvirksomhet ivareta fylkeskommunens samfunnsansvar.
- Innkjøpstjenesten skal vedlikeholde-, videreutvikle og utøve samarbeid med omverden ut over det som skjer i forbindelse med de konkrete anskaffelsene.

Fylkeskommunens anskaffelsesreglement

Fylkeskommunen skal ha et anskaffelsesreglement som består av:

Del I: Overordnede politiske føringer, miljø og samfunnsansvar

Del II: Administrativ del, dvs. regler, retningslinjer og rutinebeskrivelser for innkjøpsforvaltningen

Del III: Innkjøpsdatabasen IDA, dvs. detaljerte rutinebeskrivelser, veiledere, maler, inngåtte avtaler m/brukerinformasjon

I juni 2009 vedtok Fylkestinget anskaffelsesreglement del I. Arbeidet med å ferdigstille del II nærmer seg slutten, mens del III – IDA - fortløpende vil være i utvikling og ligger tilgjengelig for hele fylkeskommunen samt alle våre samarbeidskommuner.

Videreutvikling i Fylkeskommunalt-/kommunalt innkjøpssamarbeid i Troms (FKIT)

Troms fylkeskommune har siden 90-tallet hatt et formelt samarbeid med noen av fylkets 25 kommuner gjennom FKIT. Målet med samarbeidet er felles konkurranser og kompetanseheving – begge deler under hensyn til politiske føringer, miljø, samfunnshensyn og i tråd med regelverket for offentlig anskaffelser.

I løpet av 2009 ble ytterligere 2 ny kommuner med i samarbeidet slik at FKIT i dag består av 18 kommuner.

2 Driftsregnskapet

2.1 Netto driftsutgifter og avvik per sektor

I tabell 2.1 nedenfor er Troms fylkeskommunes driftregnskap og budsjett per sektor gjengitt.

Tabell 2.1. Troms fylkeskommunes driftregnskap og – budsjett med avvik. I 1000 kroner

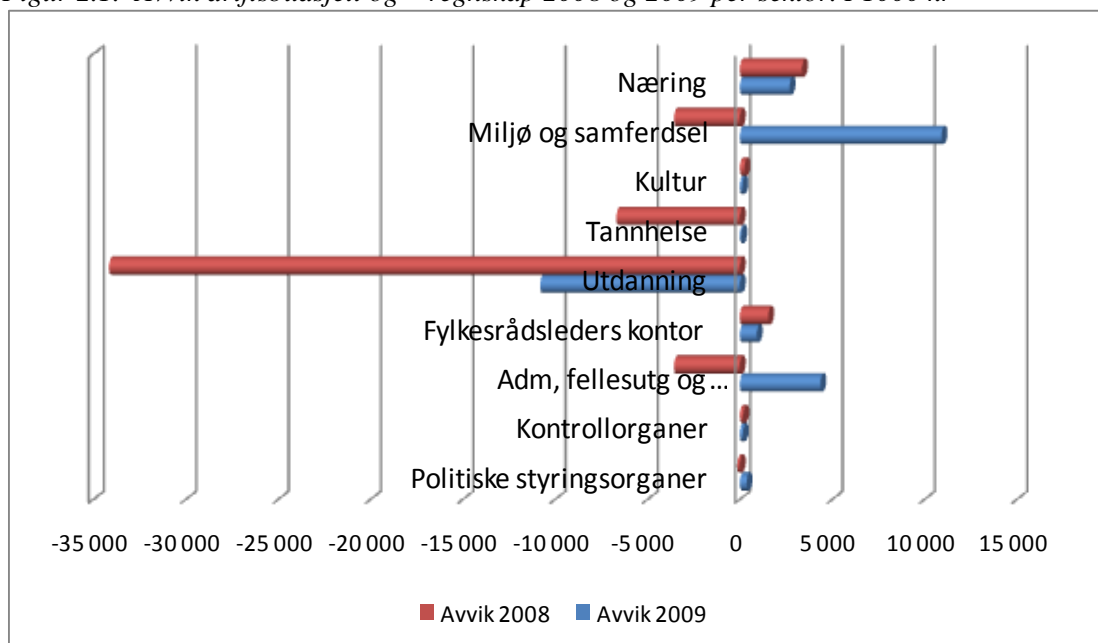
	Regnskap	Budsjett	Avvik 2009	Avvik i %	Regnskap
	2009	2009		2009	2008
Politiske styringsorganer	24 793	25 161	368	0	26 746
Kontrollorganer	3 713	3 884	171	0	3 457
Adm, fellesutg og bygg/eiendomsvirksomhet	110 430	114 791	4 361	0	113 737
Fylkesrådsleders kontor	15 768	16 683	915	0	11 607
Utdanning	869 358	858 553	-10 805	0	809 362
Tannhelse	101 386	101 475	89	0	96 691
Kultur	67 987	68 134	147	0	59 152
Miljø og samferdsel	452 465	463 389	10 924	0	445 321
Næring	35 027	37 720	2 693	0	30 685
Sum sektorene	1 680 927	1 689 789	8 862	0	1 596 760
Sektorovergripende poster	-1 680 927	-1 689 789	-8 862	0	-1 596 760
Sum totalt	0	0	0		0

Regnskapet for 2009 for Troms fylkeskommune ble avlagt i balanse der det er ført et regnskapsmessig overskudd på 4,5 mill. kroner.

Av tabell 2.1 ser man at hvis sektorovergripende poster holdes utenfor har de øvrige sektorene er mindreforbruk på 8,8 mill. kroner. Det største mindreforbruket i kroner har samferdsel med 10,9 mill. kroner. Den eneste sektoren som har merforbruk er utdanning med 10,8 mill. kroner. Avviket utgjør 1,3 prosent av nettobudsjettet til utdanning.

Når en ser på avvikene mellom budsjett og regnskap er det en betydelig forbedring av resultatene fra 2008 til 2009 for alle sektorer. Dette er illustrert i figuren nedenfor. Det er imidlertid grunn til å minne om at både utdanning og administrasjon og fellesutgifter har fått tilleggsbevilgninger i løpet av 2009. Avvikene per sektor er illustrert i figur 2.1.

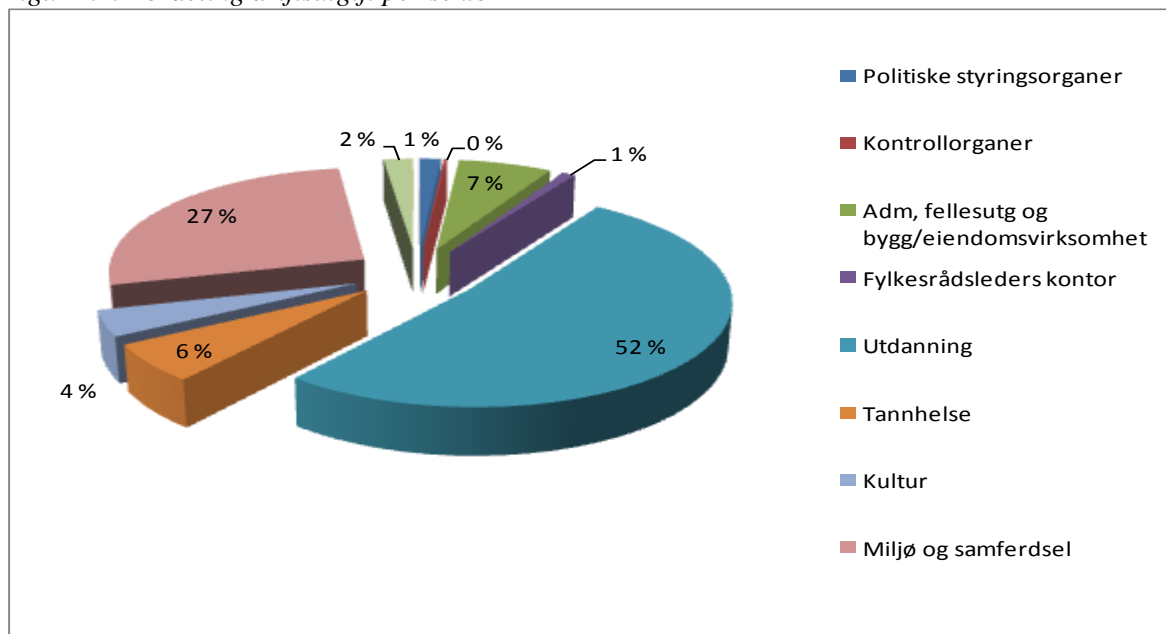
Figur 2.1. Avvik driftsbudsjett og – regnskap 2008 og 2009 per sektor. I 1000 kr



Fordeling av driftsutgiftene

Utgiftene til videregående opplæring utgjør 52 prosent av fylkeskommunens netto driftsutgifter. Dette er en økning på 1,3 prosent fra 2008. Miljø og samferdsel står for 27 prosent av utgiftene. Øvrige sektorer, inkludert administrasjon og politisk styring, utgjør til sammen vel 21 prosent av utgiftene.

Figur 2.2. Fordeling driftsutgift per sektor



2.2 Driftsresultat

Troms fylkeskommunes driftsregnskap fordelt på ulike utgifts- og inntektsposter er vist i tabell 2.2 nedenfor.

Tabell 2.2. Troms fylkeskommunes driftsregnskap. I 1000 kroner

	Regnskap 2009	Reg. bud. 2009	Regnskap 2008
Brukerbetalinger	-36 598	-34 184	-27 168
Andre salgs- og leieinntekter	-73 339	-64 077	-70 462
Overføringer med krav til motytelser	-388 752	-295 302	-329 587
Rammetilskudd fra staten	-1 114 519	-1 132 213	-987 549
Andre statlige overføringer	-467 219	-447 434	-421 916
Andre overføringer	-2 064	-5 513	-2 373
Skatt på inntekt og formue	-588 172	-565 634	-560 538
Sum driftsinntekter	-2 670 663	-2 544 356	-2 399 593
Lønnsutgifter	868 693	822 946	799 462
Sosiale utgifter	154 024	135 203	140 239
Kjøp som inngår i kommunal prod.	488 134	469 122	478 573
Kjøp som erstatter egen prod.	412 588	382 902	405 748
Overføringer	521 323	603 801	697 371
Avskrivninger	110 202	110 202	102 959
Fordelte utgifter	-1 324	-578	-931
Sum driftsutgifter	2 553 640	2 523 598	2 623 420
Brutto driftsresultat	-117 022	-20 758	223 827
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-99 723	-84 946	-162 837
Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter	61 587	61 671	97 598
Avdragsutgifter	64 019	68 867	54 113
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	25 883	45 592	-11 127
Motpost avskrivninger	-110 202	-110 202	-102 959
Netto driftsresultat	-201 341	-85 368	109 742
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindre forb	0	0	-1 206
Bruk av disposisjonsfond	-711	-190	-495
Bruk av bundne fond	-11 314	-8 577	-155 787
Bruk av likviditetsreserve	0	0	-330
Sum bruk av avsetninger	-12 025	-8 767	-157 817
Overført til investeringsregnskapet	16 945	20 139	17 412
Dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbr	0	0	236
Avsetninger disposisjonsfond	73 462	71 995	1 639
Avsetninger til bundne ford	118 402	2 001	28 788
Sum avsetninger	208 809	94 135	48 076
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	-4 558	0	0

Driftsregnskapet ble avlagt med et mindre forbruk (overskudd) på 4,5 mill. kroner. Overskuddet framkommer etter at det er satt av 43,6 mill. kroner til disposisjonsfond i tråd med budsjettoppfølgingen pr november 2009 som ble behandlet av fylkestinget i desember. Avsetningen ble vedtatt på bakgrunn av stor usikkerhet knyttet til prognostisert overforbruk spesielt for utdannings- og samferdselssektoren. Ved årsavslutningen viste det seg merforbruket på utdanning ble lavere enn forventet og øvrige sektorer fikk et mindreforbruk slik at det var mulig å sette av hele den budsjetterte avsetningen. Overskuddet som ikke er bundet opp er derfor i realiteten 48,1 mill. kroner.

Regnskapet viser at driftsinntektene ble 126 mill. kroner høyere enn budsjettert. Dette må sees i sammenheng med merforbruk på driftsutgiftene med 30 mill. kroner, 116 mill. kroner mer i avsetning til bundne fond enn budsjettert og 25 mill. kroner i lavere netto finanstransaksjoner enn budsjettert.

Skatt og rammetilskudd viser til sammen en merinntekt på 4,8 mill. kroner, og må sees i sammenheng da disse postene i budsjettssammenheng sees under ett. Merinntekten skyldes bedre skatteinngang enn budsjettert. Se kapittel 2.4 for nærmere kommentar.

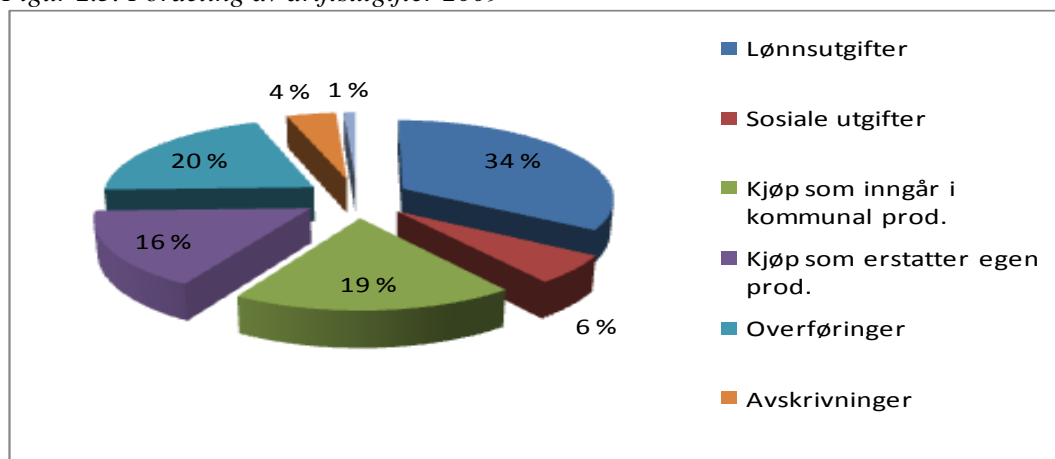
Avsetning til disposisjonsfond er totalt 73,4 mill. kroner. Av dette er som nevnt 43,6 mill. kroner ikke avsatt til bestemte formål. De resterende avsetninger utgjør 30 mill. kroner der hovedtyngden av avsetninger er gjort på bakgrunn av fylkesrådets vedtak i sak 262/09 knyttet til midler som følge av tildelingsrunden for nye tillatelser til matproduksjon av laks, ørret og regnbueørret og midler til alternativ fagopplæring i brønnefagene. I tillegg er det gjort avsetninger til vedtatt egenkapital for investeringer.

Avsetningen til bundne fonds er 118 mill. kroner, og er hovedsakelig knyttet til RUP- og RDA-midler. Bruken av bundne fonds er i hovedsak knyttet til de samme midlene, og var 11 mill. kroner i 2009.

Sammensetning av inntekter og utgifter

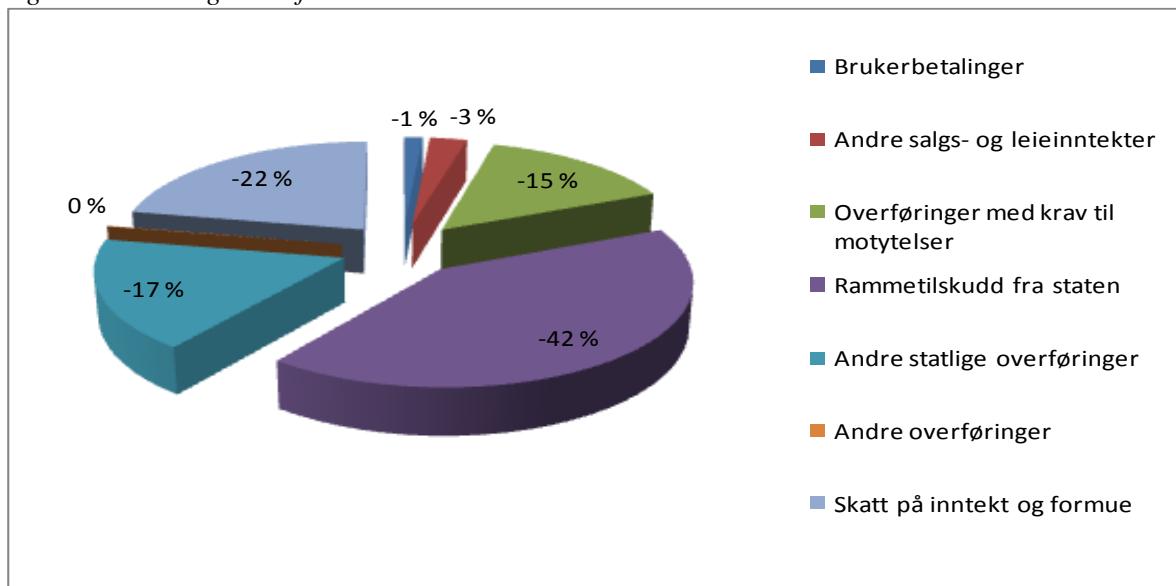
Nedenfor vises fordeling av alle driftsinntekter og driftsutgifter (ekskl. avskrivninger, motpost avskrivninger samt interne finansieringstransaksjoner) i to figurer.

Figur 2.3. Fordeling av driftsutgifter 2009



Av figur 4 kan det sees at lønnsutgiftene utgjør 34 prosent i Troms fylkeskommune. Dette er relativt liten andel til lønnsutgifter og skyldes store øremerkede overføringer fra staten som fylkeskommunen ”sender videre” (hovedsakelig RUP, RDA og spillemidler). Overføringer til andre utgjør 20 prosent av utgiftene til fylkeskommunen. Andelen til kjøp varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon og som erstatter egen tjenesteproduksjon utgjør henholdsvis 19 og 16 prosent. Kjøp av varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon er i hovedsak samferdsel (om lag 316 mill. kroner), men også utdanning har relativt høyt kjøp av tjenester hovedsakelig til lærlingordningen (om lag 88 mill. kroner).

Figur 5. Fordeling av driftsinntekter 2009



Av figur 5 vises fordeling av driftsinntektene. Den største inntektsposten er rammetilskudd fra staten som utgjør 42 prosent av inntektene, etterfulgt av skatteinntekter som utgjør 22 prosent. Overføringer utgjør til sammen 32 prosent, og må sees i sammenheng med høy andel utgifter som er overføringer til andre.

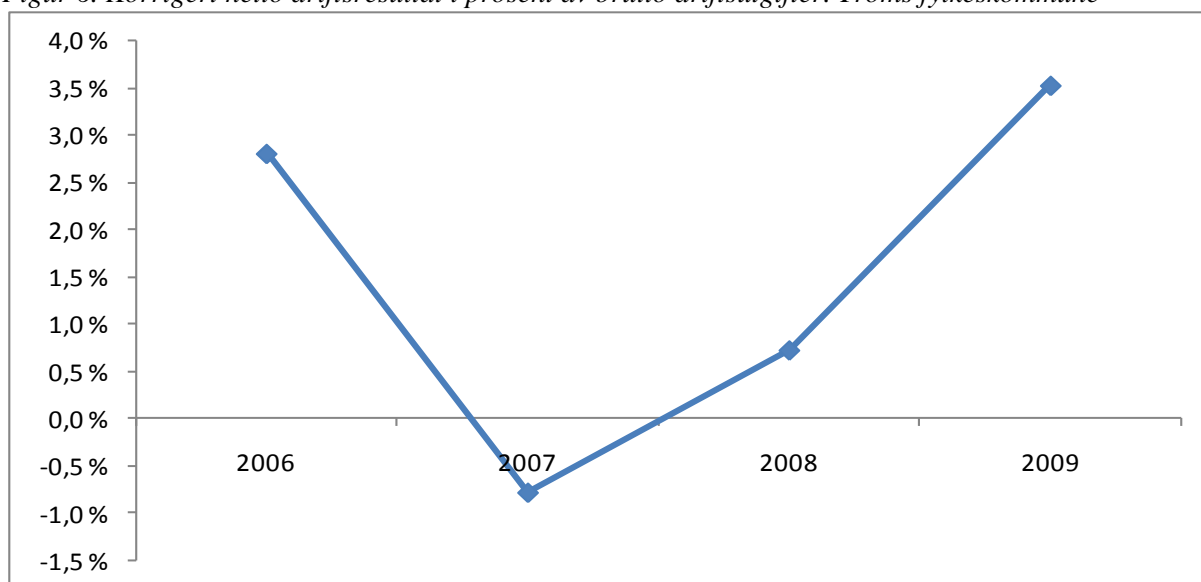
2.3 Netto driftsresultat i 2009

Netto driftsresultat viser fylkeskommunens økonomiske evne til å foreta avsetninger til fond og egenkapital til investeringer etter at samtlige driftsutgifter og nettoutgifter til renter og avdrag på lån er dekket. Netto driftsresultat er dermed en sentral størrelse når det gjelder å bedømme fylkeskommunens ”økonomiske helsetilstand” eller handlefrihet. Teknisk beregningsutvalg for kommunesektoren regner netto driftsresultat som hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren, og anbefaler at netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene over tid bør være på 3 prosent.

Troms fylkeskommune hadde i 2009 et positivt netto driftsresultat på 201,3 mill. kroner. Netto driftsresultat i 2008 var negativt med 109,7 mill. kroner. I 2007 var driftsresultatet positivt på 154,7 mill. kroner, mens i 2006 hadde fylkeskommunen et negativt netto driftsresultat på 83,5 mill. kroner.

Etter at fylkeskommunene fikk en mer sentral rolle som regional utviklingsaktør og innføring av RDA-midler har fylkeskommunen hatt store øremerkede statstilskudd hvor overføringene fra staten inntektsføres et år mens utbetalingen av pengene i stor grad strekker seg over flere år. Dette medfører at det brukes og avsettes store summer til bundne fonds hvert år. Når det er stor differanse mellom hva som er brukt og hva som er avsatt til bundne fonds et år svekkes netto driftsresultat sin soliditet som en god indikator på økonomisk handlefrihet. I disse tilfellene burde netto driftsresultat vært korrigert for bruk og avsetning til bundne fonds. I Troms fylkeskommune har differansen i disse størrelsene vært så stor at det er valgt å korrigere netto driftsresultat for bruk og avsetning til bundne fonds. Denne korrigeringen reduserer netto driftsresultat fra 201,3 mill. kroner til 94,2 mill. kroner i 2009. Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsutgifter er 3,5 prosent i 2009. Resultatet for årene 2006-2009 er vist i figuren 6 nedenfor.

Figur 6. Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsutgifter. Troms fylkeskommune



Av figuren kan det sees at Troms fylkeskommune har hatt et positivt netto driftsresultat i tre av de siste fire årene. Det er kun i 2007 at resultatet var negativt, men også i 2008 var det noe svakt. I 2006 og 2009 er fylkeskommunen er resultatet rundt 3 prosent slik Teknisk beregningsutvalg og KRD anbefaler.

2.4 Skatt og rammetilskudd i 2009

Det ble inntektsført vel 1,7 mrd. kroner i skatt og rammetilskudd for Troms fylkeskommune i 2009. Av dette utgjorde rammetilskuddet vel 1,1 mill. kroner. Avviket mellom regnskapet og regulert budsjett var 4,8 mill. kroner og skyldes høyere skatteinntang på landsbasis enn forutsatt i statsbudsjettet for 2010 som var siste grunnlag for regulering av budsjettet. Dette er vist i tabell 2.3 nedenfor.

Tabell 2.3. Frie inntekter for Troms fylkeskommune. I 1000 kr

	Vedtatt budsjett	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik
Skatt	-592 000	-565 634	-588 172	-22 538
Rammetilskudd	-1 075 200	-1 132 213	-1 114 519	17 694
Herav:				
Innbygger- og utgiftsutjevnenende tilskudd	-790 922	-829 098	-829 098	0
Nord-Norges tilskudd	-168 405	-168 405	-168 405	0
Skjønnstilskudd	-38 700	-38 700	-39 347	-647
Inntektsutjevning	-77 173	-96 010	-77 669	18 341
Sum skatt og rammetilskudd	-1 667 200	-1 697 847	-1 702 691	-4 844

Budsjettet er regulert flere ganger gjennom året. Første regulering kom i marstinget ved at stortinget vedtok en tiltakspakke i forbindelse med finanskrisen. I denne saken ble skatteanslaget nedjustert og rammetilskuddet øket for å motvirke skattesvikt, bidra til bedre handlingsrom for kommunesektoren og økt lærlingtilskudd. Gjennom året viste det seg at finansdepartementets skatteanslag var noe pessimistisk slik at skatteanslaget ble oppjustert både i revidert nasjonalbudsjett og i statsbudsjettet for 2010. De frie inntektene ble dermed 35 mill. kroner høyere enn anslått i opprinnelig budsjett.

Skatt og inntektsutjevning

I vedtatt budsjett forutsettes det normalt samme skattevekst for Troms fylkeskommune som for landsgjennomsnittet da det ikke utarbeides skatteprognoser på fylkesnivå. Dette gjøres tiltross for at skatteveksten i Troms erfaringsmessig er svakere enn landsgjennomsnittet. Dette vurderes som et forsvarlig prinsipp da inntektsutjevningen mellom skatterike og skattesvake fylkeskommuner er sterk og fordi skatteanslagene på landsbasis er svært usikre. Gjennom året gjøres det budsjettreguleringer for å tilpasse dette til skatteinntang og inntektsutjevning i Troms. Som følge av utforsigbar skatteinntang er budsjettfordelingen mellom disse to postene blitt noe skjev i 2009 derfor er det relativt stort avvik på disse to postene hver for seg, mens avviket totalt for 2009 er en merinntekt på 4,8 mill. kroner.

Rammetilskudd

Budsjettet for innbygger- og utgiftsutjevningen er oppjustert med 39 mill. kroner i løpet av året. Den største økningen kom i forbindelse med regjeringens tiltakspakke som ble vedtatt i fylkestinget i mars. Økningen var til sammen 24,4 mill. kroner som følge av kompensasjon for forventet skattesvikt, ønske om å øke handlingsrommet til kommunesektoren og midler til økning av lærlingtilskuddet. I budsjettoppfølgingen pr. 30.4 ble rammetilskuddet øket med 14,1 mill. kroner. Årsaken var relativ sterkere vekst i antall 16-18 åringer enn landsgjennomsnittet. Oppjusteringen kom som følge av offentliggjøring av endelige befolkningstall pr 1.1.2009.

Skjønntilskuddet har et avvik på 0,647 mill. kroner. Dette er midler knyttet til kompensasjon for endringer i regelverket knyttet til kompensasjon for merverdiavgift som KRD fordelte i desember.

2.5 Finansforvaltningen

Aksjeutbytte i 2009

Fylkestinget i Troms vedtok i sak 70/08 å budsjettere med aksjeutbytte på 72,0 mill. kroner fra Troms Kraft AS³ og 1,5 mill. kroner fra Nord-Troms Kraftlag AS, totalt 73,5 mill. kroner. Pr. 31.12.2009 ble faktisk inntektsført aksjeutbytte fra Troms Kraft i henhold til budsjett, mens inntektsført aksjeutbytte fra Nord-Troms Kraftlag ble høyere enn opprinnelig budsjettert. Nord-Troms kraftlag vedtok å utbetale ekstra ordinært utbytte i 2009, og inntektsført utbytte ble 16,7 mill. kroner. Dette ble behandlet i fylkestingssak 92/09. Dermed ble det pr. 31.12.2009 inntektsført aksjeutbytte fra Troms Kraft og Nord-Troms Kraftlag på til sammen 88,7 mill. kroner.

Renteinntekter i 2009

Norges Bank endret styringsrenten seks ganger i 2009, fra 3,00 prosent i januar til 1,75 prosent i desember, jfr. tabellen nedenfor.

Tabell 2.4. Norges Banks styringsrente – historikk i perioden jan. – des. 2009*

Gjelder fra	Foliorente
17. desember 2009	1,75
29. oktober 2009	1,50
18. juni 2009	1,25
7. mai 2009	1,50
26. mars 2009	2,00
5. februar 2009	2,50
1. januar 2009	3,00

* kilde: http://www.norges-bank.no/templates/article____55475.aspx

³ Troms fylkeskommune og Tromsø kommune har eierposter på henholdsvis 60 og 40 prosent i kraftselskapet. Samlet aksjeutbytte til eierne i 2009 var på 120 mill. kroner, hvorav 72 mill. kroner tilfalt førstnevnte og 48 mill. kroner gikk til sistnevnte.

Troms fylkeskommune har regnskapsført totalt 40,1 mill. kroner i renteinntekter i 2009, jfr. tabellen under.

Tabell 2.5. Troms fylkeskommune, renteinntekter pr. 31.12.2009 (tall i 1000 kroner).

Konto (T)	Oppr. Budsjett	Reg. Budsjett	Regnskap	Rest/overskr.
Renter av bankinnsk./fondsmidl.	-10 000	-16 600	-19 568	-2 969
Renter av utlån			-469	469
Renteinnt. plass. likv./obligasj./kursgev.	-1 300	-1 300	-2 018	-718
Renteswapinntekter	-7 400	-7 400	-17 978	-10 578
Diverse renteinntekter			-45	45
Sum	-18 700	-25 300	-40 078	

Renteinntektene består i hovedsak av renter av bankinnskudd og fondsmidler, totalt 19,6 mill. kroner samt av inntekter fra rentebytteavtaler (renteswaper), totalt 18,0 mill. kroner⁴. Videre ble det regnskapsført renteinntekter fra utlån, plassert likviditet, obligasjoner, kursgevinster og diverse renteinntekter med til sammen 2,5 mill. kroner.

Pr. 31.12.2009 er ledig likviditet på om lag 45,9 mill. kroner plassert i en rentebærende portefølje av bankobligasjoner. Ved opprettelsen av porteføljen i 2008 var investert beløp om lag 50,0 mill. kroner. Dette er redusert til 45,9 mill. kroner pr. 31.12.2009 da en obligasjon har gått til forfall og innskutt hovedstol har blitt tilbakebetalt til fylkeskommunen. Obligasjonsplasseringene er gjort i tråd med finansreglementets rammer og har gitt renteinntekter på vel 2,0 mill. kroner i 2009. Årsavkastningen på plasserte obligasjoner er tilnærmet 4,0 prosent og gir en akseptabel meravkastning sammenlignet med gjennomsnittlig 3-måneders NIBOR, som var 2,5 prosent i 2009.

Rente- og avdragsutgifter i 2009

Låneporteføljens rente- og avdragsutgifter i 2009 er regnskapsført med 102,3 mill. kroner, hvorav renter utgjør 38,3 og avdrag 64,0 mill. kroner.

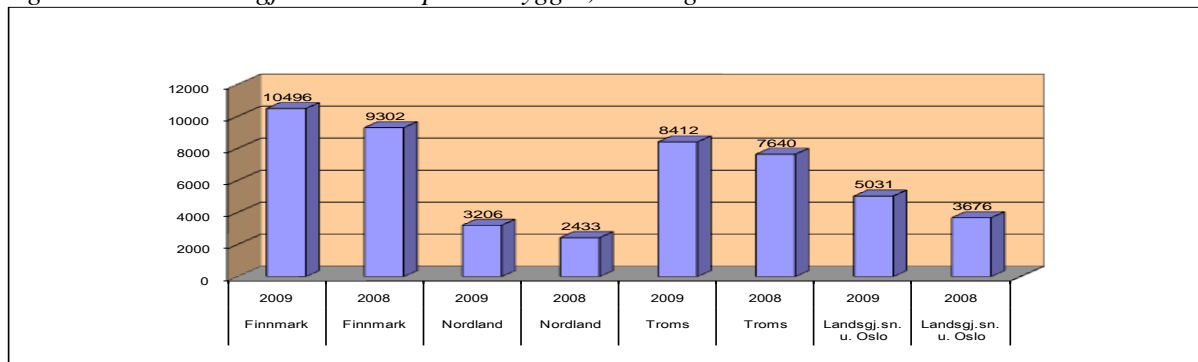
For å få frem faktisk renteutgift på fylkeskommunens låneportefølje må samlede renteutgifter i 2009, 38,3 mill. kroner, korrigeres for effekten av de etablerte rentebytteavtalene. Nettobeløpet av samlede renteinntekter og utgifter for fylkeskommunens rentebytteavtaler er en utgift på om lag 4,9 mill. kroner, det vil si 18,0 mill. kroner i inntekter fratrukket 22,9 mill. kroner i utgifter. Korrigert renteutgift for fylkeskommunens låneportefølje i 2009 ble dermed 43,2 mill. kroner, som er summen av regnskapsførte renter tillagt netto renteutgift for rentebytteavtalene.

Fylkesvis sammenligning

Figur 2.4 viser netto lånegjeld i kroner pr. innbygger i de tre nordligste fylkeskommunene. Landsgjennomsnittet utenom Oslo er også inkludert. Tallene gjelder for 2008 og 2009.

⁴ Rentebytteavtaler eller såkalte renteswaps beskrives nærmere, nedenfor, både i avsnittet om rente- og avdragsutgifter i 2009 samt i avsnittet om fylkeskommunens brutto lånegjeld i 2009.

Figur 2.4. Netto lånegjeld i kroner per innbygger, 2008 og 2009.



Av figur 2.4 kan det sees at Finnmark har markant høyest netto lånegjeld pr. innbygger, mens Nordland har laveste netto lånegjeld. Troms har også høy netto lånegjeld pr. innbygger godt over landsgjennomsnittet utenom Oslo. Felles for alle sammenlignete fylkeskommuner og landsgjennomsnittet utenom Oslo er at lånegjelden pr. innbygger øker fra 2008 til 2009.

2.6 Kompensasjon av merverdiavgift (mva)

Tabell 2.6. Avvik refusjon merverdiavgift per sektor. I 1000 kroner

Sektor		Regulert budsjett 2009	Regnskap 2009	Avvik 2009	Avvik 2008
00	Politiske styringsorganer	244	371	127	79
01	Kontrollorganer	5	1	-4	-3
10	Administrasjon, fellesutgifter, bygg- og eiendomsutgifter	8 500	15 154	6 654	8 360
15	Fylkesrådsleders kontor	202	372	170	31
20	Utdanning	18 698	23 969	5 271	8 868
40	Tannhelse	4 030	5 044	1 014	92
50	Kultur	990	1 520	530	380
60	Miljø- og samferdsel	8 584	18 438	9 854	2 982
70	Næring	316	184	-132	-249
90	Sektorovergrepene poster	680	2	-678	-12 216
Sum kompensasjon driftsutgifter		42 249	65 055	22 806	8 324
90	Investeringer	29 548	23 624	-5 924	-6 078
Sum kompensasjon totalt		71 797	88 679	16 882	2 246

Avvik med negativt fortegn viser mindreinntekt i forhold til budsjettet mens positivt fortegn viser merinntekt.

Som en ser av tabellen ovenfor mer enn oppnår fylkeskommunen den budsjetterte inntekten, med en merinntekt på nesten 23 mill. kroner innenfor drift og en mindreinntekt på knapt 6 mill. kroner fra investeringer, netto bortimot 17 mill. kroner i merinntekt.

Ved innføring av ordningen i 2004 ble fylkeskommunen trukket omtrent 70 mill. kroner i rammetilskuddet, noe som det var forventet at fylkeskommunen i stedet skulle få kompensert gjennom ordningen med mva-kompensasjon. Det meste av dette beløpet ble allerede første året fordelt i driftsbudsjettene på sektorene og på inntekt tilknyttet investeringer, men det gjensto omtrent 15 mill. kroner som ikke ble fordelt på sektorene. Frem til 2009 har ytterligere 5 mill. kroner blitt varig fordelt, slik at ved starten på 2009 gjensto det et beløp på 10 mill. kroner å fordele. I løpet av 2009 ble nesten hele dette beløpet fordelt i tilknytning til rammeøkninger og nye tiltak, det gjensto kun et ufordelt beløp på knapt 0,68 mill. kroner ved årets slutt, jfr. beløpet ført opp på sektor 90 i tabellen ovenfor. 4,9 mill. kroner av det fordelte beløpet i 2009 var imidlertid mva-kompensasjon i tilknytning til tiltakspakken fra Regjeringen og må derfor anses som en engangsinntekt.

Budsjett for 2010 tar utgangspunkt i vedtatt budsjett for 2009, slik at budsjett 2010 har samme ufordelte beløp som i 2009, det vil si 10 mill. kroner. En betydelig del forventes dekket ved beregning av kompensasjonssinntekt tilknyttet nye tiltak/rammeøkninger lagt inn i budsjettammen for 2010 med bruttobeløp og i tillegg kommer inntekt som fordeles gjennom budsjettfordelinger i løpet av året.

Fylkesrådet vil i tillegg sørge for en gjennomgang av de områdene som har størst merinntekt, samferdsel, utdanning og bygg- og eiendomsforvaltning, for å se om det er grunnlag for å fordele mer inntekt på permanent basis til disse.

Den totale inntekten er i stor grad avhengig av profilen på investeringer. Veginvesteringer gir mindre refusjon per investert kroner enn byggetiltak og kjøp av utstyr. Det gjenspeiles i tallene nedenfor, da det var betydelig høyere nivå på investeringer innenfor byggevirksomhet i årene 2004 – 2006 enn i årene 2007 - 2009. De siste 3 årene er det investeringer innenfor vegsektoren som har utgjort mesteparten av fylkeskommunens investeringer.

Tabell 2.7. Årlig inntekter mva-kompensasjon. I 1000 kroner

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Drift	39 930	42 977	48 994	55 527	55 557	65 055
Investeringer	44 378	33 660	28 494	19 892	14 295	23 624
Sum mva-kompensasjon	84 308	76 637	77 488	75 419	69 852	88 679
Merinntekt ift budsjett	14 086	12 776	4 369	5 633	2 246	16 882

2.7 Pensjon

Totalt er det utgiftsført løpende premieinnbetalinger på 122,1 mill. kroner i løpet av 2009. I tillegg kommer amortiserte premieavvik tidligere år og til fradrag premieavvik 2009 og utbytte av premiefondet til Kommunal Landspensjonskasse (KLP), slik at netto er det utgiftsført 95,6 mill. kroner på postene for pensjon. Dette fordeler seg slik:

Tabell 2.8. Pensjonsutgifter. I mill. kroner

Pensjonsutgifter	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Regnskap 2009	Avvik 2009
KLP - sum fellesordning og folkevalgte	70,2	56,05	57,87	-1,82
SPK - pedagogisk personale	47,6	56,92	59,79	-2,87
Pensjonstrygd for sjømenn	0,1	0,12	0,16	-0,04
Utjevning AFP 62-64 år	3,2	3,45	3,47	-0,02
Servicepensjoner	0,3	0,29	0,26	0,03
Reguleringspremie KLP	0,7	0,75	0,54	0,21
Årsoppgjør, periodisering	-0,1	0,00	0,01	-0,01
Sum løpende premier	122,0	117,58	122,10	-4,52
Premieavvik KLP	-20,0	-25,24	-13,02	-12,22
Premieavvik SPK	-2,0	-10,40	-9,02	-1,38
Amortiserte premieavvik KLP	2,7	4,00	4,00	0,00
Amortiserte premieavvik SPK	1,7	1,83	1,83	0,00
Utbytte premiefond KLP	-17,8	-10,21	-10,28	0,07
Sum pensjonsutgifter	86,6	77,56	95,61	-18,05

Totalt fremkommer det et avvik mellom budsjett og regnskap på 18 mill. kroner i merutgift for pensjonsutgifter. Herav skulle 12,5 mill. kroner i mindreinntekt premieavvik KLP vært inndekket ved budsjettoppfølgingen for pensjon i november 2009, men ved en feil kom ikke dette beløpet med i beregningen av pensjonsutgifter. Faktisk avvik for premieavvik KLP var derfor 0,3 mill. kroner i merinntekt i forhold til KLPs eget estimat pr. september 2009. Avviket på 4,5 mill. kroner for løpende pensjoner skyldes i stor grad at budsjettet ikke har vært riktig fordelt mellom lønns- og driftsposter.

Løpende pensjonspremier viser bare en økning på 0,1 mill. kroner fra 2008 til 2009 mens samlede pensjonsutgifter viser en økning på 9 mill. kroner, det vil si en økning på 10,4 prosent.

Hovedårsaken til at løpende pensjonspremier viser omtrent samme beløp i 2009 som i 2008 er at reguleringspremien til KLP ble omtrent 16 mill. kroner lavere i 2009 enn den var i 2008. En del av dette oppveies av økt premiesats til Statens Pensjonskasse (SPK) som utgjorde 8,7 mill. kroner. Differansen mellom disse beløpene, vel 7 mill. kroner, er økte premier som følge av lønnsvekst og bemanningsendringer.

Utbytte premiefond fra KLP viser omtrent 7,5 mill. kroner lavere inntekt i 2009 enn i 2008.

Premieavvikene ble samlet sett nesten det samme i 2009 som i 2008, men som tabellen viser er det en mindreinntekt for premieavvik KLP på omtrent 7 mill. kroner som oppveies av tilsvarende merinntekt premieavvik SPK.

Amortiserte premieavvik økte med 1,4 mill. kroner. Ordningen med premieavvik ble innført fra 2001, slik at det første året det ble ført amortiserte premieavvik var i 2002. Ettersom Troms fylkeskommune har valgt ordningen med fordeling av premieavvik over 15 år, er det først i 2016 at 15 års amortiserte premieavvik er inne. Så lenge premieavviket er negativt fører det til kostnadsøkning med 1/15 av beløpet de neste 15 år. Hittil har det kun vært ett år med positivt premieavvik, det var i 2005. Med et negativt premieavvik på vel 22 mill. kroner i 2009 betyr det at amortiserte premieavvik vil øke med nesten 1,5 mill. kroner i 2010 (1/15 av 22 mill. kroner).

Ved innføring av ordningen med premieavvik i 2001 var den viktigste målsetningen at ordningen skulle flate ut pensjonsutgiftene slik at det ikke ble så store endringer fra år til år. For å se virkningen fra 2008 til 2009 vises til tabell nedenfor:

Tabell 2.9. Pensjonsutgifter fordelt per pensjonskasse, eksklusiv og inklusiv premieavvik. I mill. kr

Pensjonsutgifter tilknyttet KLP og SPK	Regnskap 2008	Regnskap 2009	Økning 2008-2009
KLP ekskl. premieavvik	56,6	51,86	-8,4 %
SPK ekskl. premieavvik	47,6	59,79	25,6 %
Sum pensjon ekskl. premieavvik	104,2	111,65	7,1 %
KLP inkl. premieavvik	39,3	42,84	9,0 %
SPK inkl. premieavvik	47,3	52,60	11,2 %
Sum pensjon inkl. premieavvik	86,6	95,44	10,2 %

Fra 2008 til 2009 ser man en utflating av den prosentvise økningen for hver av pensjonskassene når premieavvikene inkluderes, men de samlede pensjonskostnadene øker mer enn utgiftene ekskl. premieavvik. Det siste har sammenheng med at av de 8 årene det er ført premieavvik for, er det negative premieavvik for 7 av årene som kommer til kostnad med 1/15 hvert år i de neste 15 årene. Det er først når man har alle 15 årene inne fra 2016 man ser de fulle konsekvensene av ordningen.

3 Investeringsregnskapet

Store investeringer innenfor samferdsel og utdanning i 2009

Netto investeringsutgifter eller sum finansieringsbehov i 2009 var 195 mill. kroner. Brutto investeringsutgifter inklusive finansutgifter var 304 mill. kroner. Inntektene i investeringsregnskapet ble 97 mill. kroner. Brutto investeringsutgift i 2008 var 310,5 mill. kroner.

Tabell 3.1. Troms fylkeskommunes investeringsregnskap i perioden 2007-2009 (i kroner)

	2009	2008	2007
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-6 495 228	-10 184 851	-72 153 597
Overføringer med krav til motytelse	-61 525 000	-34 310 341	-47 490 496
Statlige- og andre overføringer	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-29 021 433	0	-371 738
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-97 041 661	-44 495 192	-120 015 831
Lønn og sosiale utgifter	132 387	1 340 116	161 700
Kjøp som inngår i kommunal produksjon	254 963 004	197 626 750	249 702 023
Overføringer	22 684 074	14 448 398	20 027 078
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	5 650	399	3 411
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	277 785 115	213 415 663	269 894 212
Avdragsutgifter	0	403 570	39 417 379
Utlån	4 311 690	2 190 674	2 133 770
Kjøp av aksjer og andeler	3 539 284	5 054 684	8 329 040
Dekning av tidligere års udekket merforbruk	0	56 980 262	34 470 829
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	32 253 230	0
Avsetninger til bundne fond	18 375 000	0	1 935 596
Avsetninger til likviditetsreserve	0	211 600	160 000
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	26 225 974	97 094 020	86 446 614
FINANSIERINGSBEHOV	206 969 428	266 014 491	236 324 995
Bruk av lån	-175 706 073	-193 781 137	-168 620 820
Mottatte avdrag på utlån	-565 291	-4 171 705	-1 468 688
Salg av aksjer og andeler	-200	0	-1 528 000
Overføringer fra driftsregnskapet	-16 944 640	-17 412 342	-7 177 722
Bruk av disposisjonsfond	-414 823	-1 543 323	-200 000
Bruk av ubundne investeringsfond	-925 612	-30 353 954	-204 031
Bruk av bundne fond	0	0	-145 471
Bruk av likviditetsreserve	0	-18 678 079	0
SUM FINANSIERING	-194 556 639	-266 014 491	-179 344 732
Udekket/udisponert	12 412 789	0	56 980 263

Investeringsregnskapet ble gjort opp med et udekket beløp på 12,413 mill. kroner som bl.a. skyldes at budsjetterte tilskudd fra andre (kommuner og staten) ikke forelå ved avslutning av regnskapet. Det udekkete beløpet vil bli dekket i 2010 ved inntektsføring av de aktuelle tilskuddene. I tillegg viste enkelte prosjekt samlet merforbruk i forhold til budsjetterammen.

Følgende oversikt viser hvilke prosjekt som manglet finansiering i 2009 (eller som sistnevnte, bidro til å dekke merforbruket):

Prosjekt med merforbruk:	<i>Mill kroner</i>	<i>Mangler finansiering fra</i>
Rassikring Dale – Alvestad	7,1	Tilskudd fra Harstad kommune
FV 365 Alteidet – Jøkelfjord	1,6	Tilskudd fra RUP-midler
FV 227 Stonglandseidet - Skrolsvik	0,3	Merforbruk
FV 301 Reinskar – Stakkvik	2,2	Tilskudd fra RUP-midler
FV 357 Fergeleie Rotsund-Havnes-Klauvnes	0,3	Budsjettet fom 2010
Breivang vgs, utbygging/nye lokaler	0,2	Merforbruk
Tannlegeutdanningen i Nord Norge	0,3	Merforbruk

Prosjekt med mindreforbruk:	<i>Mill kroner</i>	<i>Finansiering av merforbruk</i>
Kongsbakken vgs, ombygging...	-5,4	Ikke avsatt disponible midler

De største investeringene i 2009 har vært innenfor samferdselssektoren med 195 mill. kroner og utdanningssektoren med 65 mill. kroner. Store utgifter er i 2009 ført på følgende prosjekt:

		<i>Mill kroner</i>
Utdanning:	Kvaløya vgs, byggtekniske fag	32,360
	Kjøp av elev-pc	15,643
	Rå vgs, restaurant og matfag	11,639
Tannhelse:	Utstyr tannhelse	2,995
	Eksternpraksis Storslett	1,915
Samferdsel:	Kveøybrua	81,768
	Rassikring Dale-Alvestad	63,923
	FV 227, Stonglandseidet-Skrolsvik	20,736
	FV 301, Reinskar-Stakkvik	10,238

Enkeltinvesteringer over kr 100 000 og med over 3 års levetid skal føres i investeringsregnskapet, finansiert med driftsmidler. De tre siste årene er følgende større utstyrskjøp gjort:

<i>Mill kroner</i>	2009	2008	2007
Utstyrskjøp	6,744	4,410	4,165

Fra næringsfondet har det i 2009 vært lånt ut 2,8 mill. kroner. Det er også gitt utgiftsførte tilsagn om nye lån. Utlån har utviklet seg slik de siste tre årene:

<i>Mill kroner</i>	2009	2008	2007
Utlån	4,270	2,191	2,063

Videre er det i 2009 kjøpt aksjer i Senter for nordlige folk IKS for 1,308 mill. kroner, Halti Kvenkultursenter for kr 10.000,- og i Nord Norsk Reiseliv for kr 20.400,-. Det ble i 2009 innbetalt egenkapitalinnskudd til KLP med i overkant av 2,2 mill. kroner. De siste tre årene har fylkeskommunen gjort følgende aksjekjøp (ekskl. egenkapitalinnskudd i KLP):

Mill kroner	2009	2008	2007
Aksjekjøp	1,338	3,000	6,037

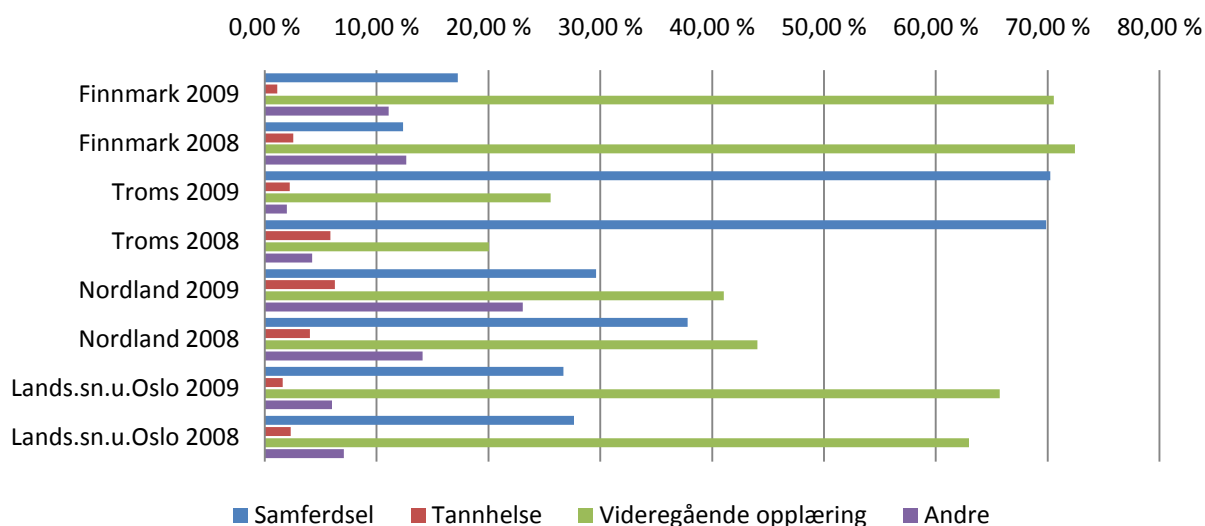
Det er i 2009 solgt eiendommer for 6,495 mill. kroner. Anleggsmidler, benevnt som andeler og borettsinnskudd i ulike borettslag i Harstad, er nedskrevet da anleggsmidlene ikke lenger er i fylkeskommunens eie, men overdratt helseforetakene i forbindelse med helsereformen. Det ble i 2009 innteksført ekstraordinært utbytte fra kraftselskapene på over 29 mill. kroner.

Økte investeringer i fylkeskommunene i 2009

KOSTRA-tallene viser at samlede brutto investeringsutgifter i 2009 for fylkeskommunene ekskl. Oslo var 6,594 mrd. kroner. Det var en økning på 1,156 mrd. kroner fra 2008. Gjennomsnittlig brutto investeringsutgift i fylkeskommunene (ekskl. Oslo) var 366 mill. kroner. Tilsvarende tall for Troms var 278 mill. kroner.

I figuren nedenfor gis en oversikt over brutto investeringsutgifter i 2008 og 2009 i de tre nordligste fylkeskommuner. Landsgjennomsnittet utenom Oslo er også medtatt.

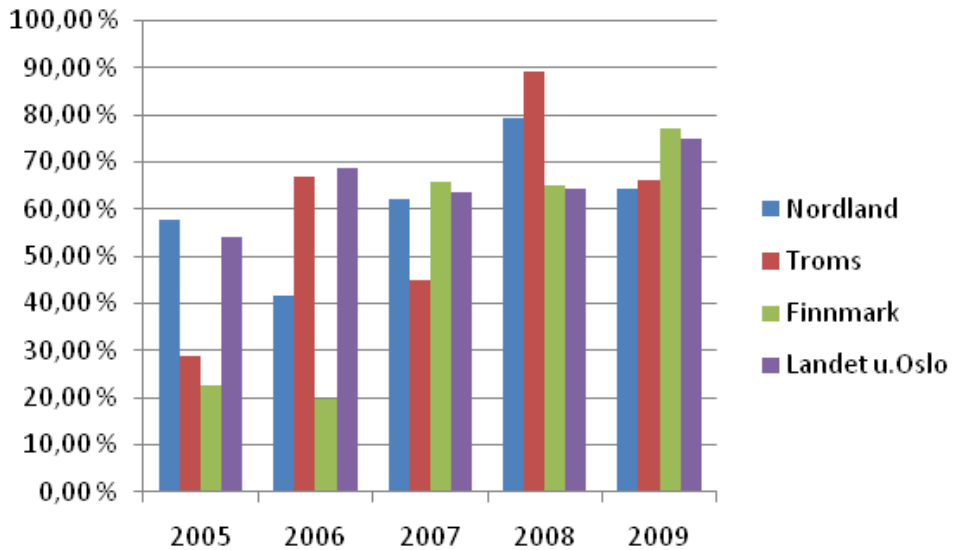
Figur 3.1. Brutto investeringsutgift i % av totale brutto investeringsutgifter per sektor i 2008 og 2009



Det ses av figuren over at Troms fortsatt skiller seg fra Finnmark, Nordland og landsgjennomsnittet ekskl. Oslo i sammensetningen av totale brutto investeringsutgifter. I Troms har samferdselssektoren markant størst andel av brutto investeringsutgifter (rundt 70 % begge årene). I Finnmark, Nordland og landsgjennomsnittet utenom Oslo har utdanningssektoren

størst andel av samlede brutto investeringsutgifter. Figuren under viser at investeringene for en stor del lånefinansieres, men at låneandel for Troms gikk ned i 2009 etter en topp året før:

Figur 3.2. Andel av brutto investeringsutgifter finansiert av lånemidler i årene 2005-2009



4 Balansen

Tabell 4.1 viser Troms fylkeskommunes regnskapsførte balansetall både pr. 31.12.2008 og 31.12.2009.

Tabell 4.1. Troms fylkeskommune, balansetall 31.12.2008 og 31.12.2009. I 1000 kroner

	Regnskap 2009	Regnskap 2008
Faste eiendommer og anlegg	2 610 551	2 460 538
Utstyr, maskiner og transportmidler	68 301	48 735
Utlån	15 059	15 244
Aksjer og andeler	398 890	411 175
Pensjonsmidler	1 880 969	1 719 779
Sum anleggsmidler	4 973 770	4 655 473
Kortsiktige fordringer	149 672	143 874
Premieavvik	103 914	87 607
Obligasjoner	3	3
Kasse, bankinnskudd	1 080 538	702 594
Sum omløpsmidler	1 334 128	934 079
SUM ÆNDELER (A + B)	6 307 898	5 589 551
Disposisjonsfond	-81 102	-8 767
Bundne driftsfond	-234 809	-127 721
Ubundne investeringsfond	-974	-1 899
Bundne investeringsfond	-20 242	-1 867
Regnskapsmessig mindreforbruk	-4 558	0
Udekket i investeringsregnskapet	12 413	0
Egenkapital, endring regnskapsprinsipp	90 343	90 343
Kapitalkonto	-1 566 979	-1 505 363
SUM EGENKAPITAL (C)	-1 805 908	-1 555 274
Pensjonsforpliktelse	-2 079 169	-1 934 174
Andre lån	-1 423 459	-1 243 370
Sum langsiktig gjeld	-3 502 627	-3 177 544
Annen kortsiktig gjeld	-991 227	-847 741
Premieavvik	-8 136	-8 993
Sum kortsiktig gjeld	-999 363	-856 733
SUM GJELD (D)	-4 501 990	-4 034 278
SUM EGENKAPITAL OG GJELD (C + D)	-6 307 898	-5 589 551
Ubrukte lånemidler	108 039	39 637
Motkonto for memoriakontiene	-108 039	-39 637

Troms fylkeskommunes brutto lånegjeld i 2009

Fylkeskommunens samlede langsiktige lånegjeld var om lag 1,423 mrd. kroner pr. 31.12.2009. Gjelden fordeler seg mellom følgende norske banker: Kommunalbanken 1,317 mrd. kroner (92,5 prosent), Kommunekreditt 92,1 mill. kroner (6,5 prosent), Husbanken 8,2 mill. kroner (0,6 prosent), Sparebanken Nord-Norge 1,1 mill. kroner (0,1 prosent) og KLP 5,1 mill. kroner (0,4 prosent). I tillegg har fylkeskommunen rentebytteavtaler med DnB NOR Markets, Nordea Markets, Fokus Markets og Sparebank1 Nord-Norge kapitalmarked⁵.

Det ble gjennomført låneopptak av 230,2 mill. kroner i desember 2009 på bakgrunn av budsjettvedtak i fylkestinget, jfr. tabellen nedenfor.

Tabell 4.2. Troms fylkeskommunes låneopptak i 2009

Prosjektnummer/navn på investeringstiltak	Låneopptak, beløp i NOK	Avdrags-tid (år)	Avdrag per år i NOK	Vektet løpetid	Fylkestingsvedtak (FTG)
1105 IT - ny backupløsning	640 000	5	128 000	0,01	FTG 70/08 (vedl. A, s. 6 og 9)
8875 Tromsø maritime, ombygging	800 000	20	40 000	0,07	FTG 70/08 (vedl. A, s. 6 og 9)
8893 Rå vgs., Inventar & utstyr	5 200 000	10	520 000	0,23	FTG 70/08 (vedl. A, s. 6 og 9)
0000 SMI-skolen, inventar & utstyr	1 600 000	10	160 000	0,07	FTG 70/08 (vedl. A, s. 6 og 9)
0000 Nordreissa vgs., skilinja (økpakke)	800 000	10	80 000	0,03	FTG 70/08 (vedl. A, s. 6 og 9)
3821 Dental/IKT-utstyr tannklinikker	1 600 000	5	320 000	0,03	FTG 70/08 (vedl. A, s. 6 og 9)
0000 FVP 08-11, inv 2009	67 500 000	30	2 250 000	8,80	FTG 70/08 (vedl. A, s. 6 og 9)
7109 Kveøya økt kostnadsramme	4 800 000	30	160 000	0,63	FTG 70/08 (vedl. A, s. 6 og 9)
0000 Oppfølging rebevilgningssak 2008	13 590 000	20	679 500	1,18	FTG 46/09 (vedl. B, s. 1-2)
8874 Skjervøy Vgs OmbProdHall (tiltPakke)	6 000 000	20	300 000	0,52	FTG 20/09 (vedl. C, s. 2)
2611 Elev Pc'er (økpakke)	12 500 000	3	4 166 667	0,16	FTG 71/09 (vedl. D, s. 2)
2611 Elev Pc'er	3 143 000	3	1 047 667	0,04	FTG 71/09 (vedl. D, s. 2)
7109 Kveøyforbindelsen08, rest	13 000 000	30	433 333	1,69	FTG 94/07 (vedl. E, s. 38)
8893 Rå Vgs Restaurant&Mat08, rest	16 600 000	20	830 000	1,44	FTG 94/07 (vedl. E, s. 37)
1104 Øksystem07, rest	1 200 000	5	240 000	0,03	FTG 66/04 (vedl. F, s. 93)
0000 Bokbuss08, rest	2 400 000	10	240 000	0,10	FTG 94/07 (vedl. G, s. 87)
8873 Senja Vgs Oppf08, rest	2 800 000	20	140 000	0,24	FTG 94/07 (vedl. G, s. 85)
8866 Kongsb Vgs Påbygg09, rest	1 000 000	20	50 000	0,09	FTG 70/08 (vedl. H, s. 91)
7109 Kveøyforbindelsen09, rest	54 000 000	30	1 800 000	7,04	FTG 70/08 (vedl. H, s. 92)
8858 Kvaløya Vgs 0607, rest	21 000 000	20	1 050 000	1,82	FTG 75/06 (Vedl. I, s. 87)
Totalsum låneopptak i NOK	230 173 000			24,50	(Rundet opp fra 24,24 til 24,50 år)

Låneopptak ble gjort i Kommunalbanken, som hadde det beste lånetilbudet blant flere aktuelle tilbydere. Per årsskiftet ble den aktuelle lånesummen utbetalt.

⁵ Rentebytteavtaler eller såkalte *renteswaps* er rentesikringsinstrumenter som fylkeskommunen anvender i forvaltningen av låneporteføljen for å sikre fleksibilitet i styringen av den samlede renterisiko. Ved hjelp av rentebytteavtaler kan lengden på rentebindinger opp- og nedjusteres og/eller rentebindinger kan innløses enten med gevinst (underkurs) eller tap (overkurs). I tilknytning til underliggende lån med flytende renter er det inngått rentebytteavtaler som pr. 31.12.2009 sikrer fastrente på om lag 580 mill. kroner av samlet låneportefølje.

Forvaltning av fylkeskommunens låneportefølje i 2009

Pr 31.12.2009 har fylkeskommunen følgende nivåer på sentrale indikatorer i forvaltningen av låneporteføljen:

- *Andel med fast og flytende rente* er henholdsvis 46 og 54 prosent. Pr. 31.12.2008 var fast og flytrenteandelene henholdsvis 52 og 48 prosent. Finansreglementets krav om at maksimalt 40 prosent av porteføljen skal ha flytende rente ble ikke oppfylt pr. 31.12.2009. Flytrenteandelen er pr. denne dato 14 prosent høyere enn maksimumsgrensen. Årsaken til at fylkeskommunen har opprettholdt en relativt høy flytrenteandel er de historisk lave nivåer som har vært på flytende renter etter finanskrisen.
- *Snittrenten er 3,21 prosent*, beregnet som vektet gjennomsnittlig rente for porteføljen⁶. Pr. 31.12.09 er snittrenten 1,01 prosent høyere enn pengemarkedsrenten gitt ved 3-måneders NIBOR (2,20 prosent) og 0,49 prosent lavere enn 2,5 års norske swaprenter (3,70 prosent). Sistnevnte rente er relevant sammenligningsgrunnlag siden fylkeskommunens har et durasjonsmål på 2,5 år.
- *Snittrentebindingen er 1,99 år*, beregnet som vektet gjenstående rentebindingstid for porteføljen. Detaljer om rentebindinger følger nedenfor i avsnittet om renteforfall.
- *Snittkredittiden er 19,7 år*, beregnet som vektet løpetid som gjenstår før porteføljen i sin helhet er nedbetalt. Nærmere detaljer følger nedenfor i avsnittet om kredittforfall.
- *Snittedurasjonen er 1,45 år*, beregnet etter Macaulys durasjonsmodell. Denne gir et uttrykk for vektet nåverdi av kontantstrømmene (renter og avdrag) i porteføljen⁷. Til sammenligning var durasjonen 1,07 år pr. 31.12.08. Ytterligere detaljer følger nedenfor i avsnittene om rente- og kredittforfall.

Målsettingen med forvaltningen av fylkeskommunens låneportefølje er å oppnå en stabil rentekostnad over tid til lavest mulig kostnad og risiko. Dette skal skje gjennom å ha en bredt diversifisert låneportefølje både på løpetid, rentebinding og lånetype/marked. Det er etablert en referanseportefølje som illustrerer den porteføljesammensetning som representerer fylkeskommunens nøytrale posisjon med hensyn til rente- og kredittforfall, og som kjennetegnes ved moderat refinansieringsrisiko. Videre sikrer finansreglementet stabilitet i lånekostnaden gjennom å begrense andelen av gjeldsporteføljen som kan ha flytende rente, maksimalt inntil 40 prosent.

Faktisk låneportefølje vs. referanseporteføljen: Renteforfall

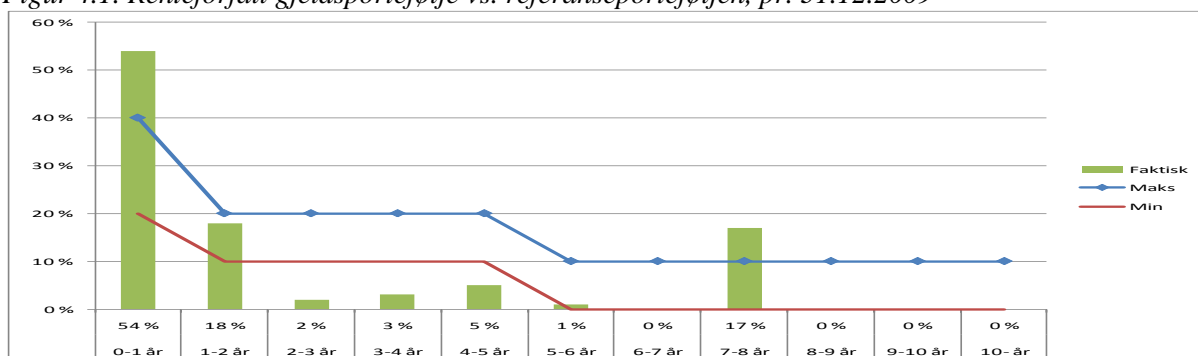
Referanseporteføljen benyttes som *benchmark* i forhold til fylkeskommunens låneforvaltning, og forutsetter at det opereres med en porteføljeandel rundt 20–40 prosent på flytende rente og et durasjonsmål på 2,5 år. Som nevnt har fylkeskommunen pr. 31.12.2009 54 prosent av

⁶ Alle lån med flytende og fast rente inngår i beregningen; det samme gjør rentebytteavtalene som er nærmere omtalt nedenfor.

⁷ Durasjonen til et lån påvirkes blant annet av følgende faktorer: (a) Rentebindingen til lånet - jo lengre rentebinding, dess lengre durasjon, (b) Hvordan betalingene er fordelt over lånets samlede løpetid - jo mer av kontantstrømmen som kommer tidlig, dess kortere durasjon, (c) Nivået på markedsrentene - jo lavere rentenivå, dess kortere durasjon.

porteføljen på flytende rente og en durasjon på 1,45 år, som er et relativt stort avvik fra målet på 2,5 år.

Figur 4.1. Renteforfall gjeldsportefølge vs. referanseporteføljen, pr. 31.12.2009



Figur 4.1 viser når rentebindingene på fylkeskommunens lån har forfall. I intervallet 0-1 år ligger lånene med flytende renter⁸. Lån med renteregulering om 1,5 år vises som en kolonne i intervallet 1-2 år, osv. Kolonnene viser låneporteføljens faktiske renteforfallsstruktur, mens maksimums- og minimumslinjene viser referanseporteføljens anbefalte struktur. Av figuren følger at 54 prosent av porteføljen har rentebindinger i intervallet 0-1 år, 18 prosent i intervallet 1-2 år, 2 prosent i intervallet 2-3 år, osv. For flere av intervallene avviker faktisk forfallstruktur fra referanseporteføljens maksimums- og minimumslinjer. Ideelt sett burde fylkeskommunen hatt lavere andel korte rentebindinger i intervallet 0-1 år, samt lavere andel lange rentebindinger i 7-8 års segmentet. De relativt store avvikene mellom renteforfallsstrukturen til faktisk låneportefølge og referanseporteføljen bidrar sammen med dagens historisk lave rentenivåer til at låneporteføljens durasjon er vesentlig lavere enn måltallet på 2,5 år.

Det er allerede iverksatt tiltak som slår inn etter årsskiftet og vil bidra til en nedjustering av flytrenteandelen⁹. Dermed økes fastrenteandelen og gjennomsnittlig lengde på rentebindingene går opp. Dette vil isolert sett medføre at låneporteføljens durasjon blir lengre.

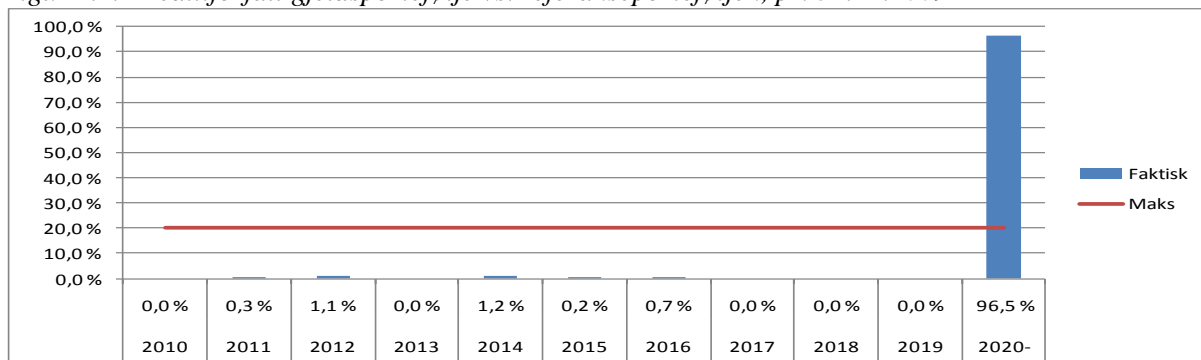
⁸ I tillegg til evt. fastrentelån med gjenværende rentebinding kortere enn 1 år.

⁹ To rentebytteavtaler med oppstart henholdsvis 14.01 og 22.09.2010 er inngått. Disse sikrer fastrente på to underliggende flytrentelån, henholdsvis med hovedstoler på 64,5 og 131,8 mill. kroner, og vil således bidra til å redusere flytrenteandelen etter årsskiftet. Videre vil det fortløpende ut ifra en vurdering av pengemarkedssituasjonen og prisingen av korte- og lange rentebindinger bli gjort tilpasninger for å bringe låneporteføljens flytrenteandel henimot 40 prosent.

Faktisk låneportefølje vs. referanseporteføljen: Kredittforfall

Snittkredittiden til fylkeskommunens låneportefølje er 19,7 år, beregnet som vektet gjenstående løpetid for lånene.

Figur 4.2. Kredittforfall gjeldsportefølje vs. referanseporteføljen, pr. 31.12.2009



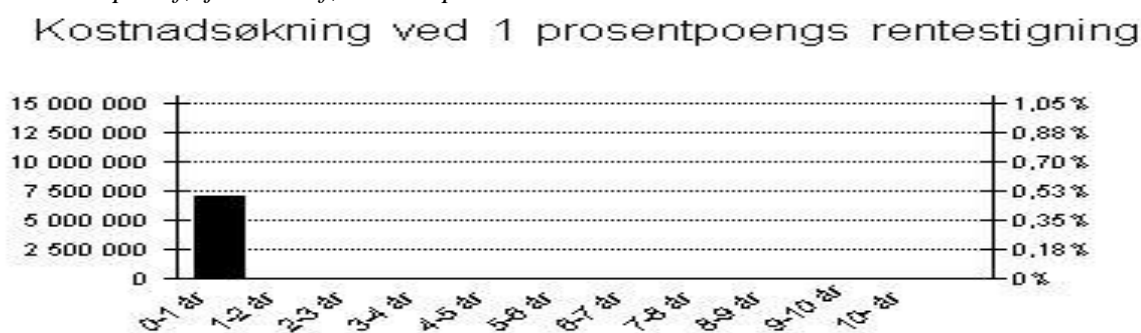
Figur 4.2 viser låneporteføljens kredittforfall, det vil si når lånene forfaller eller er nedbetalt i sin helhet. Kolonnene representerer porteføljens faktiske kredittforfallsstruktur, mens linjen viser anbefalt maksimumsnivå for referanseporteføljens kredittforfallsstruktur. Kolonnene indikerer at 96,5 prosent av fylkeskommunens gjeld pr. 31.12.2009 er nedbetalt fra 2020 og utover, mens 0,3 prosent er nedbetalt fra 2011, 1,1 prosent er nedbetalt fra 2012, osv. Fylkeskommunen burde hatt lavere andel kredittforfall fra 2012 og utover. Det hadde ideelt sett vært ønskelig at kredittforfallet de enkelte år maksimalt var inntil 20 prosent av samlet gjeld og kom tidligere enn 2020.

Jo lengre kredittforfallstid låneporteføljen har, dess lengre blir durasjonen og vice versa. Isolert sett bidrar kredittforfallsstrukturen til fylkeskommunen med hovedtyngden av forfall langt ut i tid til å trekke opp låneporteføljens durasjon. Dermed kan det konkluderes med at det ikke er fylkeskommunens kredittforfallsstruktur som bidrar til at låneporteføljens lave durasjon avviker vesentlig fra måltallet på 2,5 år.

Låneporteføljens rentefølsomhet

Låneporteføljens rentefølsomhet angir hvor følsom låneporteføljen er for en renteendring og den fremkommer eksplisitt ved å beregne endringene i rentekostnader som følger av en generell renteendring på +/- 1 prosentpoeng.

Figur 4.3. Låneporteføljens rentefølsomhet pr. 31.12.2009



En fortolkning av figur 4.3 er at en evt. økning i markedsrenten på ett prosentpoeng vil lede til en kostnadsøkning for fylkeskommunen i form av økte renteutgifter på samlet låneportefølje, tilsvarende om lag 7,1 mill. kroner i 2010¹⁰.

Fylkeskommunens likviditet i 2009

Likviditetsgrad er et uttrykk for likviditeten i en bedrift eller organisasjon.

Tabell 4.3 - Troms fylkeskommune, Likviditetsgrader 2008 og 2009

	2008	2009
Likviditetsgrad 1 ¹¹	1,09	1,33
Likviditetsgrad 2 ¹²	0,99	1,23
Likviditetsgrad 3 ¹³	0,82	1,08

Likviditetsgrad 1 for Troms fylkeskommune var 1,33 pr. 31.12.2009, og den måler evnen til å dekke betalingsforpliktelser når disse forfaller. Anbefalt norm er at likviditetsgrad 1 bør være større enn 1,5. Dermed ligger fylkeskommunen pr. 31.12.2009 noe under anbefalt norm for likviditetsgrad 1.

Likviditetsgrad 2 var pr. 31.12.2009 lik 1,23. Også denne måler evnen til å dekke løpende betalingsforpliktelser, men i likviditetsgrad 2 er varelagret som regnes som de minst likvide omløpsmidlene, holdt utenfor beregningen. Likviditetsgrad 2 bør etter normen være større enn 1. Pr. 31.12.2009 oppfyller Troms fylkeskommune denne normen.

Likviditetsgrad 3 var pr. 31.12.2009 lik 1,08, og den sier noe om forholdet mellom de mest likvide midlene og gjeld. Likviditetsgrad 3 bør etter normen være større enn 0,33.

Av tabell 4.3 sees at likviditeten til Troms fylkeskommune har styrket seg fra 2008 til 2009, da samtlige likviditetsgrader har økt.

For øvrig nevnes at ved utgangen av 2009 utgjorde den samlede fylkeskommunale likviditet 1,0805 mrd. kroner sammenlignet med 702,6 mill. kroner i 2008. Av dette var 337,1 mill. kroner bundet opp i fond, mens 108,0 mill. kroner sto som ubrukte lånemidler ved utgangen av 2009. Pr. 31.12.2009 var disponibel likviditet, det vil si ledig likviditet eks. RDA- og RUP-midler mv. samt midler i tilknytning til obligasjonsportefølje, om lag 475,5 mill. kroner. Tilsvarende tall pr. 31.12.2008 var 397,1 mill. kroner.

Likviditetsreserven i 2009

Likviditetsreserven ble avviklet i 2008 som følge av endringer i regnskapsprinsipp. Gamle saldobeløp fra drift og investering ble inntektsført i drifts- og investeringsregnskapet i 2008, jfr. note 17 i regnskap 2009. Tidligere års føringer mot likviditetsreserven ble i 2008

¹⁰ Perioden 0-1 år i figuren vil si år 2010.

¹¹ Dvs. omløpsmidler dividert på kortsiktig gjeld.

¹² Dvs. omløpsmidler minus premieavvik (varelager) dividert på kortsiktig gjeld.

¹³ Dvs. bankinnskudd, kontanter og lignende dividert på kortsiktig gjeld.

ompostert til en egen balansekonto under egenkapitalen (2580 – Egenkapital, endring av regnskapsprinsipp).

Troms fylkeskommune har fra og med regnskap 2009 ikke noe beløp stående på konto for likviditetsreserve under egenkapitalen på kapittel 2.5980.

5 Økonomisk oppfølging i 2009

I løpet av 2009 behandlet Fylkestinget (FTG) fem saker vedrørende oppfølging av budsjettet for 2009. Hovedtrekkene i disse sakene var som følger:

FTG sak 20/09 – Budsjettoppfølging – Tiltakspakken fra regjeringen 26. januar

Regjeringen la fram en tiltakspakke knyttet til finanskrisen 26. januar 2009, og fylkestingssaken omhandlet disponering av midlene som lå i denne pakken. Fylkestinget vedtok følgende:

- Tiltakspakken knyttet til vedlikehold ble fordelt med 18 mill kroner knyttet til økt vedlikehold av fylkesveier og 7,994 mill kroner i økt vedlikehold av fylkeskommunale bygg.
- Økningen i lærlingtilskuddet på 7,3 mill kroner ble bevilget til økt lærlingtilskudd og tiltak knyttet til lærlinger og lærebedrifter.
- Den resterende økningen i frie inntekter til sammen vel 17 mill kroner ble bevilget til dekning av forventet skattesvikt, egenkapital til Skjervøy vgs og avsetning til egenkapital Kongsbakken videregående skole.

FTG sak 46/09 - Rebevilgning av strykninger og dekning av underskudd i investeringsregnskapet for 2008

Både drifts- og investeringsregnskapene for 2008 ble avsluttet i balanse, men først etter at det var foretatt strykninger i begge regnskapene. I driftsregnskapet ble det strøket overføring fra drift til investering, dvs. egenkapital investeringstiltak, med kr 7.616.932,60 og i investeringsregnskapet ble det strøket avsetninger til fond med kr 6.945.422,82. I tillegg skulle det vært avsatt et beløp på kr 3.650.000 til fond i driftsregnskapet, som deretter skulle vært strøket. Dette beløpet gjaldt egenkapital investeringstiltak og kommer i tillegg til beløpet for strykninger i drift.

Fylkestinget gjorde følgende vedtak:

1. Fylkestinget rebevilger kr 2 616 933 som følge av strykninger ved regnskapsavslutningen for 2008 til:
 - a. Fiskeflåtefondet med 2 mill. kroner
 - b. Finansiering kjøp av aksjer og andeler med kr 616.933

Beløpene var med i sak om budsjettoppfølging pr. 30.04.09 for inndekning (se nedenfor).

2. Fylkestinget godkjenner opptak av lån på 13,59 mill. kroner til delvis finansiering av følgende investeringsprosjekter der avsetning til egenkapital ble strøket i samsvar med strykningsbestemmelsene ved regnskapsavslutningen for 2008:

Investeringsprosjekt	Beløp
Tromsø maritime skole, simulator helikopter	500 000
Rassikring Arnøya	2 200 000
Rassikring Dale-Alvestad	800 000
Opprusting Fv 365 vei til Jøkelfjord laks	600 000
Fv Stonglandseidet-Skrolsvik	1 000 000
Fv 263 – Trollvik	500 000
Ombygging Kongsbakken videregående skole	1 000 000
Ombygging Tromsø maritime skole	400 000
Til dekning tidligere års strykninger egenkap. invest., rebevilget i sak 35/08 v/omdisponeringer	2 900 000
Kulturbuss	600 000
Opprusting Fv 15 - Mercurveien	150 000
Praksisplasser tannhelse	160 000
Kvaløya vgs – bygging verksted (<i>bytte av finansiering fra salg boliger</i>)	2 780 000
Sum finansiert ved opptak av lån	13 590 000

Lånet ble tatt opp med løpetid 20 år.

FTG sak 45/09 – Budsjettoppfølging pr. 30.04.2009

Budsjettoppfølgingen pr. 30.4.2009 viste at de fleste sektorer hadde driftsnivå som er tilpasset budsjett. Det ble imidlertid meldt om store utfordringer for utdanning som også hadde merforbruk i 2007 og 2008, og rapporterte om et forventet merforbruk også i 2009 i forhold til de vedtatte rammer.

Oppdaterte befolkningstall og noe lavere ugifter knyttet til lønnsvekst og renteutgifter ga et lite handlingsrom for tilleggsbevilgninger. Fylkestinget vedtok følgende rammeendringer:

Rammeendring pr 30.4. I kroner. Minus er rammereduksjon, pluss er rammeøkning

	Sektor	Ramme- endring	Forklaring
10	<u>Adm. og fellesutgifter:</u>		
	Bygg og eiendom	1 400	
20	Utdanning	13 000	
50	Kultur	200	
70	Næring	1 500	
90	<u>Sektorovergripende poster:</u>		
	Avsetning til lønnsoppgjøret	-3 500	
	Rammetilskudd	-14 100	
	Skatt	-1 700	
	Renteinntekter	8 000	
	Renteutgifter	-10 000	Netto, fordeles på renteutg, renteref og øk.pakkelån. Se vedlagt hovedoversikt
	Overføring til investeringsregnskapet	3 927	Rebevilgningssaken (aksjekjøp og Fiskeflåtefondet), aksjekapital Aja samiske senter
	Avsetning til udisponert driftsfond	1 273	
	SUM	0	Balanse

For investeringsbudsjettet ble det vedtatt rebevilgninger av til sammen 2,617 mill. kroner knyttet til strykninger i forbindelse med regnskapsavslutningen 2008 og aksjekapital til Aja samiske senter 1,310 mill. kroner.

FTG sak 71/09 – Budsjettoppfølging pr. 31.08.09

Budsjettoppfølgingen pr 31.8.2009 viste en forventning om at fylkeskommunen skulle gå i balanse ved utgangen av 2009. Det ble meldt om forventet merforbruk knyttet til drift på sektorene på til sammen nesten 21 mill. kroner. Avviket var i hovedsak knyttet til Utdanning med 16,5 mill. kroner. Dette til tross for en tilleggsbevilgning i budsjettoppfølgingen pr 30.4 på 13 mill. kroner. Administrasjonsetaten forventet et merforbruk på 2,5 mill kroner. Det var også forventet avvik på Samferdsel, Kultur og Fylkesrådsleders kontor. Prognostisert merinntekter/mindreutgifter på sektorovergripende poster var 16 mill. kroner hovedsakelig som følge høyere utbytte fra Nord-Troms kraftlag enn lagt til grunn i budsjettet. Merforbruket for utdanning ble vedtatt dekket innenfor eget budsjett, og merinntektene vedtatt satt av til ubundet disposisjonsfond for å redusere usikkerheten ytterligere rundt regnskapsresultatet for 2009. De øvrige sektorer fikk tilleggsbevilgninger i størrelsesorden prognostisert merforbruk.

Fylkestinget gjorde følgende rammeendringer:

Rammeendring pr 31.8. I kroner. Minus er rammereduksjon, pluss er rammeøkning

	Sektor	Ramme- endring	Forklaring
10	<u>Adm. og fellesutgifter:</u>		
	Bygg og eiendom	2 500	
20	Fylkesrådslederskontor	163	
50	Kultur	893	
70	Samferdsel	750	
90	<u>Sektorovergrepene poster:</u>		
	Utbytte	-15 167	Økt utbytte fra Nord-Troms kraftlag
	Rammetilskudd	-25 621	
	Skatt	23 600	
	Renteinntekter	-1 300	
	Renterefusjon fra skolebygg	350	
	Renteutgifter	-4 200	Netto, fordeles på renteutg, renteref og øk.pakkelån. Se vedlagt hovedoversikt
	Økonomipakkelån	2 000	
	Avskrivning lån Edunor	2 634	
	Overføring til investeringsregnskapet	160	
	Avsetning til udisponert driftsfond	13 238	
	SUM	0	Balanse

Det ble vedtatt overføring av 160.000 kroner til investeringsbudsjettet for å finansiere oppgradering av Office 2007 på fylkeshuset. Det ble også vedtatt låneopptak på til sammen 16 mill. kroner knyttet til innkjøp av elev-pc'er, og den gamle bokbussen er solgt og inntektene foreslås disponert til kjøp av inventar og utstyr til den nye kulturbussen.

FTG sak 92/09 – Budsjettoppfølging pr. november 2009

Saken bygger på vurdering av sektorovergrepene poster og en gjennomgang av sektorene både på drift og investering.

Inntektsanslaget for 2009 ble øket med 10,2 mill. kroner. I tillegg ble pensjonskostnadene redusert med 7,1 mill. kroner i forhold til budsjettet. Det ble ikke gitt tilleggsbevilgninger til noen av fagområdene selv om både samferdsel og utdanning meldte om forventet merforbruk på henholdsvis 2,5 og 22 mill. kroner.

Fylkesrådet vedtok følgende rammeendringer:

	Rammeendring
Endrete utgiftsforutsetninger 2009:	
Sektorovergripende:	
Egenkapitalinnskudd KLP	2 201
Pensjonsutgifter	-9 300
Sum endrede utgifter 2009	-7 099
Endrede inntektsforutsetninger:	
Overført fra premiefond KLP	-10 200
Utbytte Troms Kraft	14 400
Utbytte Nord-Troms Kraftlag	13 900
Tilbakeføring avsetning til egenkapital investeringer	-28 300
Sum endrede inntektsforutsetninger	-10 200
SUM ENDREDE FORUTSETNINGER DRIFT	-17 299
Avsetning til disposisjonsfond	17 299
BALANSE	0

2. Andelen av utbyttet som i henhold til regelverket måtte inntektsføres i investering ble brukt til å erstatte egenkapital finansiert fra drift. Økte inntekter/reduerte kostnader ble vedtatt avsatt til disposisjonsfond.

6. Politiske styringsorganer, sektor 00

6.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 00

Sektoren omfatter utgifter og inntekter tilknyttet Fylkestinget, Fylkesrådet, andre faste utvalg og råd, fylkeskommunens andel av utgiftene til Landsdelsutvalget samt midler til disposisjon for Fylkesrådet.

Regnskapsresultatet viser totalt sett et mindreforbruk på 0,367 mill. kroner for sektoren. I dette tallet ligger det imidlertid en periodiseringsfeil på 0,795 mill. kroner fra 2008 som reduserer kostnadene i 2009. Av feilføringen er 0,560 mill. kroner feilført på fylkestingets område mens 0,235 mill. kroner er feilført på fylkesrådets område. Midlene har redusert forbruket på sektoren tilsvarende i 2009. Dette betyr at det reelle avviket på politikerområdet i 2009 er et merforbruk på 0,428 mill. kroner.

Fylkestinget har et reelt merforbruk i 2009 på 0,378 mill. kroner.

Fylkesrådet har et reelt merforbruk i 2009 på 0,05 mill. kroner.

Tabell 6.1. Driftsresultat innenfor sektor 00. I 1000 kr

Virksomhet	Navn på virksomhet	REGNSKAP 2008	REGULERT BUDSJETT 2009	REGNSKAP 2009	AVVIK 2009	AVVIK i %
000	Fylkestinget	17 757	17 243	17 060	182	1,1
005	Fylkesrådet	8 988	7 918	7 733	185	2,3
	SUM SEKTOR	26 745	25 161	24 793	367	1,5

6.2 Avviksanalyse

Fylkestingets ansvarsområder:

Tjeneste 40000 – Fylkestinget

Regnskapsmessig mindreforbruk er på knapt kr 70.000, men korrigert for feil periodisering mellom 2008 og 2009 er det et reelt merforbruk på omtrent kr 490.000. Merforbruket er sammensatt av merforbruk på godtgjøring og tilskudd politiske partier på til sammen kr 300.000, reisegodtgjøring kr 66.000 og andre driftsutgifter kr 124.000. I 2010 er alle fylkestingssamlingene lagt til Tromsø, noe som forutsettes å føre til besparelse både på postene for reiseutgifter og andre utgifter.

Tjeneste 40015 – Landsdelsutvalget

Budsjettet var på kr 1.952.000 mens det er overført kr 1.937.561. Besparelsen utgjør kr 14.400.

Tjeneste 40020 – Utgifter til valg

Her fremkommer et merforbruk på kr 188.000. Årsaken er at tjenesten var for lavt budsjettert i forhold til det opplegget som ble valgt med kjøp av tjenester fra sentralt valgssystem.

Tjeneste 40030 – Kontaktutvalget for innvandrere

Budsjettet var på kr 240.000 mens det bare er brukt kr 50.000.

Tjeneste 48000 – Fylkeseldrerådet

Mindreforbruket er på kr 60.000. Herav utgjør mindretgift godtgjøringer samt sykepengeinntekter til sammen kr 49.000

Tjeneste 48010 – Fylkesrådet for funksjonshemmede

Mindretgiften er på kr 35.000, herav utgjør besparelse på godtgjøringer til medlemmene kr 30.000.

Fylkesrådets ansvarsområder:

Tjeneste 40025 – Fylkesrådet

Regnskapet viser et mindreforbruk på knapt kr 227.000, men korrigert for feil periodisering mellom 2008 og 2009 er det et reelt merforbruk på kr 8.000, dvs. omtrent balanse.

Tjeneste 40095 – Til Fylkesrådets disposisjon

Av det opprinnelig budsjetterte beløpet på kr 995.500 står det igjen et ufordelt beløp på kr 195.764 ved årets slutt. Beløpet må ses i sammenheng med merforbruk på tjeneste 46000.

Tjeneste 46000 – Utenfor ordinært fylkeskommunalt ansvar

Her føres tilskudd til organisasjoner og lignende som ikke ligger innenfor fylkeskommunens ansvarsområde. I 2009 er det også ført utgifter til en rettsak her med kr 172.000. Totalt fremkommer et merforbruk på tjenesten med kr 237.000, hvorav det meste dekkes av innsparingen på tjeneste 40095.

7. Kontrollorganer, sektor 01

7.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 01

Sektoren omfatter utgiftene til Kontrollutvalget samt kjøp av revisjonstjeneste fra KomRev NORD IKS og sekretariatstjeneste for kontrollutvalget fra K-sekretariatet IKS.

All virksomheten ligger innenfor ansvarsområdet til Kontrollutvalget og spesifiseres ikke nærmere. Regnskapet viser et mindreforbruk på 0,18 mill. kroner.

Tabell 7.1. Driftsresultat innenfor sektor 01. I 1000 kr

Virksomhet	Navn på virksomhet	REGNSKAP 2008	REGULERT BUDSJETT 2009	REGNSKAP 2009	AVVIK 2009	AVVIK i %
010	Kontrollorganer	3 457	3 884	3 713	171	4,4
	SUM SEKTOR	3 457	3 884	3 713	171	4,4

7.2 Avviksanalyse

Innsparingen skyldes i hovedsak lavere møtegodtgjørelse og bruk av konsulent tjenester enn budsjettet.

8. Administrasjon, fellesutgifter, bygg og eiendomsvirksomhet, sektor 10

8.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 10

Regnskapet for administrasjon, fellesutgifter, bygg og eiendomsvirksomhet viser at sektoren i 2009 har en mindretgift på vel 4,3 mill. kroner. Regnskapsresultatet per senter er vist i tabell 8.1.

Tabell 8.1. Driftsresultat innenfor sektor 10. I 1000 kroner

Virksomhet	Navn på virksomhet	REGNSKAP 2008	REGULERT BUDSJETT 2009	REGNSKAP 2009	AVVIK 2009	AVVIK i %
110	Administrasjonssjef	6 110	7 579	7 308	271	3,58
111	IT-senteret	9 429	9 891	9 799	92	0,93
112	Informasjonssenteret	3 602	2 388	2 312	76	3,18
114	Personalsenteret	14 723	16 402	16 346	56	0,34
115	Dokumentssenteret	5 154	5 599	5 475	125	2,21
116	Økonomisenteret	8 209	8 981	8 553	429	4,77
800	Bygg- og eiendomssenteret	66 510	63 950	60 638	3 312	5,18
	SUM SEKTOR	113 737	114 791	110 430	4 361	3,80

8.2 Avviksanalyse

Virksomhet 110 – Administrasjonssjef

Innenfor administrasjonssjefens ansvar var det et mindreforbruk på 0,27 mill. kroner. Det positive avviket gjelder blant annet mindretgift til erstatninger og trykking.

Virksomhet 111 – IT-senteret

IT-senterets positive avvik skyldes hovedsakelig mindreforbruk knyttet til telefoni.

Virksomhet 112 – Informasjonssenteret

Overskuddet på informasjonssenterets budsjett er stort sett et resultat av besparelser i trykkingsutgifter. Oppgradering av utstyret i trykkeriet har gjort det mulig i økende grad å bruke fylkeshusets trykkeri.

Virksomhet 114 – Personal og organisasjonssenteret

Personal- og organisasjonssenteret har en liten innsparing 0,06 mill. kroner, dvs. et avvik på 0,34 %.

Virksomhet 115 – Dokumentsenteret

Dokumentsenterets innsparing er på 0,1 mill. kroner og gjelder hovedsakelig lønn/sykelønn.

Virksomhet 116 – Økonomisenteret

Økonomisenterets mindreforbruk på 0,4 mill. kroner skyldes at innføring av elektronisk fakturahåndtering i hele fylkeskommunen er forsinket samt innsparte lønnsmidler som følge av vakanser.

Virksomhet 800 – Bygg- og eiendomssenteret

Bygg- og eiendomssenteret hadde et mindreforbruk i 2009 på om lag 3,3 mill. kroner som i hovedsak skyldes følgende:

- Administrasjon hadde et mindreforbruk på 0,2 mill. kroner som følge av innsparing på 0,1 mill. kroner på senterets kontorbudsjett og 0,1 mill. kroner på trykkeriet.
- Innspart eiendomsskatt som følge av fritak i Tromsø kommune, utgjorde 1,1 mill. kroner fordelt på flere funksjoner innenfor bygg- og eiendomssenterets ansvarsområde.
- Driften av fylkeshuset og utleie hadde et merforbruk på kr. 471.000. Avviket blir justert ved avregning mot Entra og utleie i 2010.
- Personal- og rekrutteringspolitiske tiltak hadde en netto innsparing på 0,1 mill. kroner.
- Tjenester utenfor ordinær fylkeskommunalt ansvarsområde hadde et mindreforbruk på 0,8 mill. kroner som består av merinntekt på 0,4 mill. kroner ved drift av Døvblindesenteret og en mindreutgift på nesten 0,4 mill kroner på Trastad.
- Skolelokaler, forvaltning, skyss og internater og andre undervisningsformål hadde et mindreforbruk på 1,5 mill. kroner hvorav 0,6 mill. kroner i merinntekt Edunor (hvorav halvparten må avskrives), et mindreforbruk på 0,2 mill. kroner tilknyttet idrettshallene og et mindreforbruk 0,7 mill. kroner innenfor diverse drift og vedlikehold skolebygg.
- Tannbygget og tannklinikken hadde en liten netto innsparing.
- Kunstproduksjon hadde et mindreforbruk på 0,2 mill. kroner som blant annet skyldes at det ble refundert for mye betalt strøm (de siste 3 år).

8.3 Kommentarer til aktivitet i 2009

Administrasjonsetaten har i 2009 levert tjenester til resten av den fylkeskommunale organisasjonen i henhold til vedtatt organisasjonsplan og ulike instruksjer.

I slutten av første halvår 2009 ble det gjort en organisasjonsmessig endring ved at Informasjonssenteret ble oppløst og delvis overført til FLK. Konsekvensene av det er blant annet følgende:

- Informasjonsvirksomheten ligger nå i kommunikasjonsavdeling i FLK.
- Ekspedisjon og sentralbord i Fylkeshuset er tillagt Dokumentsenteret.
- Tolke/konsulent for samiske spørsmål er lagt til Kulturetaten.

Advokatkontoret som er direkte underlagt administrasjonssjefen, har i 2009 hatt flere store saker å jobbe med – spesielt innen samferdselsområdet. Advokatkontoret har ført rettssak mot Nordtrafikk AS og Troms Taxi AS og forberedt saker mot Cominor AS og Hurtigruten Group ASA. I tillegg forberedt sak til arbeidsretten som skal føres i 2010.

IT-senteret dekker innenfor ordinært budsjett en rekke fellesfunksjoner innenfor brukersystemer og infrastruktur samt intern aktivitet på IT-senteret. I tillegg har IT-senteret i 2009 ferdigstilt følgende prosjekt:

- FEIDE (Felles Identitet), dvs. elever/lærere får tilgang til tjenester med ett brukernavn og passord
- Ny backupløsning

I 2009 har personal- og organisasjonssenteret videreutviklet samarbeidet med sine brukere samt opprettholdt god kvalitet på lønnsarbeid, personalarbeid, rådgiving, HMS-tjeneste og tilrettelegging.

PO-senteret har tilrettelagt for lederutdanningen ”Lederskap i skolen”. Dette er et masterprogram i skoleledelse i regi av BI som har et omfang på 30 studiepoeng. Det er 53 skoleledere som følger denne utdanningen som avsluttes i 2010.

Det har vært gjennomført arbeidsmiljøkartlegging blant alle ansatte i fylkeskommunen. I forkant av kartleggingen er de lokale AMU besøkt av prosjektgruppen, og det er i etterkant av kartleggingen tilbudt bistand til lederne fra prosjektgruppen som støtte i det videre arbeidet lokalt.

Konflikthåndteringsrutinene som ble vedtatt 14.10.2008, er implementert i organisasjonen ved at det er gjennomført miniseminarer for ledergrupper av en halv dags varighet.

HMS har satset på gjennomføring av grunnkurs i HMS. Det er satt fokus på at ledere skal ha gjennomført kurset.

Det har vært fokus på ulike friskvernstiltak som ”Bruk kroppen til jobben” aksjonen, trappekonkurransen, ukentlig trening med mer. Det har også i 2009 vært gjennomført en vellykket seniorkonferanse.

Troms fylkeskommune jobber med å miljøfyrtårnsertifisere alle enheter. Dette arbeidet har pågått i 2009 og vil fullføres i 2010.

Ved informasjonssenteret har begynnelsen av året vært preget av stor aktivitet og et høyt antall utgående pressemeldinger, samt arbeidet med utviklingen av fylkeskommunens nye hjemmesider.

Publiseringssystemet for fylkeskommunens hjemmesider på internett har lenge hatt behov for oppgradering. Det ble besluttet å gå inn for et helt nytt publiseringssystem basert på fri programvare. Det ble bevilget 450.000,- til dette arbeidet i budsjett for 2009. Kravspesifikasjonen var klar på nyåret, og utviklingsarbeidet skjedde i løpet av våren. Det ble engasjert en prosjektleder til oppdraget. Dette var et omfattende arbeid, hvor etatene har deltatt og vært representert via brukergruppe. Informasjonssenteret har hatt godt samarbeid

med IT-senteret. Publiseringssystemet ble lansert i juli. Det nye systemet er i all hovedsak utarbeidet i egen organisasjon, og kun design-løsningen ble kjøpt utenfra.

Økonomisenteret skal i samarbeidet med fylkeskommunens virksomheter sørge for god kvalitet i budsjettarbeidet, regnskap, anskaffelser og yte gode tjenester knyttet til økonomisystemet. I 2009 har det vært særskilt fokus på utdanningssektoren knyttet til budsjett, økonomistyring og skolestruktur. Det har vært tett samarbeid med skolene gjennom hele året.

Året 2009 viste samme tendens som de senere år; økt etterspørsel etter bistand til gjennomføring av enhetens særavtaler. Der innkjøpstjenesten tidligere hovedsakelig brukte sine ressurser til å gjennomføre sektorovergripende konkurranser og følge fellesavtaler, går ressursene i dag først og fremst til å bistå i gjennomføring av enhetenes særanskaffelser. En slik dreining i oppgavene innebærer ikke at det er færre fellesoppgaver som skulle vært løst, men enhetenes behov for hjelp må prioriteres – noe som dessverre går på bekostning av blant annet muligheten for utvikling og internkontroll.

I 2009 er fylkeskommunens økonomisystem oppgradert til nyere versjon. Dette har vært en krevende prosess og medført at fylkeskommunen i mindre grad enn normalt har betalt sine fakturaer rettidig. Utfordringene er imidlertid løst i løpet av høsten.

Utfordringene med oppgradering og den store etterspørselen etter tjenester knyttet til anskaffelser har bidratt til at økonomisenteret ikke har videreført arbeidet med økonomihåndboka del II som varslet. Dette må få forsterket fokus i 2010.

Bygg og eiendomssenteret har vært involvert i en god del større og mindre aktiviteter i 2009, her kan nevnes:

- Stangnes videregående skole, utskifting av taktekke på Teorifløy / kursavdeling, 0,5 mill. kroner.
- Breivika videregående skole, nytt ventilasjonsanlegg plan 1 fløy B, 0,8 mill. kroner.
- Breivika videregående skole, nytt ventilasjonsanlegg ARK, 1,7 mill. kroner.
- Nytt sportsdekke i Tromsdalen idrettshall, 0,6 mill. kroner.
- Utskifting av taktekke B-fløy Tromsdalen videregående skole, 0,2 mill. kroner.
- Renovering av fasader Bygg 03 og ny støttemur ved Bygg 14 Fylkeshuset i Troms, 3,7 mill. kroner.
- Utvendig renovering av Steirogården ved Senja videregående skole (etterisolering, skift av vindu og kledning) 0,6 mill. kroner.
- Rå videregående skole – Nybygg restaurant og matfag, 33,5 mill kroner.
- Tromsø Maritime skole – Ombygging, 1 mill kroner.
- Kongsbakken videregående skole – Ombygging - Oppstart planlegging, kostnadsramme 50 mill kroner.
- Salg av eiendommer:
 - Ørneveien 10 (hybelhus)
 - Solhov - 2 internater
 - Solhov - 1 garasje
 - Tromsø - 2 små parseller (tilleggsareal)Netto inntekt på eiendomssalg var 5,99 mill. kroner.

Bygg- og eiendomssenteret har et forsikringsfond som kan brukes til sikringstiltak og forebygging av brann og innbruddskader. I 2009 ble det brukt nesten 1,6 mill. kroner til slike tiltak. Av dette utgjør 0,7 mill. kroner branntekniske vurderinger. Alle tiltakene i 2009 er gjort på de videregående skolene.

9. Fylkesrådsleders kontor, sektor 15

9.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 15

Regnskapsresultatet for sektor 15 viser et mindreforbruk på 0,9 mill. kroner i 2009.

Tabell 9.1. Driftsresultat innenfor sektor 15. I 1000 kroner

KOSTRA-funksjon	Navn på KOSTRA-funksjon	REGNSKAP 2008	REGULERT BUDSJETT 2009	REGNSKAP 2009	AVVIK 2009	AVVIK i %
420	Administrasjon	2 842	5 905	3 731	2 174	36,8 %
700	Tilrettelegging og støtte-funksjoner næringslivet	4 390	4 369	4 451	-82	-1,9 %
715	Lokal og regional utvikling	4 376	6 409	7 586	-1 177	-18,4 %
SUM SEKTOR		11 608	16 683	15 768	915	5,5 %

9.2 Avviksanalyse

På tjenestenivå er det følgende avvik:

Tjeneste	Reg. budsjett	Regnskap	Avvik
42002 Administrasjon stabssjef	4 781	2 570	2 211
42020 Kommunikasjon	1 124	1 161	-37
70090 Internasjonal virksomhet	3 346	3 227	119
70091 Europakontoret	1 023	1 224	-201
71500 Lokal og regional utvikling	6 409	7 586	-1 177
Sum	16 683	15 768	915

Det gjøres innledningsvis oppmerksom på at tallene ovenfor ikke gjenspeiler de faktiske avvikene for tjenestene 42002 og 71500, da betydelige beløp budsjettert på tjeneste 42002 – Administrasjon skulle vært flyttet til tjeneste 71500 – Lokal og regional utvikling i forbindelse med intern omorganisering av ansvaret for enkelte plan- og utredningsoppgaver.

Regnskapsavviket med et totalt mindreforbruk på vel 11 prosent skyldes i hovedsak at det har tatt noe tid å få ansatt nye medarbeidere på plansida slik at stillinger har blitt stående ubesatt. I tillegg var det satt av en sum penger til mobiliseringsprosjekt i kommunene som ikke lot seg realisere før årsskiftet.

9.3 Kommentarer til aktivitet i 2009

Fylkesrådsleders kontor har som hovedoppgave å samordne og koordinere aktiviteten mellom fylkesrådet og administrasjonen, og internt i administrasjonen. Fra og med 2008 har dette vært tydeliggjort gjennom at etaten er tillagt det overordnede plan- og økonomiansvaret. I juni 2009 ble ressursene i det tidligere informasjonssenteret overført til etaten, og organisert i en egen kommunikasjonsavdeling. Samtidig ble de planfaglige ressursene samlet i en egen planavdeling.

Kommentarer til aktiviteten i 2009

- Arbeidet med ny fylkesplan for Troms 2010-13 som ble vedtatt av Fylkestinget i desember 2009 har vært en av etatens hovedoppgaver i 2008. Planen ble utarbeidet i nært samspill med det regionale partnerskapet og fylkeskommunens fagetater. Gjennom prosessen har det også vært lagt vekt på dialog rundt innføringen av ny plan- og bygningslov og de implikasjoner dette får for den regionale og lokale planleggingen.
- Oppfølgingen av Nordområdemeldingen ”Felleskap og framtid i nord” har vært en løpende aktivitet gjennom hele 2009. Gjennom konkrete prosjektaktiviteter, herunder ”Arktisk Tenketank”, deltakelse i strategiske regionnettverk og aktiv deltakelse på alle våre internasjonale arenaer søker fylkeskommunen å bli en kraftfull regional utviklingsaktør, og aktiv premissgiver i utformingen av den nasjonale nordområdepolitikken.
- Gjennom året har etaten fulgt de pågående prosessene med implementeringen av Forvaltningsreformen som trådte i kraft fra 1. januar 2010. Dette gjelder både i forhold til overføring av oppgaver og ansvar, spesielle virkemidler som regionale forskningsfond, og i forhold til å se på framtidig landsdelssamarbeid i lys av at det ikke legges opp til endringer i geografisk inndeling.
- Barentssamarbeidet.
Troms fylkeskommune ved fylkesrådsleder Pia Svensgaard overtok i oktober 2009 formannskapet i Barents regionråd for en periode på 2 år. Som en følge av dette har det vært merkbart økt aktivitet på området. Det har vært deltakelse i møter og aktiviteter tilknyttet Regionrådet, Regionkomiteen, arbeidsgrupper og Barentssekretariatets organer, der forberedelsene til formannskapsperioden har stått i fokus. Det har også vært gjort en ekstra innsats for å knytte fylkets Europaengasjement tettere opp mot arbeidet innenfor Barentsregionen.

Europapolitisk arbeid

- Fylkeskommunens Europapolitiske arbeid utøves gjennom deltakelse i AER (Assembly of European Regions) og CPMR/NSC (Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe). Det har i 2009 vært særlig fokus på arbeid med EUs regionalpolitikk etter 2013, samt høringen på EUs grønnbok om ny fiskeripolitikk.
- Samarbeidsavtaler
Det har gjennom året vært stort fokus på å konkretisere og operasjonalisere eksisterende samarbeidsavtaler. Ny avtale med Murmansk ble undertegnet i Tromsø i februar 2009, og ny avtale med Arkhangelsk og Karelen vil etter planen bli inngått i 2010.

- Nord-Norges europakontor i Brussel
Europakontoret har vært aktiv på en rekke områder, herunder; EUs nye arktiske strategi, Northern Axis og EUs regionalpolitikk 2013-2020 gjennom NSPA-nettverket. (Northern Spasely Populated Areas). Det har også vært inngått avtaler med flere eksterne parter som ønsker deltakelse i Europakontoret.

Nye aktiviteter påbegynt i 2009

Troms overtok formannskapet i det regionale Barentssamarbeidet fra oktober 2009. I den forbindelse ble det framlagt et eget program for den 2-årige formannskapsperioden, Oppfølgingen og konkretiseringen av dette programmet vil være en helt sentral oppgave i 2010.

Med en klar kopling opp mot formannskapsperioden i Barents regionråd vil Troms fylkeskommunes nordområdesatsing i 2010 bli fulgt opp gjennom økt fokus på de internasjonale aspektene i EUs politikk rettet mot nordområderelatert problemstillinger. Det vil også bli lagt økt vekt på Svalbards strategiske stilling i nordområdene, blant annet gjennom fortsatt kontakt med lokalstyret i Longyearbyen og de øvrige miljøene på Svalbard.

Forvaltningsreformen trådte i kraft fra 1. januar 2010, og implementering og operasjonalisering av denne vil stå sentralt i hele 2010. Av spesifikke områder kan nevnes rollen som regional vannmyndighet, samt økt fokus på arealrelatert planlegging lokalt og regionalt.

Ny Fylkesplan for perioden 2010-13 vil danne rammen for utarbeidelsen av konkrete fylkesdelplaner på utvalgte områder. I første rekke gjelder dette nytt 4-årig regionalt utviklingsprogram. Øvrige planer vil bli gjennomgått og rullert, og høsten 2010 vil man også gjøre de første forberedelsene til utarbeidelse av Regional planstrategi som skal vedtas etter valget i 2011.

10. Utdanning, sektor 20

10.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 20

Sektor 20 omfatter hele Utdanningsetaten, med 16 eksterne virksomheter og lærlingordningen som omfatter om lag 900 bedrifter. Etaten har om lag 1400 ansatte og daglig får vel 7000 elever og lærlinger videregående opplæring i fylket. Regnskapsresultatet for 2009 viser et merforbruk på 10,8 mill. kroner. Dette utgjør 1,3 prosent av sektorens totale nettobudsjett.

Tabell 10.1. Driftsresultat innenfor sektor 20. I 1000 kroner

Virksomhet	Navn på virksomhet	REGNSKAP 2008	REGULERT BUDSJETT 2009	REGNSKAP 2009	AVVIK 2009	AVVIK i %
200	Utdanningsetaten	105 499	119 402	115 241	4 161	3,5
211	Stangnes vgs	60 732	68 959	68 404	555	0,8
214	Rå vgs	37 024	38 486	38 510	-24	-0,1
231	Finnfjordbotn vgs	35 543	37 815	39 525	-1 710	-4,5
233	Senja vgs	22 630	26 989	27 122	-133	-0,5
240	Nordkjosbotn vgs	23 246	23 591	24 516	-925	-3,9
241	Breivang vgs	42 918	45 412	45 751	-339	-0,7
243	Kongsbakken vgs	58 968	59 687	61 857	-2 170	-3,6
244	Tromsdalen vgs	43 809	39 486	38 676	810	2,1
245	Tromsø Maritime s	39 289	50 390	51 022	-632	-1,3
246	Breivika vgs	84 681	88 222	89 635	-1 413	-1,6
247	Kvaløya vgs	40 573	42 462	43 172	-710	-1,7
248	SMI skolen	12 371	15 070	15 007	63	0,4
250	Nordreisa vgs	34 571	32 840	36 268	-3 428	-10,4
251	Skjervøy vgs	19 245	18 410	18 474	-64	-0,3
260	Vågsfjord vgs	49 442	51 097	51 668	-571	-1,1
270	Indre Troms vgs	98 821	100 235	104 509	-4 274	-4,3
	SUM SEKTOR	809 362	858 553	869 357	-10 804	-1,3

10.2 Avviksanalyse

Virksomhet utdanningsetaten

Budsjettet til utdanningssektoren er i hovedsak todelt, skolene og utdanningsetaten. Skolene tildeles en ramme, men på utdanningsetaten ligger i tillegg til etatens administrasjon – også en del fellesmidler til bruk på pedagogisk virksomhet i skolene. Regnskapsresultatet for 2009 viser at utdanningsetaten har et mindreforbruk på 4,1 mill. kroner som er 3,5 prosent av nettobudsjettet.

Hovedårsaker til mindreforbruk:

- **Bremsene er satt på**
Etaten har vært restriktiv med bevilgninger til utstyr og bygningsmessige tilpasninger i 2009. Det ble kun bevilget der det var absolutt nødvendig for at undervisningen kunne foregå. Også internt på etaten ble aktiviteten holdt på et minimumsnivå. Mindreforbruket var om lag 0,8 mill. kroner.
- **Avsatt buffer – ikke brukt**
Det ble satt av en buffer for å kunne imøtekomme elevtallsvekst og uforutsette kostnader. Det ble ikke behov for å bruke av denne. Mindreforbruk var 2,9 mill. kroner.
- **Voksenopplæring**
Tidligere har fylkeskommunen kjøpt voksenopplæringstjenester fra Edunor AS. I 2009 foretok fylkeskommunen opplæringen selv og det viste seg at dette var billigere å drifte selv enn å kjøpe tjenestene. Mindreforbruk var 1,3 mill. kroner.

Skolene

Skolene har til sammen et avvik på 14,9 mill. kroner. Når man tar i betraktning at skolene fikk ekstrabevilgning i juninget så er avviket reelt i underkant av 20 mill. kroner. Selv om merforbruket er stort, er det likevel en reduksjon fra 2008 da merforbruket var 26 mill. kroner.

Av avviket på 14,9 mill. kroner er 17 mill. kroner knyttet til merforbruk på ordinær undervisning, mens resterende tjenester som drift og forvaltning har et mindreforbruk på 2,4 mill. kroner. En årsak til mindreforbruket er fritak for eiendomsskatt som utgjør om lag 0,9 mill. kroner i forhold til budsjettert beløp.

Det har vært stort fokus på bedre økonomistyring med jevnlig økonomirapporteringer og tett oppfølging av skolene. Av de 16 virksomhetene er det to skoler som kommer ut med positivt resultat og tre som går så å si i balanse. Nedenfor kommer avviksforklaring for de skolene som har avvik større enn 1,5 prosent av nettobudsjettet.

Nordreisa

Nordreisa videregående skole har et negativt avvik på 3,4 mill. kroner utover budsjett som utgjør et avvik på 10,4 %. Avviket er i hovedsak knyttet til:

- Merforbruk på lønnsutgifter pedagogisk personale delvis som følge av etterslep fra skoleåret 08/09 og delvis at skolen ikke har klart å ta ned aktiviteten tilstrekkelig fra høsten.

Kongsbakken

Kongsbakken videregående skole har et merforbruk på 2,1 mill. kroner over budsjett som tilsvarer et avvik på 3,6 prosent. Avviket er i hovedsak knyttet til:

- Merforbruk på lønn pedagogisk personale som følge av etterslep fra skoleåret 08/09.
- Merforbruk/manglende refusjon på privatisteksamen.
- Merforbruk lønnsutgifter og mindreinntekt kantinedrift.
- Merforbruk på ekstra språkopplæring som i hovedsak skyldes vikarbruk.
- Merforbruk på kjøp av læremidler.

Finnfjordbotn

Finnfjordbotn videregående skole har et merforbruk på 1,7 mill. kroner utover budsjett som tilsvarer et avvik på 4,5 prosent. Avviket er i hovedsak knyttet til:

- Merforbruk på lønnsutgifter pedagogisk personell blant annet som følge av dårlig oppfylling på enkelte utdanningsprogram.
- Har hatt mindreforbruk på drift, forvaltning, kantine og internat som har dekket opp en del av merforbruket på den pedagogiske aktiviteten.

Nordkjosbotn

Nordkjosbotn videregående skole har et merforbruk på 0,92 mill. kroner utover budsjett som tilsvarer et avvik på 3,9 prosent. Avviket er knyttet til:

- Merforbruk på driftsutgifter som følge av for lavt driftsbudsjett på ordinær undervisning (4 prosent av driftsrammen). Det ble foretatt nødvendig innkjøp av undervisningsmaterieell, undervisningsutstyr og dataprogram utover budsjettammen.

Indre Troms videregående

Indre Troms videregående skole, skolestedene Bardufoss, Høgtun og Sjøvegan, har et merforbruk på 4,2 mill. kroner utover budsjett som tilsvarer et avvik på 4,3 prosent. Avviket er hovedsakelig knyttet til:

- Merforbruk på lønnsutgifter pedagogisk personell.
- Mindreinntekter på kurssenter og kantine.
- Oppussing av internatet. Nødvendig for å sikre driftsgrunnlaget.

Kvaløya

Kvaløya videregående skole har et merforbruk på 0,7 mill. kroner utover budsjett som tilsvarer et avvik på 1,7 prosent. Avviket er hovedsakelig knyttet til:

- Merforbruk lønnsutgifter pedagogisk personell. Skolen fikk en reduksjon på 20 elever høsten 2009.
- Nødvendig ombyggingsarbeid og miljøfyrtårnsertifisering.
- Merforbruk på lønnsutgifter spesialundervisning.

Brevika

Brevika videregående skole har et merforbruk på 1,4 mill. kroner utover budsjett som tilsvarer et avvik på 1,6 prosent. Avviket er hovedsakelig knyttet til:

- Merforbruk lønnsutgifter pedagogisk personell. Skolen fikk en reduksjon på 62 elever høsten 2009.
- Merforbruk lønnsutgifter spesialundervisning. Etterslep på tildelinger på enkeltvedtak våren 2009.
- Merforbruk lønnsutgifter privatisteksamen.

Tromsdalen

Tromsdalen videregående skole har et positivt avvik på 0,8 mill. kroner utover budsjett som utgjør et avvik på 2,1 prosent. Det positive avviket er hovedsakelig knyttet til:

- Har kjørt en nøktern linje i håp om å få midler til å pusse opp kantina i 2010.
- Fikk fritak på eiendomsskatt. Dette fikk skolen først vite ved årsskiftet.

10.3 Kommentarer til aktiviteten i 2009

Som følge av store overskridelser over flere år iverksatte fylkesrådet et arbeid for å redusere kostnadsnivået. Dette innebar i hovedsak en gjennomgang av skole- og tilbudsstruktur. I tillegg ble det satt i verk tiltak for bedre økonomistyring på skolene.

Frafall

I tillegg til ordinær drift har fylkesrådet hatt fokus på å redusere og forebygge frafall, og den enkelte skole/bedrift har hatt fokus på tiltak for å forebygge frafall. Opplæringen tilrettelegges også individuelt for enkeltpersoner ved behov, såkalte individuelle løp. Dette er tilpasninger som gjøres for å hindre at elever faller fra i videregående opplæring.

- Praktisk yrkeskvalifisering
Målgruppen er ungdom som ønsker en praktisk vei til fagbrev eller kompetansebevis. Tilbudet er søkbart og elever tas inn på bakgrunn av intervju. Første fase i tilbudet er en avklaringsfase hvor ungdommen gjennomfører ulike tester på bakgrunn av egenskaper og interesser, for å finne sin egen karrierevei. Deltakerne må selv oppsøke bedrifter for å skaffe seg en praksisplass innenfor den bransjen de ønsker å prøve ut. I løpet av tiden i praksis, vil deltakerne finne ut om de er på riktig spor av en utdanning de kan tenke seg. Tilbudet er et samarbeid mellom Troms fylkeskommune og NAV.
- Bli no
Målgruppen er ungdom som ønsker en praktisk vei til fagbrev eller kompetansebevis, som ikke vet hva de skal bli og som har samhandlingsvansker. Tilbudet er søkbart og elever tas inn på bakgrunn av intervju. Tilbudet er ettårig og skal gi ungdom samhandlingstrening, samt avklaring av hva de ønsker å utdanne seg til. De søker ett av utdanningsprogrammene på vg1 nivå det andre skoleåret.
- KYSS
Målgruppen er skoletrøtt ungdom som trenger praktisk erfaring. Tilbudet er søkbart og elever tas inn på bakgrunn av intervju. Dette er et ettårig tilbud som fokuserer på mestring via ulike typer aktiviteter. Ideen er at elevene skal få tro på seg selv og egen læring ved at de opplever mestring. Dette er et ettårig tilbud. Elevene søker ordinært utdanningsprogram på vg1 neste skoleår.
- Skolebasert formidling til læreplass
Målgruppen er vg2 elever på yrkesfag. Hensikten er å gjøre formidling av læreplass til en integrert del av læreprosessen.

- ALLO
Alternativt lærlingeløp i helsearbeiderfaget ved Langnes omsorgstjeneste (Tromsø kommune), i samarbeid med Breivang videregående skole. Elevene går ut i lære etter ett år på skole, og har deretter tre år i lære.
- Skolevegringsgruppe
Målgruppen er elever med skolevegring og sosial angst, som får opplæring ved siden av behandling på ungdomspsykiatrisk avdeling UNN. Tilbudet er ikke søkbart. Elever tas inn etter anbefaling fra utdanningsetat, skoler eller ungdomspsykiatrisk avdeling ved UNN. Det gis opplæring i fellesfagene på videregående nivå med avsluttende eksamen. Ideen er at mestring i fag samtidig som de får behandling, skal føre til at elever bli i stand til å fortsette sin opplæring i ordinær videregående skole. Skoleåret 2009-2010 er et prosjektår hvor tilbudet prøves ut.

IKT

Alle elevene i videregående skole er nå omfattet av ordningen med gratis bærbar PC. Ordningen har generert et økt behov for IKT-personell i skolene og i sentraladministrasjonen, og fylkesrådet har derfor økt ressursene til skolene og IT-senteret. Fylkesrådet evaluerer ordningen i 2010.

Lærlinger

Finanskrisen har gjort det vanskeligere for å få læreplasser innen enkelte bransjer. Fylkeskommunen har derfor fått ekstra midler for å stimulere bedriftene til å beholde lærlinger i utsatte bransjer og å ta inn nye. Hoveddelen av midlene ble i samsvar med vilkår for tildelingen betalt som ekstra tilskudd til bedriftene som hadde lærlinger i 2010. I samarbeid med opplæringskontorene og NAV ble det lagt til rette for organisert opplæring av permitterte lærlinger, spesielt i byggebransjen. Opplæringskontorene klarte imidlertid å finne alternative læreplasser, slik at dette ikke var aktuelt. I oktober ble det klart at det som en direkte konsekvens av krisen ikke var tilstrekkelig læreplasser for søkere i elektrikerfaget og brønnfagene. Det måtte derfor organiseres alternativ opplæring. Den kom i gang senhøstes og over nyttår, slik at en stor del av de ekstraordinære midlene måtte avsettes på fond og kommer til utbetaling i 2010.

Ut over de nevnte fagene har det ikke vært spesielle problemer med å få læreplasser, men søknad og inntak har gått noe ned.

Det er svært vanskelig å prognostisere veksten i antall lærlinger, da eleven kan velge videre skolegang som alternativ til lærlingordningen. Fylkeskommunen er forpliktet til å yte tilskudd til alle som tar inn lærlinger, og kostnadene har derfor økt betraktelig.

Satsing på kvalitet i skolen

Fylkesrådet er opptatt av kvalitet i skolen, og det er derfor satt i gang et omfattende arbeid for å utvikle kvalitetssystemer i videregående opplæring. Systemet skal kunne dokumentere at eleven/lærlingen har fått den opplæring de har krav på, og at fylkeskommunen har oppfylt alle sine forpliktelser.

Voksenopplæring

For å kunne gi fleksible tilbud til voksne, ble det i løpet av 2008 og 2009 opprettet studieverksted i flere av de videregående skolene i Troms fylkeskommune. Denne tjenesten var tidligere lagt til Edunor AS, og i en overgangsfase har også de levert denne tjenesten. Fra sommeren 2009 har ikke fylkeskommunen hatt behov for å kjøpe denne type tjenester, da det var fullt utbygd på våre egne skoler.

11. Tannhelse, sektor 40

11.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 40

Tannhelsesektoren har et økonomisk resultat som er i balanse i 2009. Dette er vist i tabellen nedenfor. Tabellen viser tall når en ser hele Tannhelse under ett, med tilhørende prosjekter, samt drift av Universitetstannklinikken.

Tabell 11.1. Driftsresultat innenfor sektor 40. I 1000 kroner

KOSTRA FUNKSJON	Navn på KOSTRA-funksjon	REGNSKAP 2008	REGULERT BUDSJETT 2009	REGNSKAP 2009	AVVIK 2009	AVVIK i %
420	Administrasjon	2 807	3 520	1 353	2 167	61,6
460	Tjen utenfor ordinært fylkesk. ansvarsomr.	-2 122	523	-427	950	
660	Tannhelse fellestjenester	20 339	28 860	21 253	7 606	27,7
665	Tannhelse pasientbehandling	75 694	68 572	79 215	-10 642	-16,1
	Sum andre	-14		15	-15	
	SUM SEKTOR	96 704	101 475	101 409	66	

11.2 Avviksanalyse

Tannhelseetaten har de siste årene vært i en relativ stor vekst med tanke på oppgaver som skal forvaltes og løses. Det har ført til at etaten har hatt en økning i antall ansatte og bruttobudsjettet som skal forvaltes har økt. Etaten har flere viktige samarbeidspartnere og finansieringskildene er mange. Dette, i lag med at etaten er avhengig av en betydelig andel pasientinntekter for å balansere budsjettet, gjør den økonomiske situasjonen kompleks og krevende.

KOSTRA-funksjon 460 Tjenester utenfor ordinært fylkeskommunalt ansvarsområde var ny under Tannhelseetaten sitt område i 2008. I samarbeid med økonomisenteret og revisjonen ble virksomhet som ikke kommer inn under tradisjonelle fylkeskommunale oppgaver innenfor den offentlige tannhelsetjenesten, trukket ut. Dette vil på sikt være med å bidra til mer riktig og sammenlignbare KOSTRA-tall. Det tar tid å få innarbeidet gode rutiner og samsvar mellom budsjett og regnskap på KOSTRA-funksjonene. Etaten vil jobbe for å få bedre samsvar mellom budsjett og regnskap på 3-sifra KOSTRA-nivå.

Tabellen viser resultat pr KOSTRA-funksjon inkludert ekstern finansiert virksomhet. I tabellen nedenfor er kontoklassene aggregert under samlede KOSTRA-funksjoner for virksomhet finansiert av fylkeskommunenes ramme vist (i 1000 kr).

Merforbruk lønn	-3 139
Merforbruk drift/utstyr	-2 506
Merinntekter	4 929
Netto resultat	-716

De siste årene har avvikene for innspart lønn og svikt i inntekter balansert i forhold til regulert budsjett. I 2009 var imidlertid resultatet et merforbruk på vel 0,7 mill. kroner. Denne endringen tydeliggjør den ustabile situasjonen etaten opplever. Av merinntekter på 4,9 mill kroner er 1,7 mill kroner relatert til pasientinntekter. Øvrige merinntekter kommer fra sykelønnsrefusjoner og overføringer fra andre.

Inntekter

Pasientinntektene ble 1,653 mill. kroner høyere enn det regulerte budsjettet i 2009 som hadde en total pasientinntektsramme på 33,345 mill. kroner. I budsjett for 2009 fikk Tannhelseetaten en tilleggsbevilgning på 2 mill. kroner som en følge av svikt i pasientinntektene over flere år. Uten denne kompensasjonen ville en ikke i 2009 nådd budsjettet pasientinntektsmål. For 2010 er denne kompensasjonen justert ned til 1,5 mill kroner da det forventes bedre tannlegedekning, og dermed bedre forutsetninger for å nå inntektsmålet.

Budsjettet for pasientinntekter settes opp etter den forventede bemanning og med hensyn til hvor à jour klinikkene er i forhold til de lovpålagte oppgavene på prioritert klientell. Med den ustabile situasjonen Tannhelseetaten har hatt på bemanningssiden de siste årene har det vært vanskelig å treffe med inntektsbudsjettet. Inntektene har svingt fra år til år og fra distrikt til distrikt. Også i 2009 var den største svikten i pasientinntekter i Tromsø tannhelsedistrikt og TkNN. Tromsø tannhelsedistrikt har hatt stor utskiftning av tannleger og ved enkelte klinikker er det et etterslep på behandling av prioriterte grupper. Dette har ført til at den offentlige tannhelsetjenesten har mistet noe tilgang på voksne betalende pasienter. Det tar tid å bygge opp denne pasientporteføljen igjen, men distriktet var det en svak bedring på slutten av 2009. TkNN hadde mindre pasientinntekter en budsjettet, men hadde en fin utvikling i løpet av året. Det er utfordringer knyttet til at de kliniske behandlingsteamene også skal benyttes til oppgaver innenfor veiledning, rådgivning, etterutdanning og forskning.

Lønn

2009 var det første året på flere år hvor etaten hadde merutgifter på lønnsbudsjettet. Dette har sin årsak i at det nå er en svak bedring i tilgang på tannleger og dermed har bemanningen vært høyere. Dette vil gi positive effekter på sikt. Sektoren har et høyt sykefravær, spesielt innenfor enkelt stillingskategorier. Dette medfører økte utgifter til vikarer. Det var budsjettet med kr 0,5 mill kroner til sommervikarer, men forbruket ble nærmere 1,1 mill kroner. Dette er en bevist strategi som et ledd i rekrutteringsarbeidet.

Driftsutgifter

I 2009 var merforbruk på driftspostene om lag 2,5 mill. kroner i forhold til et budsjett på nær 45 mill. kroner. Til sammenligning var merforbruket 3 mill. kroner i 2008. Det ble gitt en tilleggsbevilgning på 1 mill. kroner for å hente inn et akkumulert etterslep på utskiftning av utstyr på klinikkene som er videreført hvert år i inneværende økonomiplanperiode. Merforbruket på driftspostene i distriktene i 2009 skyldes i stor grad store utgifter til protetisk arbeid og høye utgifter på dentalt forbruksmateriell. Disse forbruksartiklene har hatt relativ høy prisvekst de senere år. I tillegg er det stadig flere prioriterte pasienter, særlig eldre og ruspasienter, med høye behandlingskostnader. Etaten vil prøve å justere disse budsjettpostene og følge opp det fortløpende forbruket på dem.

I deler av distriktstjenesten hvor bemanningen er lav og stillinger står ledig over tid brukes det mer midler til kjøp av tjenester fra private og pensjonerte tannleger. I tillegg er det knyttet en hel del kostnader til rekrutteringsarbeid i form av utlysninger, reiseutgifter til intervju og lignende.

11.3 Kommentarer til aktivitet i 2009

Eksternpraksis

I 2009 innviet Tannhelseetaten nok en klinikk som eksternpraksisklinikk. Dette var Sonjatun tannklinikk på Storslett som stod klar sommeren 2009 til å ta imot tannlegestudenter fra Tromsø som skulle ha sin praksis ute på offentlig tannklinikk. Store deler av første halvdel av 2009 ble krevende for de ansatte ved klinikken på Storslett på grunn av ombyggingsarbeidene ved Sonjatun. En periode var klinikken stengt og de ansatte måtte flytte sin aktivitet så langt det var mulig til andre klinikker i distriktet. En slik prosess medfører ineffektiv drift, er kostnadskrevende og er en belastning for de ansatte. Det er positivt at det ved utgangen av 2009 var gjort tilsetninger i alle stillingene i distriktet og tilbudet til befolkningen var bedre enn på lang tid. Universitetet i Tromsø ved tannlegeutdanningen har gitt gode tilbakemeldinger på klinikken og studentene som hadde sin praksis der i høstsemesteret ga gode tilbakemeldinger.

Til sammen har vi nå 5 klinikker i fylket som tar imot tannlegestudenter som skal ha praksis i offentlige tannklinikker. Dette er Finnsnes, Målselv, Harstad, Sør-Tromsøya og Sonjatun tannklinikk. Den sjette og siste klinikken som skal tilpasses til eksternpraksisdrift er Lyngseidet tannklinikk. Ombyggingen der er startet og klinikken vil stå klar til å ta imot studenter fra høsten 2010.

Spesialistutdanning

Høsten 2009 startet den første ordinære 3-årige spesialistutdanningen ved TkNN opp. Det er tatt opp 4 kandidater hvorav 2 er fra Troms, en fra Finnmark og en fra Nordland fylke. Spesialistutdanningen er et samarbeid med institutt for klinisk odontologi ved UiT. Tilbakemeldingene fra de fagansvarlige og kandidatene så langt er at studiet går bra. Nettoutgiftene på utdanningen er i sin helhet finansiert av tilskuddsmidler fra staten.

I 2009 ble det også brukt mye ressurser til å planlegge oppstart av spesialistutdanning i klinisk odontologi. Klinisk odontologi er en ny spesialitet i Norge og det odontologiske miljøet i Tromsø fikk oppdraget med å planlegge og gjennomføre den første spesialistutdanningen. Det ble på slutten av året tatt opp 4 kandidater til studiet hvorav 3 fra Troms og 1 fra Finnmark. Studiet er planlagt å starte opp høsten 2010, skal gå over 3 år og finansieres av Staten.

Kompetansesenteret har i 2009 hatt behandlingstilbud innen kjeveortopedi (tannregulering), pedodonti (barnetannpleie), periodonti (tannkjøttsykdommer), protetikk, oral kirurgi, odontofobi (tannlegeskrekk), radiologi (røntgen) og sykehustannlege. Senteret mangler fortsatt spesialist i endodonti (rotfylling) men det jobbes med å rekruttere til denne spesialiteten for å kunne tilby tjenester innenfor alle odontologiske spesialistfunksjoner. I tillegg til spesialistbehandling så legges det ned mye ressurser i spesialistutdanning, kompetanseheving i allmennpraksis og etter hvert er det også kommet i gang noe arbeid innenfor forskning.

En viktig funksjon for TkNN er å drive rådgivning og etterutdanning i regionen. I 2009 ble det gjennomført et større "nisje" team utdanningsprogram i pedodonti. En tannlege, tannpleier og tannhelsesekretær fra en offentlig tannklinikk i Troms fylke hospiterte hos spesialistbehandlingsteamet ved TkNN i 50 prosent stilling i perioden februar til juni. Dette er ressurskrevende, men er et viktig bidrag til å styrke kompetansen ved klinikkene i allmenntjenesten. Det ble også, dog i et mindre omfang, gjennomført nisjeutdanningsprogram mot noen tannpleiere i Finnmark fylke for å styrke kompetanse til behandlerne. Dette er et viktig tiltak for behandlerne og pasientene i regionen. Slike tiltak kan medføre mindre henvisninger til spesialist og mindre reisebelastning på pasienter.

Rekruttering

I 2009 var det første kullet med tannlegestudenter ved tannlegeutdanningen i Tromsø ferdig utdannet. Det ble uteksaminert 11 tannleger og 6 av dem valgte å ta imot tilbud om jobb i den offentlige tannhelsetjenesten i Troms. Dette i lag med at vi har opprettholdt øvrig rekrutteringsarbeid førte til bedre tilgangen på behandlingsressurser.

Effekten fra tannlegeutdanningen er best i Tromsø og nærliggende områder, men også det er også økt interesse for stillinger på klinikker rundt om i distriktene. Det er derfor grunn til å være optimistisk med tanke på tannlegesituasjonen i årene som kommer.

Den største utfordringen i årene som kommer og som vi merket i 2009 er en mangel på tilgang av tannhelsesekretærer. Oppbyggingen av TkNN og tannlegeutdanningen har i tillegg til tannleger lagt beslag på mange tannhelsesekretærer. Det er i dag vanskelig å få tilsatt tannhelsesekretærer. Det jobbes med tiltak men dette kan bli en betydelig utfordring i årene som kommer.

12. Kultur, sektor 50

12.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 50

Kulturetaten hadde i 2009 bruttoutgifter på 165,8 mill. kroner. Av dette utgjør etatens netto-utgifter 68 mill. kroner. Det vil si at det er en differanse mellom bruttoutgifter og nettoutgifter på i alt 97,8 mill. kroner. Eksterne midler utgjorde med dette 59 prosent av utgiften, mens nettoutgiftene utgjorde 41 prosent.

Regnskapet viser et mindreforbruk på kr 146 600 som utgjør 0,2 prosent av netto budsjett.

Forholdet mellom brutto og netto kostnader pr innbygger innen kultursektoren er som følger:

Kulturkostnader pr innbygger i 2009:

Kroner pr. innbygger - brutto	1 066
Kroner pr. innbygger - netto	437

Tabell14.1. Driftsresultat innenfor sektor 50. I 1000 kroner

KOSTRA-FUNKSJON	Navn på KOSTRA-funksjon	REGNSKAP 2008	REGULERT BUDSJETT 2009	REGNSKAP 2009	AVVIK 2009	AVVIK i %
420	Administrasjon	1 713	2 041	2 073	-32	-1,6
440	Personal- og rekrutterings-politiske tiltak	4			0	
460	Tjenester utenom ord. fylkeskomm. ansvarsområde	1 306	1 618	1 831	-213	-13,2
480	Diverse fellesutgifter		55	53	2	3,6
705	Finansieringsbistand overfor næringslivet	1 478	1 531	1 531	0	0,0
716	Friluftsliv og miljø	527	546	546	0	0,0
740	Bibliotek	8 339	8 471	8 294	177	2,1
750	Kulturminnevern	3 281	3 353	3 544	-191	-5,7
760	Muséer	9 033	11 373	10 239	1 134	10,0
771	Kunstformidling	6 152	8 754	9 105	-351	-4,0
772	Kunstproduksjon	20 373	22 907	23 299	-392	-1,7
775	Idrett	3 711	4 130	4 169	-39	-0,9
790	Andre kulturaktiviteter	3 235	3 355	3 303	52	1,5
SUM SEKTOR		59 152	68 134	67 987	147	0,2

12.2 Avviksanalyse og kommentarer til aktivitet i 2009

Kulturetaten hadde fem avdelinger i 2009; kulturarv, fylkesbiblioteket, kunst- og kulturformidling, idrett og folkehelse og Kultur i Troms (Harstad). Kulturetaten hadde et lite overskudd som skyldes at midler til Haldi II ikke kom til utbetaling.

I det følgende er aktivitet kommentert pr. KOSTRA-funksjon.

Funksjon 420 - Administrasjon

Funksjonen dekker fylkeskultursjefen, ½ stilling innenfor samepolitisk virksomhet og noen administrative fellesutgifter

Funksjonen 480 – Diverse fellesutgifter

Funksjonen dekker midler til samisk kulturkompetanse og tospråklighetsmidler samt midler fra Sametinget. Forvaltning av midlene ble overtatt av kulturetaten i 2009.

Funksjon 460 - FYSAK og folkehelse

Det er et lite avvik innenfor denne funksjonen som skyldes en tildeling som opprinnelig var bevilget fra regionale utviklingsmidler, men som ved nærmere vurdering ikke anses å være stønadsberettiget innenfor denne ordningen.

Troms fylkeskommune har i tillegg til egne midler mottatt midler fra Helsedirektoratet til lokalt folkehelsearbeid, forebyggende helsearbeid gjennom økt fysisk aktivitet og lavterskelaktiviteter fysisk aktivitet, kosthold og røykeslutt.

I tillegg har fylkeskommunen disponert midlene fra Helsedirektoratet til stilling som rådgiver folkehelse på fylkesnivå, videreføring av koordinatorstillinger i 11 folkehelsekommuner (Tromsø, Harstad, Lenvik, Kåfjord, Storfjord, Lyngen, Målselv, Bardu, Gratangen, Salangen og Lavangen), gjenoppretting av stilling som folkehelsekoordinator i Balsfjord kommune, oppretting av koordinatorstillinger i tre nye folkehelsekommuner (Kvænangen, Dyrøy og Skjervøy) og et folkehelseprosjekt i videregående skole i regi av Troms idrettskrets. I tillegg fikk Gratangen kommune en bevilgning fra fylkeskommunale midler i 2009 til videreføring av satsingen utenfor det tidligere interkommunale samarbeidet med Lavangen og Salangen.

I 2009 var det et spesielt fokus på veiledning og rådgiving overfor kommunene i forhold til søknads- og rapporteringsrutiner, utfordringer i forhold til implementering av folkehelsearbeid i kommunene, gjennomføring og organisering av ulike kompetansehevingstiltak og utvikling av frisklivsarbeidet i fylket.

I 2009 utviklet Troms fylkeskommune en felles modell for kommunenes arbeid med å stimulere og tilrettelegge for ulike tilbud med lav terskel innen områdene fysisk aktivitet, kosthold og røykeslutt. Fra og med 2009 er fellesnavnet for reseptordningen i Troms frisklivsresept (tidligere grønn resept). Kommunene Bardu, Gratangen, Kvænangen, Kåfjord, Målselv, Lavangen, Lyngen, Salangen og Storfjord har tatt ordningen i bruk.

Troms fylkeskommune har en omfattende satsing på folkehelse utover aktiviteten som er knyttet til de statlige midlene. Fylkeskommunen prioriterer midler til konkrete aktivitetstiltak i de enkelte kommunene. Tilskuddene ble fordelt på rundt 150 tiltak i Troms og har stor betydning for det lokale engasjement og arbeidet i frivillige lag og foreninger. Det viser seg at relativt små tilskudd skaper mye aktivitet og utløser stor dugnadsaktivitet.

Funksjon 705 – Samiske samarbeidsavtaler

Funksjonen omhandler midler til fem samiske språk- og kultursenter: Samiske språksenter i Ullsfjord, Kåfjord og Lavangen, Samisk Hus på Senja, Senter for Nordlige folk og Várdobáiki Samisk senter.

Funksjon 716 – Friluftsliv og miljø

Kulturetaten hadde i 2009 ansvar for friluftsdelen av denne funksjonen. I 2009 trappet fylkeskommunen opp satsingen på friluftsliv. Det ble gjennomført flere friluftslivstiltak i regi av Troms fylkeskommune og ulike samarbeidsparter. Begge de to interkommunale friluftsrådene, Midt-Troms friluftsråd og Ishavskystens friluftsråd, fikk bevilget drifts- og aktivitetsmidler.

I desember 2009 vedtok fylkesrådet et to-årig prosjekt med kartlegging og verdsetting av viktige friluftsområder i fylket. Dette skal gjøres i nært samarbeid med kommunene, de to interkommunale friluftsrådene, Direktoratet for naturforvaltning, Statens vegvesen, Fylkesmannen og Statens kartverk.

Funksjon 740 – Bibliotek

Fylkesbibliotekets virksomhet er hjemlet i Lov om folkebibliotek. Arbeidsoppgavene omfatter fjernlån, bibliotekfaglig rådgivning, planlegging, utvikling og kompetanseheving. Virksomheten er rettet mot kommunene og skolemyndighetene.

Fylkesbiblioteket hadde et mindreforbruk på grunn av ledige lønnsmidler.

Det ble gitt økonomisk tilskudd til biblioteksamarbeidet i Midt-Troms, bokbussene i Tromsø og Kåfjord, musikkbiblioteket i Harstad og den felles russiske bibliotekjenesten i Sør-Varanger. Det ble arrangert fire faglige møter og 18 kurs og seminarer for til sammen 510 ansatte i skole- og biblioteksektoren og avholdt totalt 20 litterære arrangementer.

Arbeidet med bibliotekplan for Troms ble utsatt i påvente av Stortingsmeldinga for bibliotek som kom i juni 2009. Fylkestinget vedtok ny strategiplan for bibliotek i videregående skole i mars 2009.

For andre år på rad arrangerte fylkesbiblioteket ved samisk bibliotekjeneste festivalbibliotek under Riddu Riddu festivalen i samarbeid med Kåfjord kommune. Tiltaket omfattet forfatteropptredener, skrivekurs og internettblogg, omkring 650 personer benyttet seg av bibliotektilbudet i løpet av festivalen.

Begge de to etablerte regionsamarbeidene, i Nord-Troms og Midt-Troms, har bibliotekjenester til voksne utdanningssøkende som satsing. Fylkesbiblioteket har bidratt i forprosjektet om vertskommunesamarbeid i Senjaregionen.

Fylkesbiblioteket har fagansvar for litteraturproduksjoner i Den kulturelle skolesekken. Fylkesbiblioteket har, alene og i samarbeid med andre, avholdt 20 litterære arrangementer for til sammen 630 tilhørere. Det treårige bilaterale prosjektet Norsk-russisk litteratursamarbeid ble avsluttet i 2009. De totale utgiftene til prosjektet var på kr 663 000, halvparten eksternt finansiert.

Bok- og kulturbussen i Sør-Troms samarbeider med bibliotekene i regionen og gir et tilbud primært til skoler og barnehager. Ny buss ble innviet i april 2009. Bussen hadde nesten 12000 utlån, en økning på 15 prosent fra året før. Bussen er også arena for kunst- og kulturformidling, inngår i tilbudet til Den Kulturelle skolesekken, og hadde 14 forskjellige produksjoner fordelt på 129 arrangementer med til sammen 2300 besøkende.

Det ble i 2009 satt i gang en prosess for å utvikle bussens bibliotek tjenester for det markasamiske området i samarbeid med Nordland fylke og Sametinget.

Fjernlånet, som utøves i samarbeid med Tromsø bibliotek, har tidligere vært begrenset til papirbaserte dokumenter. Fra 2008 har fylkesbiblioteket også gitt tilgang til elektroniske ressurser. I 2009 fikk alle kommuner, via sine folkebibliotek, tilgang til A-tekst, som er et elektronisk arkiv for den trykte versjonen av 73 norske aviser og tidsskrifter.

Privatarkiv

Feltet omfatter arkiver etter næringsliv, organisasjoner og private institusjoner. Tiltak for privatarkiv er forankret i Fylkesplanen, og en privatarkivplan forventes til politisk behandling i 2010.

Funksjon 750 – Kulturminnevern

Funksjonen omfatter sektormyndighet for kulturminnevern, herunder feltarbeid, samt fordeling av statlige tilskuddsmidler til vedlikehold av fredete og fredningsverdige bygninger og anlegg fra nyere tid.

Kulturminneforvaltningens arbeid er forankret i kulturminneloven og plan- og bygningsloven. Høringsuttalelser og veiledning i forhold til kommuner og privatpersoner utgjør hovedmengden av arbeidet. På oppdrag fra fylkesmannen i Troms gjennomførte avdelingen et større prosjekt med kontrollregistrering og miljøovervåking i verneområder i Karlsøy kommune. Videre har avdelingen de siste årene arbeidet med universell tilrettelegging av bergkunstlokalteter i Tromsø og Balsfjord. Det blir årlig registrert inn mer enn 2000 henvendelser via brev til avdelingen.

Riksantikvaren tildelte i 2009 hele 5,15 mill. kroner til istandsetting av fredete bygninger og kulturminner tilknyttet kystkulturen i Troms. Midlene gikk til Havnes handelssted, Lundenes på Grytøy, Giævergården på Lyngseidet, Knudsgården i Tromsø, Sjøveien 1 og 2 på Gibostad, naust på Greipstad i Tromsø, nothjell på Rasteby i Storfjord, nothjeller og brygger i Foldvik i Gratangen, Jøvik handelssted i Ullsfjord, Hamnvik handelssted i Ibestad og naust på Slettnes i Kvænangen. Fylkeskommunen gir ikke eget tilskudd til kulturvern.

Kulturminneforvaltningen er sektormyndighet i arealdisponeringssaker som behandles etter plan- og bygningsloven, energiloven, jordloven og andre lovverk som omhandler arealkrevende tiltak. Et stort antall av sakene medfører befaring eller møter med kommuner og

tiltakshavere, og etaten leier hvert år inn fagfolk for å ta unna saksbehandlingen og befaringene i løpet av vår korte sesong.

I regnskapsåret har avdelingen gjennomført 119 feltbefaringer etter kulturminnelovens §9. Denne aktiviteten har ført til et lite merforbruk på funksjon 750.

Funksjon 760 – Museer

Funksjonen omfatter driftstilskudd til regionmuseene og driftstilskudd etter Den nordnorske kulturavtalen til stiftelsen Nordnorsk Fartøyvernssenter og Båtmuseum (NNFB).

Manglende statstilskudd til Halti II satte denne utbyggingen på vent i budsjettåret, og de bevilgede fylkeskommunale midlene kom ikke til utbetaling.

Arbeidet med oppfølgingen av forprosjektet for Nordområdemuseet ble avsluttet i desember med ferdigstilling av utredningen *Nordområdemuseet i Tromsø*. Prosjektet er nå over i interrimfasen.

Museene har i perioden utviklet et godt samarbeid med Den kulturelle skolesekken.

2009 var siste år i utbetaling av tilskudd til Nordnorsk Fartøyvernssenter og Båtmuseum for dekning av lån.

Funksjon 771 - Kunstformidling

Funksjonen omfatter administrasjon av kunst- og kulturformidling, festivaltilskudd, kunstformidlingsinstitusjoner (kunstforeningene og ivaretagelse av fylkeskommunens kunstsamling), Trastad samlinger, SKINN, Nordnorsken, Festspillene i Nord Norge, Kulturnett Troms og Den kulturelle skolesekken.

Det har vært et merforbruk på drift av den kulturelle skolesekken. Det skyldes flytting til større og dyrere lokaler (Kultur i Troms). Den kulturelle skolesekken er en viktig satsing og ble et fast tilbud til alle i videregående skole fra skoleåret 2008/09. Antall produksjoner dette skoleåret var 50, som er en liten reduksjon fra året før i og med at kommunene har fått tildelt økte midler for i større grad kunne organisere noe eget. Programmet lages i samarbeid med fagansvarlige innenfor de ulike områdene, de nasjonale og regionale kulturinstitusjonene og enkeltkunstnere. Troms fylkeskommune mottok 6,5 mill. kroner i statlige spillemidler til den kulturelle skolesekken i grunn- og videregående skole i 2009.

Fylkesrådet har fokus på internasjonalt arbeid, spesielt Barentssamarbeidet. Fylkesrådet videreførte bevilgningen med 1 mill. kroner over RUP til BarentsKult. Troms hadde lederskapet i den felles nasjonale og regionale kulturgruppa i Barentssamarbeidet i to år fram til desember 2009.

En delegasjon fra Troms deltok på Barents September in Arkhangelsk - Margaritinskaya Fairs. Formålet med turen var å knytte kontakter og bygge nettverk og relasjoner innenfor husflidshåndverkere og produsenter av lokal mat. Utgangspunktet var deltakelse med norske produkter på messen med en felles messe-stand med russerne. Det deltok om lag 400 russiske småbedrifter og det kom rundt 100 000 besøkende til markedet.

Troms var vertskap for en delegasjon på 20 kulturarbeidere fra Karelen som besøkte institusjoner og organisasjoner for grenseskridende samarbeid.

Black/North SEAS kom til Tromsø i 2009. En internasjonal kunstfestival med deltakere fra landene rundt Svartehavet og landene som grenser til Nordsjøen. Tromsø ble valgt som den norske visningsplassen og Tromsø kunstforening var prosjektkoordinator. Sammen med Tromsø kommune ga Troms fylkeskommune de nødvendige garantier for å få utløst støtte fra EU til den norske delen av dette prosjekt.

Troms Kulturnett <http://troms.kulturnett.no/>

En ny versjon ble lansert i januar 2009. Den nye versjonen er utviklet i samarbeid med det nasjonale kulturnettet. Troms Kulturnett arrangerte flere faglige møter og kurs for å utvikle innholdet i nettsatsingene Digitalt fortalt og Kulturminneløypa, som begge ble lansert i tilknytning til det nasjonale Kulturminneåret 2009.

Funksjon 772 – Kunstproduksjon

Funksjonen omfatter tilskudd til kulturinstitusjonene i den nordnorske kulturavtalen, Hålogaland teater, Tromsø Symfoniorkester, Opera Nord, Stiftelsen Lassagammi, arbeidsstipend for utøvende kunstnere, kulturprisen, husflidskonsulent, filmsatsing og FilmCamp, Troms fylkeskultursenter og Kultur i Troms inkludert skolekonsertene.

De tre nordnorske fylkesrådene med ansvar for kultur reforhandlet fram en ny nordnorsk kulturavtale i løpet av 2009, vedtatt i fylkestinget i Troms i juni. Nordnorsk Opera- og Symfoniorkester er den eneste nye institusjonen inn i avtalen. Selskapet ble etablert ved at virksomhetene til Stiftelsen Tromsø symfoniorkester, Bodø Sinfonietta (avdeling til Bodø Kulturhus KF), Stiftelsen Opera Nord og Stiftelsen Musikkteater i Bodø ble overført til selskapet og at bevilgningene fra staten, kommunene og fylkeskommunene gis til det nye selskapet. Tromsø symfoniorkester ble samtidig endret til Tromsø Kammerorkester.

Stortinget vedtok å styrke landsdelsmusikerordningen uavhengig av etablering av et nytt orkesttersamarbeid. Dette er i tråd med de prioriteringene som fylkesrådet har gjort.

Fylkesrådet fortsatte sin satsing på unge filmskapere gjennom et talentfilmfond i samarbeid med Tvibit. Troms fylkeskommune sto som arrangør av filmpolitisk seminar under Tromsø Internasjonale filmfestival med tittel: "Filmturisme". Fylkesrådet bevilget 2,5 mill. kroner til Film Camp.

Kulturprisen i 2009 gikk til Ola Steingrim Haugli fra Bardu.

Landsdelsmusikerordningen (Kultur i Troms, Harstad)

Det har vært et merforbruk på denne funksjonen i 2009. Det skyldes økt husleie, økte honorarsatser til skolekonsertene og økt aktivitet, spesielt i forbindelse med jubileet.

Etter et driftsår med nye lokaler er det klart at de nye og større lokalene fungerer tilfredsstillende med gode arbeidsforhold for alle. Det er inngått en ny avtale med Harstad kommune om et årlig driftstilskudd knyttet til landsdelsmusikerordningen.

Landsdelsmusikerordningen hadde 30 års jubileum i 2009, noe som ble feiret gjennom hele året: Det var et stort arrangement i Tromsø kulturhus under Nordlysfestivalen, musikerne var

festspillprofiler under FINN og ikke minst ”Levende lokalsamfunn”- arrangement i Lyngen i september. Da var Kultur i Troms til stede en uke med verksted og konserter, både på institusjoner, skoler, barnehager og offentlige steder.

Nøkkeltall for 2009:

Antall konserter:	268	(202 i 2008)
Antall produksjoner:	77	(50 i 2008)
Antall publikum:	24 657	(18 804 i 2008)

Troms fylkeskultursenter

Arbeidet med prosjektet Rom for kunst ble avsluttet. Gjennom prosjektet er det etablert tre fellesverksted, oppgradering av kjøkken og kaféen som visningsrom, forbedring av etablerer- verkstedene og trådløs internett over hele huset. Norsk Kulturråd har bidratt med midler. Saken om husleieøkning ble ikke avsluttet i 2009 da flere leietakerne og brukerforeninga ikke aksepterte de nye leiekontraktene.

Funksjon 775 – Idrett

Forvaltning av de statlige spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet utgjør en stor del av arbeidet innenfor dette området, både i forhold til befaringskompetanseheving og veiledning til kommuner, lag og foreninger. Dette er et arbeid som hvert år genererer mange millioner i spillemidler til Troms.

Det ble gitt tilskudd til Fylkesidrettslekende for funksjonshemmede, Idrettens Barentssamarbeid, Idrettens storbyarbeid, grupper med behov for tilpasset fysisk aktivitet gjennom FYSAK-millionen og driftstilskudd til Mobakken hoppanlegg og Bardufosstun Driftsselskap AS.

Det ble holdt ni regionale informasjonsmøter for kommunale saksbehandlere og frivillige lag og foreninger om idrett og spillemidler. Troms idrettskrets deltok på alle møtene.

Avdelinga hadde to kurs for kommuneansatte saksbehandlere i idrettsanlegg.no og avdelinga deltok i møter i forbindelse med arbeidet med Idrettsbyen Tromsø 2010.

Grunn- og aktivitetsstønning til idrettsorganisasjoner ble fordelt via Troms Idrettskrets som også får driftstilskudd og prosjektmidler fra fylkeskommunen.

Seks aktive unge utøvere fikk idrettsstipend på kr 15 000 hver.

Spillemidler – til sammen 41,377 millioner kroner i 2009:

Det ble tidenes utbetaling av spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet i Troms da fordelingen av rammetilskudd til fylkene ble bekjentgjort i begynnelsen av mai 2009:

27,627 mill. kroner til fordeling på ordinære anlegg og nærmiljøanlegg. I tillegg fikk fylket en ekstraordinær tildeling av regjeringens ”sysselsettingspakke” til idrettsanlegg på totalt 13,75 mill. kroner.

Funksjon 790 – Andre kulturaktiviteter

Funksjonen omfatter grunn- og aktivitetsstønning til barne- og ungdomsorganisasjoner, drift av TROBUR og Ungdommens kulturmønstring (UKM). Voksenopplæring utenom skoleverket,

kursvirksomheten ved Evenes kurs- og treningscenter og tilskudd til innvandrersorganisasjoner (UDI-midler) ligger også under dette området.

Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjonene ble fordelt etter samme prinsipper som tidligere år. Det har over flere år vært en tendens til lavere aktivitet innenfor den ikke-kompetansegivende opplæringa. Lov om voksenopplæring med retningslinjer ble revidert i 2009, endringene innebærer at fylkeskommunens videre rolle på området må avklares.

13. Miljø og samferdsel, sektor 60

13.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 60

Miljø og samferdsel hadde et netto driftsbudsjett på om lag 452,47 mill. kroner i 2009. Samlet viser driftsregnskapet et mindre forbruk på 2,4 prosent, det vil si at faktisk forbruk har vært 10,92 mill. kroner lavere enn budsjettet.

Tabell 13.1. Driftsresultat innenfor sektor 60. I 1000 kroner

KOSTRA-FUNKSJON	Navn på KOSTRA-funksjon	REGNSKAP 2008	REGULERT BUDSJETT 2009	REGNSKAP 2009	AVVIK 2009	AVVIK i %
420	Administrasjon	4 122	3 893	4 368	-475	-12,2
440	Personal- og rekrutterings-politiske tiltak	3			0	
480	Diverse fellesutgifter		65	7	58	89,2
716	Friluftsliv og miljø	695	971	841	130	13,4
720	Fylkesveier - Nyanlegg, drift- og vedlikehold	133 363	138 303	119 133	19 170	13,9
721	Fylkesveier - Miljø- og trafikksikkerhetstiltak	6 750	7 300	6 339	961	13,2
730	Bilruter	211 675	212 970	228 339	-15 369	-7,2
731	Fylkesveiferjer	41 233	45 719	49 956	-4 237	-9,3
732	Båtruter	38 582	43 507	35 259	8 248	19,0
733	Transport (ordn.) for funksjonshemmede	8 898	10 661	8 223	2 438	22,9
SUM SEKTOR		445 321	463 389	452 465	10 924	2,4

13.2 Avviksanalyse

I det følgende kommenteres avvikene knyttet til den enkelte kostrafunksjon, jfr. tabellen ovenfor.

Funksjon 420 – Administrasjon

Funksjonen viser et merforbruk på om lag 0,48 mill. kroner. Avviket skyldes et merforbruk på lønnsutgiftene i forbindelse med nyansettelse i 2009.

Funksjon 716- Friluftsliv og miljø

Funksjonen viser et mindreforbruk på 0,13 mill. kroner. Avviket skyldes forsinket igangsetting av et prosjekt.

Funksjon 720 – Nyanlegg, Drift og vedlikehold av fylkesveger

Funksjonen viser et mindreforbruk på 19,17 mill. kroner. Om lag halvparten av funksjonens avvik skyldes lavere kapitalutgifter enn opprinnelig budsjettert. I tillegg bidrar høyere mva-kompensasjon enn opprinnelig forutsatt, samt mindreforbruk på noen av prosjektene som ble ferdigstilt i 2009.

Funksjon 721 – Trafikksikkerhet

Funksjonen viser et mindreforbruk på 0,96 mill. kroner. Deler av avviket skyldes at fylkeskommunens andel av administrasjonskostnadene for Trygg Trafikk, Troms på om lag 0,16 mill. kroner ikke har blitt betalt for 2009. Disse kostnadene for 2009 er ved en inkurie dekket av Trygg Trafikk sentralt. Videre er det også redusert innkjøp av trafikksikkerhetseffekter i 2009.

Funksjon 730 – Bilruter

Funksjonen viser et merforbruk på 15,37 mill. kroner for 2009. Effekten av bransjeavtalen samt kompensasjon for økte drivstoffpriser utgjør størstedelen av merforbruket. Høsten 2009 ble det gjennomført en endring i sonestruktur, takster og produkter for bussrutene. Kompensasjon til selskapene for reduserte inntekter på grunn av denne endringen bidrar også til merforbruket.

Funksjon 731 – Fylkesvegerferjeruter

Funksjonen viser et merforbruk på 4,24 mill. kroner. Merforbruket skyldes i hovedsak:

- Feilpostering av en utbetaling på 2,89 mill. kroner der tilbakebetalingen av beløpet er regnskapsført på funksjon 732 – Båtruter.
- Sluttoppgjør til fergeselskapet for oppgradering av ferger i 2007 skal føres med en fordring på 1,7 mill. kroner i 2009. Dette er en kostnad som dekkes i 2010. Denne fordringen er ved en feil ført på funksjon 732 – Båtruter.
- Ekstrakostnader knyttet til andre ruteoppsett og innleie av annen ferge på grunn av skadene på Karlsøy fergeleie.

Reelt sett har tjenesten et mindreforbruk på om lag 0,4 mill. kroner.

Funksjon 732 – Båtruter

Funksjonen viser et mindreforbruk på 8,25 mill. kroner, som i hovedsak kan tilskrives følgende:

- 2,89 mill. kroner er feilpostert på funksjon 732, og skulle isteden vært regnskapsført på funksjon 731 – Fergeruter.
- Sluttoppgjør til fergeselskapet for oppgradering av ferger i 2007 skal føres med en fordring på 1,7 mill i 2009. Dette er en kostnad som dekkes i 2010. Denne fordringen er ved en feil ført på funksjon 732 – Båtruter.

Reelt sett er det et mindreforbruk på funksjonen på om lag 3,9 mill. kroner, som skyldes at innsparinger i form av rutekutt og takstøkninger høsten 2008 ikke er overført tjeneste 730 – Bilruter.

Funksjon 733 – Transporttjenesten for funksjonshemmede

Funksjonen viser et mindreforbruk på 2,44 mill. kroner. Det er stor usikkerhet rundt hvor mye som blir brukt av TT-rammen hvert år. Noe av mindreforbruket kan skyldes at en del brukere på institusjoner ikke har brukt tildelte midler grunnet sykdom. Videre ble det ikke så mange nye brukere som forventet og flere brukere har falt i fra.

13.3 *Kommentar til Miljø og Samferdsels aktivitet i 2009*

Hoveddelen av etatens budsjett er knyttet til drift, vedlikehold og investeringer i fylkesvegnettet og kjøp av kollektivtrafikk tjenester.

Drift- og vedlikeholdsbudsjettet for fylkesvegene var i 2009 på til sammen 138 mill. kroner. Investeringsbudsjettet for fylkesvegene var i 2009 på til sammen 75 mill. kroner (i tillegg til 60 mill. kroner til Kveøyforbindelsen).

Fylkeskommunens kjøp og drift av kollektivtrafikk og relaterte tjenester (terminaler billetteringssystem, ruteinformasjon m.m.) utgjorde i 2009 totalt 343 mill. kroner, som fordelte seg med 258 mill. kroner til bussruter, 50 mill. kroner til fergeruter og 35 mill. kroner til båtruter. Bussrutene kjørte om lag 14,5 mill. km og fraktet 12,5 mill. passasjerer. Fergerutene fraktet 182.000 passasjerer, og hurtigbåtrutene hadde til sammen 312.000 reisende i 2009.

14. Næring, sektor 70

14.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 70

Næringsetaten hadde i 2009 et nettobudsjett på 37,7 mill. kroner. Bruttobudsjettet til sektoren er imidlertid betydelig høyere som følge av statlige virkemidlene som utgjorde om lag 371 mill. kroner.

Tabell 14.1. Driftsresultat innenfor sektor 70. I 1000 kroner

KOSTRA-FUNKSJON	Navn på KOSTRA-funksjon	REGNSKAP 2008	REGULERT BUDSJETT 2009	REGNSKAP 2009	AVVIK 2009	AVVIV i %
420	Administrasjon	1 625	2 324	1 281	1 043	44,9
440	Personal- og rekrutterings-politiske tiltak	4			0	
700	Tilrettelegging og støtte-funksjoner næringslivet	10 149	10 756	9 735	1 021	9,5
705	Finanieringsbistand overfor næringslivet	16 089	20 031	20 102	-71	-0,4
715	Lokal og regional utvikling	2 818	4 609	3 909	700	15,2
	SUM SEKTOR	30 685	37 720	35 027	2 693	7,1

14.1 Avviksanalyse

Næringsetatens overskudd på 2,693 mill. kroner skyldes i hovedsak:

- Et positivt avvik på administrasjonsutgifter, inklusive inventar og utstyr, innkjøp av forbruksmateriell og utgifter til innkjøp av tjenester.
- Mindre kjøp av varer/tjenester som inngår i tjenesteproduksjonen i forhold til budsjett, spesielt innkjøp av konsulenttjenester.

Under følger utfyllende kommentarer til avvikene på funksjonsnivå.

Funksjon 420 Administrasjon

Funksjonen dekket i 2009 lønn og sosiale utgifter til næringssjefen, samt administrative felleskostnader til etaten og innleid ekstrahjelp. Området hadde et overskudd på kr 147.000 på innkjøp av ekstrahjelp, kr. 201.000 på utgifter til reiser, skyss og kostgodtgjørelse mv. Andre større poster som inngår i overskuddet er forbruksmateriell, kjøp av konsulenttjenester og inventar og utstyr.

Funksjon 700 Tilrettelegging og støttefunksjoner for næringslivet

KOSTRA-funksjon 700 inneholder lønn/sosiale kostnader, administrasjonskostnader (reise/opphold/mobil), kjøp av tjenester/utredninger og fylkeskommunale virkemidler (dagligvarestøtte og transportstøtte, jf. pkt 1.3). Samlet hadde funksjonen et overskudd på 1 mill. kroner. I dette overskuddet inngår blant annet et overskudd på lønn/sosiale kostnader på og forbruksmateriell mv. Øvrig overskudd fremkommer gjennom overskudd på formål tilskudd til næringsformål 0,6 mill. kroner, underforbruk på konto for innkjøp av konsulenttenester vel kr. 100.000 samt en del positive avvik på diverse personal- og pensjonskostnader mv.

Funksjon 705 Finansieringsbistand for næringslivet

Kostrafunksjon 705 inneholder lønn/sosiale kostnader, fylkeskommunale virkemidler (næringsfond, fiskeflåtefond og samarbeidsavtaler, jf. pkt. 1.3) samt fylkeskommunens petroleumsprosjekt. Funksjonen har et underskudd på kr 71.000. Underskuddet dekkes av overskudd på øvrige funksjoner.

Funksjon 715 Lokal og regional utvikling

Funksjonen inneholder lønn og sosiale kostnader samt administrative kostnader (reise/refusjon sykelønn/opphold/ mobil). Tjenesten viser et overskudd på kr. 700.000 som skyldes overskudd på administrative kostnader hvorav kr. 213.400 av dette skyldes overskudd på posten for fast lønn. Den største positive avviket skyldes redusert kjøp av konsulenttenester i forhold til budsjettet.

14.2 Kommentarer til aktivitet i 2009

Funksjon 700 Tilrettelegging og støttefunksjoner for næringslivet

Dagligvarestøtte

I 2009 ble det utbetalt 469.931 kr i støtte til drift av dagligvarebutikker i utkanststrøk. Midlene ga støtte til 20 butikker fordelt på 11 kommuner. Rammen for dagligvarestøtten for 2009 var på 471.724 kr. I henhold til retningslinjene kan ikke butikker med omsetning over 3,7 mill. kroner få støtte.

Transportstøtte

Den regionale transportstøtten har som siktemål å redusere de konkurransemessige ulemper som følge av lange transportavstander, vanskelige transportforhold og spredt bosetting i enkelte distrikter. Ordningen tar sikte på å kompensere for en del av de merkostnader til transport som påføres bedrifter som ligger i perifert i forhold til mer sentrale områder i Norge.

Transportstøtte gis som delvis refusjon av kostnader for uttransport av varer. Transportstøtte gis etterskuddsvis, slik at det søkes om transportstøtte på bakgrunn av forrige års avsluttende regnskap. Det er etablert en ny ordning fra og med 2008, der det ikke gis støtte for transport over avstander under 350 km.

I 2009 ble det utbetalt totalt kr 12.138.809 i regional transportstøtte til 28 bedrifter i Troms. Av dette ble kr 7.138.809 finansiert over rammen for regional transportstøtte (fylkeskommunale midler) og kr 5.000.000 finansiert over kap. 551.61 (RDA II).

Funksjon 705 Finansieringsbistand for Næringslivet

Samarbeidsavtaler

Det er innvilget tilsagn over budsjettposten Samarbeidsavtaler for kr 14.486.800 i 2009 slik det fremgår av tabellen under. Per 31.12.08 ble 2.780.000 av rammen strøket, og av dette beløpet ble 1.500.000 rebevilget i 2009. Samarbeidsavtaler er fylkesrådets virkemiddel knyttet til partnerskapsprosesser og avtaler som inngås på sentrale områder for regionalutvikling. Differanse på kr. 2.576.000 mellom avsatt budsjetttramme kr 11.910.800 og tildelte tilsagn ble dekket over avsetning av de midler som ble tildelt Troms fylkeskommune i forbindelse med avgift på tildeling av nye oppdrettskonsesjoner i 2009. Budsjettposten er dermed i balanse ved årets utgang.

Tabell 14.2. Oversikt over samtlige inngåtte Samarbeidsavtaler for 2009.

Tils.nr.	Prosjektnavn	Støttmottaker	Beløp
SA01/09	Troms Reiseliv AS - basisfinansiering 2009	Troms Reiseliv a.s.	kr 5 200 000
SA02/09	Strategi og utviklingsarbeid ved FilmCamp AS	FilmCamp AS	kr 380 000
SA03/09	Utvikling av industriinkubator Intek Lyngen AS	Intek Lyngen AS	kr 575 000
SA04/09	Inkubator Hålogaland	Kunnskapsparken Nord	kr 500 000
SA05/09	Distribuert inkubatorløsning for Troms	NorInnova	kr 500 000
SA06/09	Videreutvikling av Halti næringshage	Halti næringshage AS	kr 500 000
SA07/09	Videreutvikling av Senja næringshage AS	Senja Næringshage AS	kr 500 000
SA08/09	Videreutvikling av Næringshagen i Målselv AS	Næringshagen i Målselv	kr 500 000
SA09/09	Studiekvalitet til et nytt nivå	Studiesentret	kr 500 000
SA10/09	Kvinnovasjon i Hålogaland	Kvinnovasjon i Hålogaland	kr 126 500
SA11/09	DIT Kvinnovasjon	Senja Næringshage	kr 900 000
SA12/09	Utviklings og strategiarbeid FilmCamp 2009/2010	FilmCamp AS	kr 605 300
SA13/09	Astafjordprosjektet - Fase III	Astafjordprosjektet - fase III	kr 3 700 000
	SUM		kr 14 486 800

Fylkeskommunalt næringsfond

Rammen for næringsfondet var i 2009 på kr 7.594.032. Det er innvilget tilsagn for kr 7.576.627, det vil si med et underforbruk på kr 17.405. Differanse mellom bevilget beløp i regnskapet og oversikten i tabellen under (kr. 740.013) skyldes delvis tilbaketrekking av et tilskudd, mens nettobeløpet er ført i tabellen. Næringsfondet inngår i Regionalt utviklingsprogram (RUP) 2008-09 som er vedtatt i sak 86/07 av Fylkestinget (05.12.07). Oversikt over tilsagn bevilget over næringsfondet er vist i tabell 4.3.

Tabell 14.3. Oversikt over tilsagn bevilget over Næringsfondet i 2009:

Tils.nr.	Prosjektnavn	Støttemottaker	Beløp
NF01/09	Barentshavskonferansen 2009	Stiftelsen Barentskonferanser	kr 100 000
NF02/09	Barents sea youth conference	Stiftelsen Barentshavskonferansen	kr 54 000
NF03/09	Prosjektet - ARKTISK KOKK 2009	NHO Reiseliv/Arktisk meny	kr 40 000,
NF04/09	Ansvarlig lån Lofitorsk/Storfjordtorsk	Lofitorsk AS	kr 500 000
NF05/09	Aksjetegning NordNorsk Reiseliv AS	Troms Fylkeskommune	kr 20 400
NF06/09	Etabl. NordNorsk Reiseliv AS / Troms Reiseliv AS	NordNorsk Reiseliv AS / Troms Reiseliv AS	kr 985 164
NF07/09	Logistikkprosjekt	Tromspotet AS	kr 750 000
NF08/09	Fantasibyrådet Cabaret Avec - Markedsføring ifbm norsk høstfest i Minot, USA	Fantasibyrådet Cabaret Avec	kr 150 000
NF09/09	Støttefond for mottaksstasjoner i Troms - søknad om tilskudd for 2009	Støttefond for mottaksstasjoner i Troms	kr 150 000
NF10/09	Fagdager Ishavsøye 2009/2010	Bioforsk Nord Holt	kr 65 000
NF11/09	Forprosjekt Verdde	Kvæningen kommune	kr 499 725
NF12/09	Fristaten Senja 2009	Tranøy kommune	kr 500 000
NF13/09	Nordnorsk Båtmuseum	Gratangen kommune	kr 150 000
NF14/09	Husflidshåndverk som næring og kulturbærer - læringsarena og nettverksbygging	Troms Husflidslag	kr 245 000
NF15/09	Ekstraordinært tilskudd til Mottaksstasjonene i Nord-Troms	Norges Råfisklag	kr 111 750
NF16/09	Utviklingsprosjekt Lyngshest/Nordlandshest	Nord-Norsk Hestesenter	kr 40 000
NF17/09	Støtte til samisk uke i Tromsø 2010	Midnight Sun Marathon	kr 150 000
NF18/09	Forsprosjekt til næringsutvikling i Lavangen kommune	Lavangen kommune	kr 223 000
NF19/09	Nordlys 2 kommunikasjonsplattform for Nord-Norge som reisemål	NordNorsk Reiseliv AS	kr 456 575
NF20/09	Polarmusetet i Tromsø - drifttilskudd	Polarmuseet i Tromsø	kr 150 000
NF21/09	FoU-programmet for Arktisk Naturbruk og Landbruk - videreføring	Nordnorsk Landbruksråd	kr 241 000
NF22/09	Felles nordnorsk profilering ONS 2010	Finnmark fk, Nordland fk og Troms fk	kr 700 000
NF23/09	Forprosjekt for etablering av Fellsstand for bedrifter i Troms på Nor-Fishing 2010	Aksjeselskapet Tromsø - Servicehavna i Nord	kr 50 000
NF24/09	(LI05/09) Forprosjekt ishavsbanen	Storfjord kommune	kr 200 000
NF25/09	Distribuert inkubatorløsning for Troms - tilleggsfinansiering	NorInnova	kr 305 000
		Sum	kr 6 836 614

Prosjekt 6039 – Petroleumssatsning i Troms

Prosjektet hadde i 2009 et budsjett på 950.948 hvor finansieringsandelen utgjorde 50/50 med fylkeskommunale - og statlige virkemidler (kap 551 post 60). Prosjektets kostnader for 2009 utgjorde kr 693.198,-. Bevilgningen ble forvaltet innenfor budsjettammen. Prosjektperioden er 2006-09, men ble forlenget til 1.5.2010. Prosjektet bruker aktivt nettstedet www.tromsfylke.no/petro. Effektmål for prosjektet er definert som følger:

- Bidra til å styrke petroleumsmiljøet i nord ved leverandørvirksomhet og kompetansemiljø. Øke markedsandelen for de kunnskapsintensive nordnorske aktørene i og utenfor landsdelen.
- Sikre at petroleumsvirksomheten i landsdelen gir ringvirkninger med verdiskaping, velferd, kompetanse og sysselsetting i Nord-Norge. Et minimum for virksomheten er fullverdige driftsorganisasjoner i regioner der det produseres olje eller gass.
- Sikre kompetanseoverføring fra petroleumsvirksomheten til andre næringer.

Organisasjonen - næringsetaten

Per 31.12.09 var det 17 ansatte i næringsetaten (16,5 årsverk) som fordeler seg slik:

- 5 medarbeidere knyttet til RDA-sekretariatet
- 1 medarbeider (prosjektleder petroprosjekt)
- 1 medarbeider i engasjement
- 10 medarbeidere øvrig i næringsetatens 2 avdelinger.

14.3 Særskilt rapportering - statlige virkemidler

Næringsetaten har forvaltningsansvaret for statlige virkemidler bevilget over statsbudsjettets kap. 551 post 60, kap. 551 post 61 og kap 552 post 72. Disse statlige virkemidlene, om lag 371 mill. kroner i 2009, kommer ikke til syne i tabell 14.1. I tillegg har Troms fylkeskommune inngått en partnerskapsavtale med Statsskog om forvaltning av 1 mill. kroner i året over en treårsperiode (2009-11) samt forvaltning av bredbåndsmidler finansiert over kap. 551.61 og forskningsrådet (høykom).

Under følger informasjon om rammer og budsjettområder for de statlige virkemidlene for budsjettår 2009. Samtlige rapporteres på funksjon 705.

Funksjon 705 Finansieringsbistand for Næringslivet:

Tjeneste 70550 - Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling (kap. 551 post 60).

Den totale rammen for *tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling* var i 2009 på 164.410.000 kroner. Formålet med virkemidlene er å bidra til å fremme utvikling av lønnsomme bedrifter, både gjennom direkte virkemidler og gjennom tilrettelegging for næringsutvikling og til å skape attraktive steder for næringsliv og befolkning. Fylkeskommunen forvalter midlene i henhold til strategier i Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 (RUP 08-09), og skal gjennom dette bidra til å oppfylle fylkesplanens mål.

Tabell 14.4 viser fordeling av midlene over statsbudsjettets kapittel 551 post 60 vedtatt i fylkesrådssak 67/09.

Tabell 14.4. Fordeling av bevilgningen til regional utvikling på budsjettområder og forvalter.

Budsjettområde	Forvaltes av:		Bevilgning
Bedriftsrettet tiltak	Innovasjon Norge Troms		68 622 000
Fylkesrådsføringer, ulike prosjekter	Troms fylkeskommune		15 600 000
Kommunale næringsfond	Kommunene		20 760 000
Omstilling	Troms fylkeskommune		12 000 000
Interregionalt samarbeid	LU og Barentssekr.		3 000 000
Tilretteleggende tiltak reg.utvikling:	Troms fylkeskommune		39 098 000
- Tilretteleggende – kultur og næring (50%)	Troms fylkeskommune	19 549 000	
- Tilretteleggende – miljø og samferdsel (20%)	Troms fylkeskommune	7 820 000	
- Tilretteleggende – utdanning og helse (20%)	Troms fylkeskommune	7 820 000	
- Tilretteleggende – plan og økonomi (10%)	Troms fylkeskommune	3 909 000	
Interreg IVA	Troms fylkeskomm./ Nordkalotten		5 330 000
Sum ramme kap 551 post 60			164 410 000

Bedriftsrettede tiltak

Innovasjon Norge Troms forvalter den budsjett delen som omfatter bedriftsrettede tiltak på 68,622 mill. kroner og som har føringer gjennom spesifiserte strategier i RUP 2008-2009.

Fylkesrådsføringer, ulike prosjekter

I fylkesrådssak 67/09 definerte fylkesrådet følgende prosjekter: Petroprosjekt (500.000), ThinkTank (1.000.000), og Arctic Frontiers (1.800.000 – 3 år), Barentskult, folkehelse tiltak, tiltak i forbindelse med kulturminneåret og plansatsing kommunene med 1 mill. kroner hver, samt avsetning til ekstraordinær satsing på samferdsel (3.300.000) og på kommunal infrastruktur (5.000.000).

Kommunale næringsfond

Kommunale næringsfond i Troms skal bidra til økt lokalt engasjement innenfor utvikling av lokalsamfunn og næringsvirksomhet og der igjennom legge til rette for kompetanseheving, omstilling, innovasjon og nyskaping i kommunene. I 2009 ble det totalt tildelt 20,76 mill. kroner til fylkets 25 kommuner. Beløpet som ble utbetalt til den enkelte kommune, varierte fra kr 460.000 til kr 900.000. I tillegg til ordinær tildeling ble Nordreisa og Gratangen tildelt kr. 250.000 hver i forbindelse med kåring av ”Årets næringskommuner i Troms 2009”.

Omstilling

KRD har gitt Troms en skjønsmessig tildeling til omstilling på 7 mill. kroner. Fylkesrådet besluttet å øke bevilgningen med 5 mill. kroner slik at samlet bevilgning til omstilling i 2009 var på 12 mill. kroner. Omstillingsbevilgningen skal nyttes til langsiktige så vel som mer umiddelbare behov i forhold til omstillingsutfordringer på næringsiden i fylket. Fylkesrådet har vedtatt en plan for omstilling, som angir mål og strategier for det videre omstillingsarbeidet. I 2009 har kommunene Karlsøy, Torsken, Lyngen, Ibestad og Skjervøy mottatt tilskudd til omstillingsprosjekter som følge av næringsmessig omstrukturering.

Interregionalt samarbeid

Landsdelsutvalget for Nord-Norge og Nord-Trøndelag (LU) forvalter 2 mill. kroner av budsjettposten interregionalt samarbeid. LU skal fordele midlene til ulike programområder og

prosjekter i tråd med vedtatte handlingsplaner. Det er også gjort bevilgning av 1 mill. kroner til prosjekt i regi av Barentssekretariatet og 1 mill. kroner til finansieringsprogrammet BarentsKult. Programmet skal stimulere økningen av grenseoverskridende kultur i nord. Målgruppen for BarentsKult er norske profesjonelle kunst- og kulturaktører som samarbeider med russiske partnere. Målsetningen er å bidra til realiseringen av større kunst- og kulturprosjekter i norsk og russisk del av Barentsregionen.

Tilretteleggende tiltak regionalutvikling

Innenfor rammen av tilretteleggende tiltak over regionalt utviklingsprogram fordeles bruken av 551.60 midlene i henhold til eksisterende komitéstruktur. Rammen for 2009 på 39,098 mill. kroner ble prosentvis fordelt som følger: Kultur og næring (50%), Utdanning og helse (20%), Miljø- og samferdsel (20%) og Plan- og økonomi (10%).

Interreg IVA Nord

Fylkeskommunen er operatør for Interreg IVA (EUs territorielle samarbeid/Nord-programmet). Programmet har en totalramme på 56 mill. kroner for perioden 2007-13, og eget rapporteringssystem. Budsjettet for programmet var i 2009 på 5,33 mill. kroner.

Rapportering til KRD og Fylkestinget.

Det skal årlig (i 2010: innen 15. april) oversendes en samlet rapport til KRD over bruken av alle midlene som bevilges over kap.551 post 60. Årsrapporten er todelt – en beskrivende del og en statistikkdel. En utvidet rapport vil bli oversendt til fylkestinget til orientering (junitinget 2009).

Tjeneste 70554 Interreg IV A Nord delprogram Sápmi (kap 552 post 72)

Fylkeskommunen er operatør for delprogrammet Sápmi som har totalramme på 15 mill. kroner, for perioden 2007-2013. Rammen for 2009 var om lag 2,1 mill. kroner.

Tjeneste 70561 Næringsrettede midler til regional utvikling - RDAII (kap. 551 post 61)

ESA godkjente 19. juli 2006 regjeringens forslag om gjeninnføring av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift fra og med 1. januar 2007. Det vil fremdeles være noen områder som ikke får gjeninnført samme arbeidsgiveravgift nivå som i 2003. For disse områdene har regjering besluttet å videreføre ordningen med *næringsrettede midler til regional utvikling* (RDA-midler). For Troms fylke gjelder dette Tromsø kommune. Midlene overføres via statsbudsjettets kap 551 post 61 næringsrettede midler til regional utvikling. I 2009 var rammen for de næringsrettede midlene til regional utvikling på 207.120.145 kroner. Av dette forvalter Innovasjon Norge Troms 51,986 mill. kroner.

Fylkestinget har hatt endelig beslutningsmyndighet vedrørende bruken av midlene. Beslutningen har tatt utgangspunkt i behov og utfordringer i næringslivet, FoU-miljø, kommune, universitet og høyskole. Disse er basert på innspill fra partnerskapsarbeidet. Videre har næringslivet hatt og har en rolle i utformingen av tiltak for bruken av midlene. Det er oppnevnt et eget partssammensatt styre som skal forvalte midlene. Det har i 2009 vært gjennomført 10 styremøter. Sakspapirene legges ut på fylkeskommunens møtekalender og på nettsiden rdatromo.no.

Det oversendes årlig en samlet rapport til KRD over bruken av alle midlene som bevilges over kap.551 post 61. Årsrapporten er todelt – en beskrivende del og en statistikkdel. En utvidet rapport vil bli oversendt til Fylkestinget til orientering (til junitinget 2010).

Bredbånd

Fylkeskommunen fikk i 2009 overført 10,6 mill. kroner fra Kommunal og regional til utbygging av aksessnett for bredbånd i områder i Troms som mangler bredbånd. Midlene er 551.61-midler og er ikke knyttet til spesielle deler av Troms. I tillegg ble det avsatt 30 mill. kroner av tildelte midler over 551.61. Det er ikke gjort bevilgninger av disse midlene i 2009, og midlene er overført til bruk i 2010.

Partnerskapsavtale mellom Troms fylkeskommune og Statskog

Statskog SF og Troms fylkeskommune inngikk i desember 2005 en partnerskapsavtale. Formålet var å styrke arbeidet med næringsutvikling i kommuner i Troms, hvor Statskog SF er stor grunneier. Statskog SF satset 3 mill. kroner på utvikling i fylket, og fylkeskommunen administrerte ordningen. Avtalen gjaldt for perioden 2006–2008. Statskog SF og Troms fylkeskommune undertegnet 21.01.09 en partnerskapsavtale for tre nye år (2009-2011). Avtalen innebærer at Statskog og fylkeskommunen samarbeider om næringsutvikling i kommuner der Statskog er stor grunneier. Statskog avsetter årlig 1 mill kr som forvaltes av fylkeskommunen i henhold til avtalen. I 2009 ble det gitt tilskudd til 4 prosjekter.

Tabell 14.5. Oversikt over tildelte tilskudd over Samarbeidsavtale med Statskog i 2009.

Tils.nr.	Prosjektnavn	Støttemottaker	Beløp	
SP01/09	Utvikling, drift og vedlikehold av tilretteleggingstiltak i Nasjonalpark-kommunen Nordreisa	Nordreisa kommune	kr	240 000
SP02/09	Barnas Nasjonalpark	Bardu kommune	kr	250 000
SP03/09	Pilot for bygdeutvikling i Kvænangen	Kvænangen kommune	kr	250 000
SP04/09	Prosjektstilling som planleder i Storfjord kommune	Storfjord kommune	kr	250 000
			kr	990 000

15 Sektorovergripende poster, sektor 90

15.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 90

Tabell 15.1. Driftsresultat innenfor tjenestene i sektor 90. I 1000 kroner

Tjeneste	Navn på tjeneste	REGNSKAP 2008	REGULERT BUDSJETT 2009	REGNSKAP 2009	AVVIK 2009	AVVIK i %
40000-79000	Reguleringspremie KLP m/arb.g.avg		22 052	22 052	0	0,0 %
40000-74010	Mva-komp investeringer	-14 443	-29 548	-23 624	-5 924	-20,0 %
42095-77290	Avskrivninger	102 959	110 202	110 202	0	0,0 %
46000-46062	Utenom ordinært f.komm. ansvar	-22 082	-21 787	-21 728	-59	-0,3 %
47000-47100	Premieavvik	-19 113	-31 669	-17 165	-14 504	-45,8 %
48090	Div fellesutgifter TFK	20 635	-2 938	-2 350	-588	20,0 %
48095	Poster til fordeling i TFK	0	2 672	0	2 672	-100,0 %
66500	Tannbehandling		0	426	-426	
72020	Rassikring fylkesveier		-841	0	-841	-100,0 %
72030	Fylkesveikaier			576	-576	
73200	Koll.transport båtruter	-1 083	-838	-1 622	784	93,6 %
80000	Skatteinntekter	-560 538	-565 634	-588 172	22 538	4,0 %
84000	Statlig rammetilskudd	-979 028	-1 132 213	-1 114 519	-17 694	-1,6 %
84010	Generelle statstilskudd	-6 370	-4 828	-4 884	56	1,2 %
86000	Motpost avskrivninger	-102 959	-110 202	-110 202	0	0,0 %
87000	Renter og aksjeutbytte	-55 877	-23 271	-28 761	5 490	23,6 %
87010	Avdrag på lån	54 113	68 867	64 019	4 848	7,0 %
88000	Disposisjonsfond	588	43 641	43 641	0	0,0 %
88020	Likviditetsreserven	-330	0	0	0	
88030-88060	Interne kapitalutgifter	-23 195	-25 470	-25 470	0	0,0 %
88070	Overført til investering	10 933	12 016	12 097	-81	0,7 %
88090	Tidligere års resultat	-970	0	0	0	
	SUMFØR ÅRETS RESULTAT	-1 596 760	-1 689 789	-1 685 484	-4 305	-0,3 %
89900	Ikke disponert netto driftsresultat	0	0	4 557	-4 557	
	SUMSEKTOR 90	-1 596 760	-1 689 789	-1 680 927	-8 862	-0,5 %

På dette området føres sektorovergripende poster samt en del utgifter og inntekter vedrørende tidligere år som ikke naturlig hører hjemme i sektorenes regnskaper og beregning av resultat for 2009.

Det fremkommer et negativt avvik på 4,3 mill. kroner før postering av udisponert overskudd for 2009 på 4,557 mill. kr, noe som bidrar til å øke det negative avviket for denne sektoren tilsvarende. Totalt gir det positive avviket på de øvrige sektorene tilsvarende negativt avvik på sektor 90, da det er innenfor denne sektorene hele regnskapet balanseres med avsetninger og føring av resultat

I budsjettoppfølgingene per 31. august og per november 2009 ble det satt av et beløp på vel 43 mill. kroner knyttet til usikkerhet rundt regnskapsavslutningen. Hele dette beløpet er avsatt på disposisjonsfond ved årets slutt og utgjør sammen med det udisponerte beløpet på vel 4,5 mill. kr årets reelle driftsoverskudd.

15.2 Avviksanalyse

Avvikene vedr. skatteinntekter, rammetilskudd, renter og aksjeutbytte, avdrag, mva-kompensasjon investeringer, premieavvik og årets regnskapsmessige resultat er alle kommentert i egne kapitler foran i dokumentet og kommenteres derfor ikke nærmere her. Det samme gjelder den delen av avviket på tjeneste 48095 - Poster til fordeling som gjelder ufordelt mva-kompensasjon drift.

Tjeneste 46000-46062 – Utenom ordinært fylkeskommunalt ansvar

Mesteparten av inntektene skriver seg fra statlig refusjon for kapitalutgifter vedrørende TANN-bygget. Det var budsjettert med 20,667 mill. kroner, mens faktisk refusjon utgjorde 20,619 mill. kroner. Mindreinntekten på vel kr 58.000 må ses i sammenheng med mindreutgift renter på tjeneste 87000.

Leieinntekt og refusjon kapitalutgifter vedrørende Døvblindesenteret utgjorde 1,10 mill. kroner.

Tjeneste 47000-47100 - Premieavvik

Avviket for premieavvik er omtalt i kap. 2 foran, men i tillegg kommer arbeidsgiveravgift på premieavviket slik at totalt avvik på tjenesten blir 14,5 mill. kroner.

Tjeneste 48090 – Div. fellesutgifter fylkeskommunen

Tjenesten brukes hovedsakelig til føring av felles pensjonsutgifter som ikke blir fordelt på sektorene. I tillegg føres det en del andre utgifter og inntekter som ikke naturlig hører hjemme i noen av sektorene. Avvikene for pensjon er omtalt foran i kapittel 2.

Så å si hele avviket på tjenesten skriver seg fra inntektsføring av arbeidsgiveravgift med 1,8 mill. kroner og utgiftsføring av tap på krav med omtrent 2,5 mill. kroner.

Inntektsføring arbeidsgiveravgift gjelder kreditering av tidligere for mye utgiftsført avgift tilknyttet den delen av pensjonspremien til KLP som er dekket av premiefondet med 0,66 mill. kroner for 2009 og 1,14 mill. kroner for tidligere år. Utgiftsførte tap gjelder 0,452 mill. kroner til dekning av faktiske tap på krav knyttet til Edunor AS samt en avsetning i driftsregnskapet på 2,074 mill. kroner knyttet til tapsvurdering av diverse utestående kundefordringer.

Tjeneste 48095 – Poster til fordeling fylkeskommunen

Tjenesten brukes til å budsjettere diverse utgifter og inntekter til senere fordeling og belastes ikke i regnskapet. Totalt viser tjenesten restmidler med netto 2,672 mill. kroner.

Herav utgjør rest avsatt til lønnsøkning 2,529 mill. kroner.

Det gjenstår et ubrukt beløp på kr 823.000 avsatt til dekning av reguleringspremien for 2009 og til fradrag kommer ikke fordelt mva-kompensasjonsinntekt med kr 680.000. Se omtale av både pensjonsutgifter og mva-kompensasjon i kap. 2.

Tjeneste 66500 – Tannbehandling

Det er refundert for mye i mva-kompensasjon for materiell/rekvisita til tannbehandling. Den delen som blir solgt til betalende pasienter er ikke kompensasjonsberettiget. Det er derfor ført til utgift et beløp på kr 425.500 som en forventer å måtte betale tilbake til staten.

Tjeneste 72020 – Rassikring fylkesveier

Det var budsjettert med refusjon fra Tromsø kommune for dekning av kapitalutgifter på lån opptatt av fylkeskommunen for kommunens andel av finansieringen av rassikringen ved Isbergan. Avtalen med Tromsø kommune vedrørende refusjon av renter og avdrag var imidlertid ikke klar innen regnskapsavslutningen og det er derfor ikke regnskapsført noen inntekt for 2009.

Tjeneste 72030 - Fylkesveikaier

Fordi en litt for stor del av terminalen på Finnsnes er utleid til næringsvirksomhet har fylkeskommunen måtte betale tilbake mva-kompensasjon mottatt i forbindelse med driften av lokalene fra oppstarten i 2006. Beløpet utgjør kr 576.000.

Tjeneste 73200 - Kollektivtransport - båtruter

Inntekten og avviket gjelder refusjon fra Hurtigruten ASA for påslag i billettprisene til hurtigbåtene til dekning av kapitalutgifter tilknyttet terminalen på Finnsnes. Merinntekten i forhold til budsjettet utgjør kr 784.000, men herav utgjør kr 352.000 refusjon for 2008. Reell merinntekt for 2009 er dermed kr 432.000.

Tjeneste 88070 – Overføring fra drift til investering

Ved årets start var det budsjettert med 32,686 mill. kroner som skulle overføres fra drift til finansiering investeringstiltak. Senere er dette beløpet nedjustert til 12,016 mill. kroner i budsjettoppfølgingene gjennom året, både som følge av økninger til nye tiltak (6,949 mill. kr) og rebevilgning strykninger i 2008 (2,617 mill. kr), inntrekking av egenkapital tilknyttet produksjonshall Skjervøy (-1,215 mill. kr) og bytte av finansiering fra driftsmidler til aksjeutbytte inntektsført i investeringsregnskapet (-29,021 mill. kr).

Avviket skyldes at det måtte overføres noe mer til finansiering av allerede påløpte utgifter til tiltaket ved Skjervøy vgs. enn det som var regnskapsført og ble tatt hensyn til ved regulering av budsjettet.